Dzisiaj 20 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu św Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 320

Poznań, sobota dnia 16 lipca 1932

Rok XXVII

Odrodzenie moralne

Surowe wyroki na Sobieraja Schmidta, Kujawskiego i bandę Tasiemki przyjęte zostały przez opinję stolicy z uznaniem i uczuciem ulgi. Mówiąc o opinji nie myślimy tylko o prasie różnych odcieni, ale przedewszystkiem o tem, co mówiły masy ludowe na ulicy. Otóż masy te w ogromnej większości potępiły zbrodniarzy, jakkolwiek wszyscy oni starali się nadać swym czynom charakter walki społecznej lub politycznej. Zwłaszcza mordercy ś. p. Gettera pozowali uporczywie na mścicieli krzywd, popełnionych na robotnikach przez kapitalistycznych wyzyskiwaczy.

Ta taktyka nie zmyliła sądu, ale — co ciekawe — nie trafiła także do serc mas robotniczych. Jeśli porównamy nastroje, towarzyszące w swoim czasie zamordowaniu ś. p. Huberta Lindego przez „ideowca" Trzmielewskiego, z reakcją społeczeństwa przeciw zbrodniom Kujawskiego i Sobieraja, to możemy śmiało stwierdzić, że ewolucja moralna szerokich mas idzie w dodatnim kierunku.

Jeszcze wyraźniej występuje to zjawisko w ustosunkowaniu się opinji publicznej do „Tajnego Detektywa" i jego „duchowych" ojców. Do walki z tą trucizną ramię przy ramieniu obok prasy narodowej stanęły nietylko organy lewicowe, ale także uczciwsze czynniki „sanacyjne" i przeciwko tej szkole zbrodni oświadczyli się równocześnie chrześcijańsko-narodowi nauczyciele, socjalistyczni kolejarze i „sanacyjni przełomowcy". Są to fakty bardzo znamienne, zadające kłam wydawnictwom p. Dąbrowskiego, dowodzącym, że walka z „Tajnym Detektywem" jest zemstą osobistą lub naganką polityczną. To ani zemsta, ani polityka, ale zarys potężnego frontu moralnego.

Przyczyn tej zdrowej reakcji należałoby szukać bardzo głęboko. Naszem zdaniem szerokie masy społeczeństwa instynktownie pojęły już istotę obecnego kryzysu światowego, wyczuwając trafnie, że przezwyciężenie go zależy więcej od pierwiastków moralnych, aniżeli od warunków materjalnych. List Prymasa Polski wyjaśnił tę wielką prawdę z katolickiego punktu widzenia językiem potężnym. Niezależnie od trudności, z jakiemi jeszcze potykać się przyjdzie, ostatecznie zwyciężą wielkie idee moralne, tkwiące niezniszczalnie w nauce Chrystusa.

Do rzędu czynników, odświeżających atmosferę moralną, przybył w ostatnich dniach wyrok w procesie gdyńskim, w którym szereg „radosnych twórców" poniósł ciężkie kary za łapownictwo i rozkradanie grosza publicznego przy budowach pocztowych i kolejowych. Może ten wyrok przyśpieszy sprawę inż. Ruszczewskiego, tego „arcyradosnego twórcy"...

Fala odrodzenia moralnego ruszyła i wzbiera z każdym dniem. Paradoks Polski współczesnej polega na tem, że obóz „sanacji moralnej" w procesie odrodzenia moralnego gra rolę negatywną, stanowiąc niejako ujemny biegun tego procesu, siłą odpychania skupiający społeczeństwo na przeciwnym biegunie dodatnim. Inne, krzepkie ręce podnoszą sponiewierany sztandar naprawy moralnej i skupiają koło niego masy, w których umysłach nieśmiertelne nakazy dekalogu nabierają nowej i żywej treści. Masy te rozumieją, że przykazania: „nie zabijaj" i „nie kradnij" odnoszą się nietylko do prywatnego, ale także do społecznego i politycznego i gospodarczego życia.

Zrozumienie to różnemi drogami przenika do świadomości wszystkich narodów. U nas odrodzenie moralne spełnia się pomimo „sanacji moralnej".

W. K.

Od redakcji: Przypominamy przy tej sposobności doniosłe uchwały XII zjazdu katolickiego w Kępnie, które głosem bardzo wyraźnym i bardzo stanowczym przemówiły w sprawie walki o zdrowie moralne społeczeństwa. Odnośne uchwały manifestacyjnego zjazdu Polski katolickiej miały brzmienie następujące:

„Zważywszy, że jedną z największych przeszkód w prawidłowym rozwoju życia parafjalnego jest rozwiązłość obyczajów, a do niej walnie się przyczynia każde wydawnictwo w druku i obrazku, szerzące niemoralność, — podnosi XII-ty Zjazd Katolicki w ślad poprzednich Zjazdów głos przestrogi w stronę wydawców, księgarzy i kolporterów, aby z całą stanowczością i bezwzględnością bojkotowali wydawnictwa, sprzeciwiające się wierze i obyczajności katolickiej, a szerzyli wydawnictwa piękne w formie i uczciwe w treści. Społeczeństwu przypominamy obowiązek popierania wydawnictw uczciwych, a omijania moralnie szkodliwych.

„Zebrani potępiają wpływ demoralizacji, przejawiający się w publicznym bezwstydzie i atakach na moralność katolicką przez pisarzy tego pokroju, co Boy-Żeleński i autorów jak Kostek-Biernacki, oraz szerzenia przestępczości i demoralizacji wśród młodzieży przez piśmidła tej wartości, co „Tajny Detektyw".

„Zebrani uchwalają nie brać nigdy udziału w jakiejkolwiek imprezie sportowej i podobnej, któraby gwałciła świętość dnia świętego i nie pozwalała na udział we mszy św.

„Zjazd zwraca się imieniem Młodzieży Polskiej i Katolickiej do miarodajnych czynników duchowych i świeckich, by natychmiast i bezwzględnie wystąpiły przeciw demoralizacji szerzonej wśród młodzieży przez „Tajny Detektyw", który jest szkodnikiem dla zdrowia moralnego dusz młodych, rozsadnikiem zarazy moralnej w społeczeństwie, a zatem wrogiem i szkodnikiem państwa polskiego."

Hitlerowcy hulają bezkarnie w Gdańsku

Gdańsk, 16. 7. (PAT.) W dzielnicy Siedlice doszło do poważnych zajść między hitlerowcami a komunistami.

Bójkę, w czasie której padło 20 do 30 strzałów ze strony hitlerowców, sprowokowali nar.-socjaliści, którzy wtargnęli do domów, zamieszkiwanych przez komunistów i socjalistów. Kilku komunistów odniosło rany. Napastnicy zbili mieszkańców i zdemolowali urządzenia.

W tym czasie inna grupa zatrzymywała na ulicy przechodniów i zrywała im oznaki zw socjalistycznych oraz komunistycznych. Kiedy jednak komuniści zaczęli brać górę nad hitlerowcami, ci zawezwali policję, która w towarzystwie członków bojówek przeprowadziła szereg rewizyj w mieszkaniach komunistów i aresztowała kilka osób.

„Wschód należy do Niemiec!"

Prowokacyjne, antypolskie przemówienie w Pile nar.-socjalisty Kubego

Piła, 16. 7. (PAT.) Na wiecu przedwyborczym w Pile przewodniczący frakcji hitlerowskiej w sejmie pruskim Kube oświadczył m. i., że nar. socjaliści domagają się ochrony wschodnich granic Niemiec przez obsadzenie ich tankami, samolotami oraz innemi środkami technicznemi.

Pod adresem ludności polskiej na pograniczu Kube powiedział:

„Opróżnimy wasze wsie nad granicą, z waszemi szkołami, z waszymi podżegaczami księżmi zrobimy porządek. Wschód należy do Niemiec!"

Słowa te wywołały ogromne oburzenie wśród ludności polskiej jako zapowiedź nowych gwałtów i ataków ze strony hitlerowców.

Gwałtowna burza przeszła nad stolicą

Dwie osoby zabite, a kilka uległo poranieniu — Pożar mieszkania — Poważne szkody w całem mieście

Warszawa, 16. 7. (Tel. wł.) — Gwałtowna burza połączona z ulewą rozpoczęła się w Warszawie wczoraj o godz. 20 i trwała bez przerwy dwie godziny, wyrządzając wiele strat.

W kamienice uderzyło kilkadziesiąt piorunów, z których część poczyniła znaczne spustoszenia. Parę piorunów trafiło w kursujące tramwaje i uszkodziło je poważniej tak, że 14 ściągnięto z przepalonemi motorami.

Przy ul. Grochowskiej 147 na Pradze uderzył piorun w dom parterowy, zabijając na miejscu Stefana Kuligowskiego oraz rażąc 30-letnią Józefę Kozłowską i jej 6-letnią córeczkę Justynę. Prócz tego od burzy wybuchło 5 pożarów. (w)

Warszawa, 16. 7. (PAT.) Wczoraj wieczorem ponownie przeszła nad stolicą gwałtowna burza z piorunami. Wskutek silnego wyładowania unieruchomiono elektrownię w Prószkowie. W związku z tem wstrzymano ruch na kolejce elektrycznej Warszawa—Grodzisk.

Radjostacja raszyńska przerwała nadawanie audycji z powodu napięcia, które dochodziło tam do 1 mil. wolt. Zamiejscowe radjostacje połączono kablem.

Do mieszkania J. Kraszewskiego przy ul. Złotej wpadł przez antenę piorun do sypialni. W jednej chwili mieszkanie stanęło w płomieniach. Straż ugasiła pożar.

Gwałtowna ulewa zalała wiele piwnic i powyrywała kamienie z chodników. Komunikację tramwajową przerwano od dworca gdańskiego na Zoliborz oraz na ul. Górczewską.

Pod wiaduktem na ul. Towarowej znaleziono nieznanego mężczyznę, niedającego oznak życia. Jak wykazały dochodzenia policyjne i lekarskie, osobnik ten został porażony piorunem a następnie przejechany przez tramwaj. Nazwiska ofiary wypadku nie ustalono.

Sytuacja w Rzeszy komplikuje się

Berlin, 16. 7. (PAT.) Min. spraw wewn. Gayl, powróciwszy z Neudeck, objął dziś urzędowanie. O konferencjach, odbytych z prezydentem Hindenburgiem, brak nadal szczegółowych wajdomości. Tymczasem sytuacja wewnętrzna komplikuje się.

Prezydent sejmu pruskiego, hitlerowiec Kerrl, zapowiedział na zgromadzeniu wyborczem w Kassel wystosowanie listu do kanclerza Papena, z żądaniem natychmiastowej interwencji rządu Rzeszy w Prusach i ogłoszenia stanu oblężenia w Niemczech.

Według opinji kół demokratycznych, rząd Papena prawdopodobnie nie uczyni zadość temu życzeniu i nie zamianuje komisarza w Prusach, gdyż będzie chciał niewątpliwie uniknąć nowego konfliktu z poszczególnemi krajami związkowemi. Gabinetowi, według opinji tych samych kół, zależeć ma również na niedrażnieniu opozycji lewicowej. Z tych samych względów mówią, że reorganizacja radjofonji w Niemczech również zostanie odroczona.

Pod przewodnictwem min. Gayla odbyła się konferencja z przedstawicielami krajów związkowych, pod których wpływami znajdują się dotychczas poszczególne radjostacje niemieckie. Na konferencji tej zaznaczyć się miała ze strony krajów związkowych, zwłaszcza południowych, silna opozycja przeciwko zamiarowi rządu Rzeszy, politycznego scentralizowania i zmonopolizowania radja niemieckiego.

Apel Komitetu Dzielnicy Zachod. O. W. P.

Z Komitetu Dzielnicy Zachodniej Obozu Wielkiej Polski otrzymujemy następujący komunikat:

Komitet Dzielnicy Zachodniej O. W. P. otrzymał wiarygodne informacje, że pewne czynniki, wrogie idei narodowej, w dalszym ciągu usilnie zabiegają o prowokowanie zajść, w które wmieszaniby byli członkowie O. W. P. Wszystkich członków i sympatyków naszej organizacji wzywamy przeto do zachowania bacznej ostrożności i czujności wobec tych zakusów.

Zniesiona konfiskata

Sąd grodzki w Bydgoszczy uchylił konfiskatę artykułu „Gazety Bydgoskiej" p. t. „Prawda o zajściach w Gdyni".

Sprawy mniejszości

na zjeździe Międzynarodowego Związku Przyjaciół Ligi Narodów

Na tegorocznym zjeździe Międzynarodowego Związku Stowarzyszeń Przyjaciół Ligi Narodów w Paryżu były przedmiotem obrad dwie ważne sprawy, wniesione przez potężne stowarzyszenie angielskie Przyjaciół L. N.: istota i zakres gwarancji Ligi Narodów w zakresie mniejszości oraz procedura w Lidze w załatwianiu spraw mniejszościowych.

Gwarancji Ligi Narodów w sprawie mniejszości usiłuje się nadać obecnie ze strony niemieckiej, a podobnie w niektórych kołach angielskich, nieoczekiwane rozmiary. Podstawą prawną jest tu art. 12 układu t. zw. mniejszościowego między Polską a głównemi mocarstwami oraz odpowiednie artykuły układów z innemi państwami, które również przyjęły zobowiązania mniejszościowe. Wedle tych postanowień sprawy mniejszościowe załatwia tylko Rada Ligi, a nie całe Zgromadzenie Ligi, oraz mają w nich głos tylko członkowie Rady, a nie wszyscy członkowie Ligi.

Ograniczenie to jest ważne i usuwa ono możność wtrącania się wszystkich wogóle państw w sprawy wewnętrzne państw, które podpisały układy mniejszościowe. Ponieważ jednak art. 12 na początku wspomina ogólnie o oddaniu tych postanowień pod gwarancję Ligi Narodów, objaśniając natychmiast, że Liga działa tu tylko przez Radę, usiłują zwolennicy żywego wtrącania się do spraw mniejszościowych wysnuć stąd wniosek, że Liga jako całość ma gwarancyjne prawa ogólne i niejako nieograniczone, a Rada Ligi osobno ma prawa ściśle określone. Próba takiego objaśniania prawnego jest oczywiście nieuzasadniona.

To też ze strony polskiej przeciwstawiono temu poglądowi stanowczy odpór. W komisji mniejszościowej toczyła się w tej sprawie długa rozprawa. Ostatecznie jednak wniosek polski o zdjęcie tej sprawy z porządku obrad zjazdu i dalsze jej badanie w roku następnym został przyjęty.

Wniosek angielski w sprawie procedury poparty był obszernym memorjałem, powołującym się przykładowo na to, że w sprawie zajść w Małopolsce wschodniej z jesieni r. 1930 okazały się braki w istniejącej procedurze. Nie zajmując się już nadal tą sprawą Małopolski wschodniej, wniosek angielski domagał się szeregu ulepszeń procedury. Wiadomo zaś, że już w r. 1929 w Madrycie Rada Ligi zajmowała się nanowo procedurą i wprowadziła wszelkie możliwe, t. j. zgodne z układami, określenia.

Między zamierzonemi poprawkami procedury wedle wniosku angielskiego były takie, które żadnej szkody nie wyrządzają a mogą dać pożytek (wezwanie, by t. zw. Komitety Trzech, badające sprawy w Radzie Ligi, pracowały szybciej i także między sesjami, zawiadamianie petycjonarjuszów o powodzie odrzucenia odrazu petycji, jako nie odpowiadającej warunkom ogólnym, wyznaczanie sprawozdawcy na Radę), na które ze strony polskiej odrazu się zgodzono.

Natomiast wystąpiono ze strony polskiej przeciw zamierzonym poprawkom, wychodzącym poza istniejące zobowiązania, mianowicie w trzech sprawach.

1. Wedle wniosku angielskiego każdy członek Komitetu Trzech, wybranego zpośród członków Rady, miałby prawo przedstawiania od siebie własnego sprawozdania w danej sprawie mniejszościowej wraz z podaniem danych, na których się opiera. Byłby to sposób rozpowszechniania nieprawdziwych często danych w postaci sprawozdania jednego z członków Komitetu Trzech. Obecnie może każdy członek Rady wnieść każdą sprawę, ale na własną odpowiedzialność, którą przyjmuje w ten sposób także co do źródeł. A tu miałby już przedstawiciel pewnego państwa, działając niejako urzędowo, jako członek Komitetu Trzech, zrobić to wszystko, a nie wprowadzić w grę odpowiedzialności danego państwa, będącego w Radzie. Ze strony polskiej przeciwstawiono się temu stanowczo. Pozostało jedynie sprawozdanie całego Komitetu Trzech, jeśli wnoszą sprawę na Radę.

2. Wniosek angielski zajmował się również wypadkami, gdy Komitet Trzech nie sądzi, że należy daną sprawę przedstawić Radzie. Mianowicie żądał, aby w takim wypadku o nieprzedstawianiu sprawy i powodach zawiadamiano członków Ligi wogóle. Ze strony polskiej sprzeciwiano się temu stanowczo, bo byłoby to nadanie praw każdemu członkowi Ligi, gdy mają uprawnienia w sprawie mniejszości tylko członkowie Rady. Zgodzono się natomiast ze strony polskiej na to, aby wiadomości o odrzuceniu i powodach podawano w dzienniku urzędowym Ligi, co jest pożądane, bo obecnie wiadomo tylko o sprawach, gdzie mniejszościom przyznano pewną słuszność, a toną całkowicie wiadomości o skargach zupełnie nieuzasadnionych. Wniosek angielski został zmieniony w myśl żądania polskiego.

3. Wedle wniosku angielskiego miałby Trybunał w Hadze zbadać, czy państwo, które ma jakąś sprawę swych mniejszości, a jest członkiem Rady, ma w takiej sprawie prawo głosu, doliczanego do obowiązującej jednomyślności. Ze strony polskiej stwierdzono, że takie ograniczenie, dla którego niema żadnej podstawy prawnej w pakcie Ligi, bo pakt wogóle nie mówi nic o mniejszościach, a mówią tylko osobne układy, byłoby niezgodne z zasadą Ligi postępowania pojednawczego, tj. właśnie ze zgodą danego państwa. Oprócz tego ze strony polskiej zaznaczono, że odebranie głosu np. Polsce, gdy jest ona zaczepiona, a zachowanie go np. Niemcom, które popierają lub wnoszą zaczepienie, byłoby krańcową niesłusznością. Delegacja angielska wycofała swój wniosek.

W ten sposób już w komisji przyjęto całkowicie wszystkie żądania polskie, poczem wniosek, sprowadzony do skromnych rozmiarów dopuszczalnych, został przyjęty jednomyślnie.

Na pełnem posiedzeniu pojawiła się poprawka, by Komitet Trzech miał prawo zwracania się do ekspertów, ale na żądanie polskie poprawka ta, jako wnosząca rzecz nową i bardzo nieokreśloną, została wycofana.

STANISŁAW STROŃSKI.

Jeszcze o dżungli białoruskiej

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego").

Wilno, w lipcu 1932 r.

Z pogromu białoruskiej Hromady ocalało zaledwie kilku działaczy. Ocaliło ich nie tyle przeświadczenie, iż nie brali oni udziału w tworzeniu i działalności tej organizacji, gdyż w rzeczywistości byli jej członkami, lecz przedewszystkiem zmiana kursu wobec byłych hromadowców, jaka nastąpiła po ustąpieniu p. Meysztowicza i objęciu teki ministra sprawiedliwości przez p. Cara. Tych, co ostatecznie zostali zasądzeni, jak Taraszkiewicza, Miotłę, Hołowacza, Raka - Michajłowskiego i t. d. zwolniono przedterminowo, a pozostali zdołali jakoś od kryminału się wykręcić.

W liczbie tych szczęściarzy znaleźli się m. in. nader wybitni hromadowcy, jak Antoni Łuckiewicz, Ostrowski — dyrektor gimnazjum białoruskiego w Wilnie i F. Akinczyc. Siedzą oni dziś w Wilnie, bratają się z „sanacją", chodzą nawet na posiedzenia kół regjonalnych B. B. i rokują z wojewodą.

Jednocześnie, gdzie mogą, szyją sobie nawzajem buty, byleby konkurenta odsadzić od stołu. O moralnej wartości tych „ideowców" najlepiej może świadczyć polemika, jaką pomiędzy sobą prowadzą. Oto jej próbka.

Akinczyc, w redagowanem przez siebie piśmie „Nasz Głos" zarzuca Łuckiewiczowi ni mniej ni więcej, jak kradzież za pomocą podrobionego klucza z mieszkania Akinczyca szeregu cennych dokumentów, należących do t. zw. „Białoruskiego Centrosojuzu". Po ujawnieniu tej oryginalnej „pożyczki" Akinczyc zwrócił się listownie do Łuckiewicza z prośbą o zwrot dokumentów. Na list odpowiedział nie Łuckiewicz lecz przyjaciel jego Ostrowski. Zaleca on Akinczycowi zachowanie spokoju, zapewniając, iż „pożyczone" dokumenty znajdują się nie u Łuckiewicza, lecz u niego — Ostrowskiego.

Po upływie pewnego czasu, zwrócił się do Akinczyca zkolei prezes Centrosojuza, Trepka, proponując podpisanie oryginalnej deklaracji, w której Akinczyc miał stwierdzić, że Łuckiewicz nie „pożyczał" odeń rzeczonych dokumentów. Akinczyc chwali się, iż autentyki listów Ostrowskiego i Trepki zachował.

Jednocześnie oskarża on Łuckiewicza o stosunki z komunistami, co miało się ujawnić w tem, że dany w swoim czasie Łuckiewiczowi, jako redaktorowi „Białoruskiej Sprawy", artykuł trafił „dziwnym sposobem" do archiwum C. K. Komunistycznej Partji Zachodniej Białorusi i wpadł następnie w ręce władz bezpieczeństwa podczas rewizji w mieszkaniu znanego białoruskiego komunisty Fryszmana.

Właśnie odnalezienie rękopisu tego artykułu miało posłużyć do „wplątania" Akinczyca do procesu Hromady. Na te wszystkie nader przykre zarzuty p. Łuckiewicz jakoś nie reaguje, co pozwala mniemać, że jednak w twierdzeniach Akinczyca musi być duża doza prawdy.

Zresztą, nie wchodząc nawet w to, kto z tych jegomościów jest gorszy, a kto lepszy, wystarczy sam fakt podobnej dyskusji, by nabrać abominacji do tych wiecznie zwaśnionych i wiecznie oblewających się błotem luminarzy tego, co wileńska prasa „sanacyjna" określa ryzykownem mianem „społeczeństwa" białoruskiego.

A pamiętajmy, że z tem właśnie „społeczeństwem" i z takimi jego przywódcami ustawicznie rokuje nasza „sanacja" i w oparciu o taki element pragnie budzić „świadomość narodową i kulturalną" ludu białoruskiego. Czy naprawdę nie czas już skończyć z tą dżunglą, z której idą na całe kresy północno - wschodnie jeno zatrute wyziewy komunizmu i bandytyzmu politycznego?

P. KOWNACKI.

Ile spłaciły Niemcy tytułem reparacyj

Jak podaje paryski tygodnik „La situation économique", Niemcy spłaciły od r. 1926 tytułem reparacyj sumy następujące:

W r. 1926 sumę 1.309 miljonów marek, w r. 1927 — 1.779 miljonów mk., w r. 1928 — 2.178 miljonów mk., w r. 1929 — 1.965 miljonów mk., w r. 1930 — 1.907 milj. mk., w r. 1931 — 1.004 miljonów mk., wreszcie w r. 1932 — 312 miljonów mk.

Zestawienie powyższe wykazuje, iż wydatki na spłatę odszkodowań wynosiły w roku bieżącym o 1.886 miljonów marek mniej, niż w r. 1929 i o 997 milj. marek mniej, niż w r. 1926. Ogółem zaś suma wpłat na poczet odszkodowań wynosiła od r. 1926 do chwili bieżącej 8 miljardów 436 miljonów marek.

W jakim stopniu zmniejszenie spłat reparacyjnych wpłynęło na obniżenie wydatne budżetu wydatków Rzeszy, wskazuje tabela. W r. 1926 budżet wydatków Rzeszy wynosił 6.562 miljony mk., w r. 1927 — 7.155 miljonów mk., w r. 1928 — 8.376 miljonów mk., w r. 1929 — 8.043 miljony mk., w r. 1930 — 8.190 miljonów mk., w r. 1931 — 7.150 miljonów mk., w r. 1932 — 5.814 milj. mk. To znaczy, że wydatki za r. 1932 wynosiły o 30,6% mniej, niż w r. 1928, który wykazywał największą zwyżkę budżetową.

E. R.

Komendant „Strzelca" skazany na 8 lat ciężkiego więzienia za napad rabunkowy

„Głos Lubelski" donosi:

Na wokandzie wydziału karnego sądu okręgowego w Lublinie znalazła się sprawa komendanta 4-tej kompanji „Strzelca" w Lublinie, Jana Tymińskiego, lat 35, zamieszkałego w Lublinie, przy ul. Łęczyńskiej 152, oskarżonego z art. 51, 589 cz. II k. k. o napad rabunkowy w dniu 10 lutego r. b. na mieszkanie Stanisława Kapuścińskiego, zamieszkałego we wsi Barak, gm. Jastków.

Tymiński z zawodu jest dżokejem i w takim charakterze pracował przez parę lat u hr. Lubomirskiego w Warszawie. Po wyjściu z wojska w 1922 r. Tymiński zostaje skazany przez sąd okręgowy w Zamościu na 8 lat więzienia za zabójstwo. Karę tę odbył częściowo i oto w roku 1930 zjawia się na gruncie Lublina. Zapisuje się do „Strzelca", dostaje posadę na kolei, a w krótkim czasie zostaje komendantem 4-ej kompanji w Lublinie. Bardzo dużo daje do myślenia fakt, że komendantem „Strzelca" robi się człowieka, który świeżo wyszedł z więzienia po odbyciu kary 8 lat za zabójstwo.

Na salę rozpraw Tymiński wchodzi z dość pewną miną, ubrany w mundur wojskowy, w asyście 2 policjantów, gdyż aresztowany został z nakazu sądu grodzkiego w Lubartowie w sprawie o napad w dniu 11 lutego r. b. na nauczyciela Piotra Słysza.

Mimowoli nasuwa się myśl, dlaczego zezwala się różnego rodzaju bandytom i mętom na plamienie drogiego wszystkim munduru wojskowego i szarga się go po sądach. Wszak oskarżony w takiej sprawie mógłby doskonale przybyć w ubraniu więziennem, albo też w ubiorze cywilnym.

Po sprawdzeniu personaljów i zreferowaniu sprawy Tymiński oświadczył, że do winy nie przyznaje się i wyjaśnia, że w dniu 10 lutego r. b., kiedy miał miejsce napad, był na zebraniu kompanji „strzeleckiej" w Lublinie.

Przystąpiono do badania świadków. Pierwszy zeznawał poszkodowany Stanisław Kopyciński, lat około 60, z wyglądu poczciwy gospodarz wiejski. Kopyciński bardzo szczegółowo opowiadał, że w dniu 10 lutego r. b. około g. 6.30, kiedy było zupełnie ciemno, usłyszał ujadanie psa. Wyszedł z domu i zobaczył koło bramy 3 ludzi, którzy kazali mu ją otworzyć i psa uwiązać. Ponieważ K. nie miał ochoty im otwierać, jeden z nich, którego stale nazywano komendantem, rozpiął płaszcz i krzyknął: „Nie poznajesz komendanta policji". W tej chwili wypadł mu z kieszeni jakiś papierek, zaczęli go szukać, ale nie znaleźli.

Kopyciński otworzył bramę, a wtedy dwóch wzięło go między siebie i zaprowadziło do mieszkania. „Komendant" siadł przy stole i zaczął spisywać protokół z zajścia Kopycińskiego z synem Janem, z którym rzeczywiście przed paru tygodniami Stanisław K. pokłócił się. Kiedy zaintrygowany tem zaczął pytać, co słychać z synem (syn mieszka w Jastkowie), „komendant" odpowiedział, że „źle" i wziął go do kuchni, by mu rzekomo w sekrecie powiedzieć, co słychać. W kuchni, gdzie było ciemno, bandyci już się nie krępowali. Komendant z jednej, a drugi bandyta z drugiej strony, przyłożyli rewolwery do skroni i zażądali pieniędzy. Kiedy K. powiedział, że pieniędzy niema, uderzyli go kilkakrotnie kułakami w pierś i twarz, zawołali ze dworu trzeciego bandytę, którego postawili z rewolwerem w ręku w drzwiach, a sami zaczęli robić szczegółową rewizję w mieszkaniu i komorze. Bandyci wszystkie znalezione pieniądze i papiery składali na stole, a po rewizji „komendant" pieniądze w sumie 86 zł wziął do kieszeni, a weksle i inne papiery pozostawił.

Na odchodnem zapowiedział, że to jest za syna i że jeżeli komukolwiek powiedzą o zajściu, to ich pomordują albo spalą im mieszkanie. Nastraszony tem Kopyciński dopiero po miesiącu opowiedział o zajściu synowi. Jan Kopyciński, oburzony rzuceniem na niego podejrzenia, zmusił ojca do zameldowania o napadzie policji, gdzie St. K. okazał też papierek, znaleziony na drugi dzień w tem samem miejscu, gdzie go zgubił „komendant". Papierek ten okazał się receptą Kasy Chorych, wydaną na imię Jana Tymińskiego.

Identyczne zeznania złożyli żona Kopycińskiego Anna, córka Eugenja i dwaj mali synowie, 11-letni Józef i 8-letni Nikodem. Wszyscy Kopyccińscy w oskarżonym Tymińskim poznali komendanta bandytów, którzy na nich napadli i stanowczo stwierdzili, że nie jest to taki sam człowiek, a ten sam, co na nich napadł.

Po naradzie sędzia Szulakowski odczytał sentencję wyroku, mocą którego Jan Tymiński został skazany na 8 lat ciężkiego więzienia z pozbawieniem praw.

Cała sprawa zrobiła w Lublinie ogromne wrażenie.

Echa Kalisza

Warszawa, 16, 7. (Tel. wł.) — Prezes Klubu Narodowego prof. Roman Rybarski wystosował do marszałka Sejmu Świtalskiego pismo, w którem zawiadomił go o postępowaniu policji w Kaliszu wobec posła na Sejm Ryszarda Piestrzyńskiego.

Posiew śmierci zdradzieckiej paczki

Zamach polityczny w Rumunji przy pomocy machiny piekielnej — Trzy osoby zabite, jedna ciężko ranna

Bukareszt, 16. 7. (Tel. wł.). Jak donoszą z Braiły zamieszkały tam z swoją rodziną duchowny prawosławny otrzymał przesyłkę pocztową. Kiedy odbiorca otworzył paczkę nastąpił nagle wybuch, wskutek którego obecne przy otwieraniu nieletnie dzieci, żona i służąca uległy tak ciężkim poranieniom, że troje z pośród nich po przewiezieniu do szpitala zmarło. Służąca daje jeszcze słabe znaki życia i prawdopodobnie nie uda się jej uratować.

Jako sprawców zamachu aresztowano pewnego notarjusza i żandarma, członków partji liberałów Duci. Przypuszcza się, że zamach miał tło wybitnie polityczne.

Bukareszt, 16. 7. (Tel. wł.). — Paczkę, w której znajdowała się maszyna piekielna, przesłano za pośrednictwem chłopca do izby duchownego. Posłaniec prosił odbiorcę, aby natychmiast oddano pakunek adresatowi. Jednak żona sama zaczęła otwierać i w pewnej chwili nastąpił wybuch. Nieszczęśliwa kobieta straszliwie poszarpana upadła na ziemię, a z nią razem również i nieletnie dzieci, które wraz z służącą przypatrywały się, zaciekawione, co może zawierać paczka.

Jedno z dzieci zmarło natychmiast. Pozostała jeszcze przy życiu służąca walczy ze śmiercią. Duchowny, dla którego przeznaczona była piekielna maszyna, wyszedł z wypadku bez szwanku, w chwili wybuchu bowiem znajdował się w przyległym pokoju.

Policja stwierdziła, że jeden z aresztowanych, były żandarm policji rumuńskiej, jako mechanik skonstruował sam maszynę piekielną. Zamach popełniono istotnie, jak wykazało dalsze śledztwo, na tle politycznym, gdyż duchowny jako członek narodowej partji chłopskiej t. zw. zaranistów kandydował na posła i ostatnio zwalczał partję liberałów Duci.

„Nie ufajmy układowi o współpracy"

Znamienny artykuł „Pertinaxa" w związku z uchwałami lozańskiemi

Paryż, 16. 7. (PAT.) W artykule, zatytułowanym „Nie ufajmy układowi o współpracy" pisze Pertinax w „Echo de Paris":

„Narzuca się zasadnicze pytanie: czy układ o współpracy jest dostępny dla wszystkich państw europejskich, czy tylko dla tych, które wymieniono w izbie gmin w przemówieniach sir Simona, a więc poza Francją i Anglją weszłyby w rachubę Niemcy, Włochy i Belgja, ta ostatnia z tytułu reparacyj.

W pierwszym wypadku chodzi o sporządzenie nowego tekstu i dołączenie go do szeregu innych. Nie wyjdzie to nikomu ani na złe ani na dobre. W drugim Mac Donald usiłuje wciągnąć Francję do akcji rewizji traktatu wersalskiego i zerwania sojuszu z Polską, Czechosłowacją, Jugosławją oraz Rumunją. Traktaty zawarte przez Francję z temi krajami nie dadzą się pogodzić z „metodą europejską i kontynentalną" jaką usiłuje wprowadzić Mac Donald na korzyść odwetu niemieckiego.

Polska musi zatem przystąpić do układu o współpracy, bądź też układ o współpracy winien upaść.

Międzynarodowa konferencja pracy społecznej

Frankfurt n/M., 16. 7. (PAT.) Zakończyła tu swe obrady międzynarodowa konferencja pracy społecznej.

Mimo nielicznego udziału naszych delegatów, Polska reprezentowana była we wszystkich komisjach. Dr. Wroczyński uczestniczył w komisji opieki społecznej i higjeny, p. Manteufflowa — w komisji rodziny ze stanowiska moralnego, ks. Wołkowski — w komisji do spraw rodziny rozbitej, ks. dr. Kozłowski — w komisji ubezpieczeń społecznych i dr. Balsigerowa — w emigracyjnej. Prof. Radlińska, poza obszernym referatem w komisji opieki nad młodzieżą i oświatą ludową, wygłosiła kilka przemówień, informując szczegółowo o Polsce.

Na miejsce ś. p. Sokala powołano do rady międzynarodowej p. Gustawa Simona. Prof. Radlińska pozostaje nadal w radzie, a dr. Wroczyński ma być dokooptowany dla łączności z ruchem higjeniczno-społecznym. Delegaci polscy rozpowszechnili wśród referentów wielkich organizacyj szereg wydawnictw informacyjnych.

Konferencja odbyła się w nastroju porozumienia, dochodząc do rezultatów, które jako pozytywne wnioski będą przedstawione poszczególnym rządom. Mimo różnolitości kierunków, reprezentowanych na konferencji, osiągnięto jednomyślność w dziedzinie niesienia pomocy potrzebującym.

Ś. p. prof. Jan Czubek

Warszawa, 16. 7. (Tel. wł.) — W dniu wczorajszym zmarł w Krakowie nestor literatury polskiej, profesor ś. p. Jan Czubek, słynny filolog, tłumacz homerowskiej „Iljady" i całego szeregu dzieł literatury greckiej.

Zmarły z niemniejszym zapałem pracował na niwie literatury rodzimej, pisząc studja o Wacławie Potockim, Wespazjanie Kochowskim, o Janie Chryzostomie Pasku i jego słynnych pamiętnikach. Ś. p. Jan Czubek doczekał się sędziwego wieku, licząc lat 83.

Pan kurator Namysł — odszedł...

Warszawa, 16. 7. (Tel. wł.) — Dotychczasowy kurator pomorski dr. Michał Pollak otrzymał nominację na kuratora okręgu szkolnego w Poznaniu. Temsamem sprawdza się wiadomość o — dymisji p. kuratora Namysła.

Starcia z policją

Łódź, 16. 7. (Tel. wł.) O godz. 20,30 przed fabryką Krusche i Ender w Pabjanicach zebrał się tłum, który usiłował wtargnąć do gmachu dla porozumienia się ze znajdującymi się tam robotnikami.

Gdy policja odparła atak, padł strzał i ranił posterunkowego. Policja za pomocą pałek gumowych oraz strzałów w powietrze rozproszyła tłum.

Dziadosz ustępuje

Warszawa, 16. 7. (Tel. wł.) — Jak się dowiadujemy, dyrektor biura sejmowego dr. Dziadosz wkrótce ma opuścić swe stanowisko. Jak głoszą, ma Dziadosz otrzymać wyższe stanowisko rządowe.

Redukcje na Śląsku

Katowice, 16. 7. (Tel. wł.) Komisarz demobilizacyjny zezwolił na zredukowanie w Król. Hucie 50 robotników i zurlopowanie 150 robotników na przeciąg 3 miesięcy.

W kopalni „Hoym" zredukowano 455 robotników, a kopalnię „Emma" unieruchomi się od 1 sierpnia. 2.350 robotników pójdzie na bruk.

Fabryka wełny czesankowej Union Textile wymówiła wczoraj pracę 2.350 robotnikom.

Herriot o Lozannie

Paryż, 16. 7. (PAT.) Herriot przedstawiając w senacie wyniki konferencji lozańskiej oświadczył, że jeżeli przeciwstawiał się warunkom politycznym Niemiec, robił to w tym celu, by nie dopuścić do rozwiązania krętemi sposobami zagadnień, które należy jawnie rozpatrzeć.

Wyniki konferencji lozańskiej określił w następujący sposób: 1) zawarto układ z Rzeszą i t. zw. „gentleman agreement"; 2) podpisano dokument, streszczający obopólny interes Francji i Anglji w sprawie prowadzenia nadal polityki, opartej na szczerej i ścisłej współpracy.

Pieniactwo gdańskie

Gdańsk, 16. 7. (PAT.) Senat gdański wysłał do komisarza gen. R. P. w Gdańsku pismo, w którem występuje przeciwko zachowaniu się polskiej wycieczki, urządzonej przez związek b. wojaków do gdańskiej wsi Piekło. Pomijając milczeniem zachowanie się policji gdańskiej, która z bronią w ręku nie dopuściła do wylądowania wycieczki w Piekle, senat zarzuca Polakom obrazę wolnego miasta przez wnoszenie okrzyków „Niech żyje Polska".

Zgon Plumera

Londyn, 16. 7. (Tel. wł.) Dziś rano zmarł tu po długiej i ciężkiej chorobie oraz nieudałej operacji, były marszałek polny Wielkiej Brytanji Plumer.

Plumer w wojnie światowej pierwotnie był dowódcą wojsk angielskich na froncie zachodnim na odcinku Ypres, a później na włoskim froncie i we Flandrji. Po zawarciu rozejmu i pokoju w roku 1918 mianowany został komendantem wojsk okupacyjnych w Nadrencji.

Zatarg anglo-irlandzki

Londyn, 16. 7. (Tel. wł.) Premjer irlandzki de Valera, który w ciągu dnia wczorajszego konferował z Mac Donaldem, opuścił stolicę Anglji, powracając do Dublina.

Wojna celna i handlowa pomiędzy Irlandją i Anglją wywołana podniesieniem ceł przez Wielką Brytanję, na co strona przeciwna również odpowiednio zareagowała, spowodowała niemal całkowity zastój.

Upały w Rumunji

Bukareszt, 16. 7. (Tel. wł.) Całą Rumunję, a zwłaszcza jej części nizinne nawiedziła nowa fala upałów. Ze wszystkich stron kraju nadchodzą wieści o licznych wypadkach porażenia słonecznego. Wczoraj w wielu miejscowościach notowano 51 st. Cels.

Rozbicie rokowań

Budapeszt, 16. 7. (PAT) Według kół dobrze poinformowanych w sprawie niepowodzenia rokowań handlowych austrjacko-węgierskich delegacja węgierska okazała w rozmowach wiedeńskich maksimum dobrej woli. Natomiast Austrjacy odrzucali wszelkie propozycje węgierskie. Każe to przypuszczać, że Austrja wogóle nie chciała zawrzeć traktatu z Węgrami.

Delegacja węgierska wyraziła żal z powodu braku traktatu, co jest szkodliwe dla obu państw, i zaprosiła delegację austrjacką do Budapesztu na początek przyszłego tygodnia. Zaproszenia tego Austrjacy nie przyjęli.

Niszczycielski orkan

Baranowicze, 16. 7. (PAT). W dniu 17 bm. nad pow. baranowickim przeszedł orkan połączony z piorunami i oberwaniem chmury. Burza zniszczyła zasiewy, wyrządzając szkody na 1 milj. zł. Od uderzenia pioruna powstał pożar, który strawił kilkanaście zabudowań gospodarskich. W Baranowiczach piorun uderzył w szpital miejscowy i zerwał połączenie telefoniczne i przewody elektryczne.

Afera podatkowo-łapownicza w Warszawie

Warszawa, 16. 7. (Tel. wł.) — Aresztowano w Warszawie radcę Izby Skarbowej w VI stopniu służbowym, Romana Ksawerego Różańskiego, pod zarzutem łapownictwa. W razie potwierdzenia zarzutów oskarżenia w śledztwie, nastąpią dalsze aresztowania.

Chodzi o branie łapówek za umarzanie podatków.

OFIARNOŚĆ NA CELE OŚWIATOWE WZMACNIA POTĘGĘ RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Przepowiednia pogody na niedzielę: Pogoda nieustalona, w dalszym ciągu pochmurno, chwilowe wyjaśnienia, temperatura w ciągu dnia zmienna, dżdżysto i skłonność do wyładowań.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.90½ zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.92 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 210.70 zł., gotówką 208.50 zł, za 100 guld. gd. w dewizach 173.81 do 174.07 zł., gotówką 173.47 zł.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 16 lipca 1932.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierćlitrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71,3 kg. (121 f. w. h.); 2) żyta pomorskiego 69,95 kg. (119,1 f. w. h.); 3) pszenicy poznańskiej 74,8 kg. (127,1 f. w. h.); 4) pszenicy pom. 74,35 kg. (126,4 f. w. h.); 5) jęczmienia pozn. i pom.: a) 64 do 66 kg., b) 68 kg.; 6) owsa pozn. i pom. 43,55 kg. (74,1 f. w. h.).

Ceny orjentacyjne

Żyto	20,00— 20,50
Usposobienie spokojne.	
Pszenica	21,00— 22,00
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień zimowy	16,50— 17,50
Usposobienie spokojne.	
Owies	19,50— 20,00
Usposobienie spokojne.	
Mąka żytnia 65% wł. work.	33,25— 34,25
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% wł. work.	34,00— 36,00
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie	11,25— 11,50
Otręby pszenne	9,50— 10,50
Otręby pszenne (grube)	10,50— 11,50
Rzepak	25,00— 26,00
Łubin niebieski	11,00— 12,00
Łubin żółty	15,00— 16,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: owsa 15 tonn, mąki żytniej 24,5 tonn, mąki pszennej 30,5 tonn, otrąb żytnich 52,5 tonn, otrąb pszennych 12,5 tonn.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 16. 7. 1932 r.

Pszenica march. 75—76 kg.	235,00—237,00
Tendencja mocniejsza.	
Żyto march. 72—73 kg.	0,00— 0,00
Tendencja mocniejsza.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	154,00—167,00
Tendencja mocna.	
Owies march.	154,00—159,00
Tendencja spokojna.	
Mąka pszenna	29,50— 33,75
Tendencja spokojna.	
Mąka żytnia 70%	25,75— 26,50
Tendencja spokojna.	
Otręby pszenne	11,40— 11,60
Tendencja stała.	
Otręby żytnie	10,25— 10,60
Tendencja spokojna.	
Groch Victoria	17,00— 23,00
Groch drobny jadalny	21,00— 24,00
Groch pastewny	15,00— 19,00
Peluszka	16,00— 18,00
Bób	15,00— 17,00
Wyka	17,00— 19,00
Łubin niebieski	10,50— 11,50
Łubin żółty	15,00— 16,50
Kuchy lniane 37%	10,40— 10,70
Kuchy z orzecha ziemnego	11,20— 11,30
Kuchy mielone (mączka)	11,40— 11,50
Wytłoki suche paryt. Berlin	9,40— 9,60
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Hamburg	10,60
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Szczecin	11,20— 11,30

Ogólna tendencja stała.

Giełdy zbożowo - towarowe

Kraków, 15. 7. Pszenica dw. czerwona 25.50 — 26, targowa stand. 25 —25.25, żyto dworskie stand. 22.50 — 23, targowe stand. 22 — 22.50, mąka pszenna okr. krak. grysikowa 44 — 46, 45 proc. 43 — 44, 60 proc. 41.50 — 42, mąka żytnia okr. krak. 65 proc. 38 — 38.50, mąka żytnia okr. pozn. 65 proc. 38.50 — 39, otręby pszenne 10.75 — 11. Tendencja nadal słaba.

Lublin, 14. 7. Żyto dw. 21. — 21.25, zbiórkowe 20 — 20.50, pszenica dw. 23 do 23.50, zbiórkowa 22 — 22.50, jęczmień na kaszę 20 — 20.75, owies jednolity 23, zbiórkowy 21.50.

Gdańsk, 15. 7. Pszenica 128 f. 13.85, żyto stare 13, żyto nowe 11, jęczmień stary 12.70, jęczmień nowy 12, ozimy 11.70, otręby żytnie i pszenne 8.

Stronnictwo Narodowe

Koło Wilda

Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek, dnia 19 b. m. o godz. 20-tej w lokalu p. Zawadki, Górna Wilda 75. Na porządku obrad referaty: p. Łamaszewskiego „Sprawa żydowska onegdaj a dziś" i posła Witkowskiego na aktualne tematy polityczne.

O liczny udział w zebraniu prosi

ZARZĄD.

HAZ-ELITE IDEALNY KREM NA LATO! MATUJE CERĘ I NIE DOPUSZCZA DO BOLESNEGO OPALENIA OD SŁOŃCA.

nw 4400

Tajemnice Żydów

Majmonides — Kabała — Panowanie nad światem

Henryk Rolicki: „Zmierzch Izraela". Warszawa 1932, str. 423. Skład Głów.: Adm. „Myśli Narodowej", Warszawa, Al. Jerozolimskie 17.

Koło r. 1200 tworzą się nowe podstawy myślowe tajemnej wiedzy żydowskiej (str. 76—82):

Żydzi, ogrodzeni drutem kolczastym Talmudu, byli organicznie niezdolni do wchodzenia wgłąb życia społeczeństw innych i do podstępnej działalności rozkładczej wewnątrz nich. Nawiązanie takiego kontaktu między żydostwem a cywilizacją chrześcijańską miała umożliwić filozofja Mojżesza Majmuni, znanego w Europie pod nazwą Majmonidesa.

Urodził się w r. 1135 w Kordubie. Przodkowie jego przez osiem pokoleń wstecz byli uczonymi w Talmudzie i członkami kollegjum rabinicznego. — Przeniósłszy się wraz z ojcem do Fezu w Afryce północnej, przyjął pozornie islam, równocześnie zaś już pracował nad komentarzem do Miszny. Mając lat czterdzieści, uchodził już Majmuni za miarodajny autorytet rabiniczny. W r. 1180 ukończył drugie swoje wielkie dzieło: Miszna-Tora, będące czemś w rodzaju kodyfikacji Talmudu. — Atoli najważniejszem dziełem Majmuniego jest ukończony około r. 1190 „Przewodnik błądzących" (Moreh Nebuchim), które oparł o filozofję Arystotelesa, wykoszlawioną opacznie.

Ten filozof racjonalista, obrabiający po swojemu Arystotelesa w wykładzie, pełnym pozornych sprzeczności, ów wzorowy przedstawiciel powagi „stylu rabinicznego" był zarazem mesjanistą żydowskim.

Z drugiej strony, równolegle z działalnością Majmuniego, marzenia mesjańskie poczęli szerzyć kabaliści.

Ożywicielem kabały w żydostwie jest w owym czasie Mojżesz Nachmani (Bonastruc de Porta ur. ok. 1195, zm. ok. 1270): „Naukę tajemną poczytywał za święte świętych judaizmu, do którego myśl świecka wstępu mieć nie może" (H. Graetz, t. VI, str. 49).

Za wzorem Nachmaniego poczęli uprawiać kabałę i inni. Pozostała ona misterjum dla szczupłych kół wtajemniczonych.

Najbrzemienniejszą w skutki tajną księgą kabalistyczną stała się księga Zohar, przypisywana Mojżeszowi Ben-Szem-Tob de Leon (urodz. 1250, zm. 1305), choć on sam i nowsza judaistyka przypisuje ją słynnemu Synhedryście z czasów cesarstwa rzymskiego, Szymonowi ben Jochaj.

Wtajemniczony w kabałę w XVIII wieku Salomon Maimon tak się o niej wyraża:

„Księga owa zawiera wykład pisma świętego wedle zasad kabały, a raczej mieści owe zasady w formie wykładu pisma świętego i równocześnie z niego je stwarza. Ma ona tedy, jako Janus, oblicze podwójne i winna być wyjaśniana z dwu różnych stanowisk. Z jednej strony stanowi ona systemat w rodzaju tych, które omawiane są szeroko w pismach kabalistycznych. Daje tedy pole wyobraźni, która buja wedle upodobania, a w końcu bynajmniej nie dochodzi do jaśniejszego ujęcia rzeczy, które z początku były ciemne. Pewne moralne i fizyczne prawdy wyłożone są tu obrazowo, ale i one wreszcie giną w labiryncie hiperfizycznego poglądu. Ten rodzaj kabały jest umiłowanem zajęciem pisarzy kabalistycznych i stanowi małe misterjum wspomnianego stowarzyszenia tajnego (t. j. chassydów). Z innego natomiast stanowiska mamy tu do czynienia z treścią polityczną, która znana jest tylko przywódcom stowarzyszenia tajnego. Wszelako i oni sami i ich czynności pozostają zawsze w ukryciu; znani są tylko pomniejsi kierownicy. Ci ostatni nie mogą zdradzić tajemnic politycznych, albowiem sami ich nie znają. Pierwsi nie zdradzą ich nigdy, bo to przeczyłoby ich interesom. Tylko małe (poprostu literackie) sekrety udzielane są ludowi i zalecane, jako rzeczy wielkiej wagi. Wielkie (polityczne) tajemnice nie są przedmiotem nauczania, lecz, o ile zrozumiałe są same przez się, wprowadzane są w czyn" (Salomon Maimon: Autobiografja, t. I., str. 131 i 132)."

Oto, wypowiedziany słowami autora żydowskiego, istotny sens kabały żydowskiej i opartych na niej tajnych organizacyj.

Poprostu: dla niższych wtajemniczonych „małe misterjum", czyli odurzenie fantazjami, dzięki którym to, co było z początku ciemne, wcale nie staje się jasne; dla istotnych kierowników „wielkie tajemnice", czyli tajemnice polityczne. Odurzeni fantazjami niżej wtajemniczeni stają się uległem narzędziem w ręku posiadaczy tajemnicy politycznej.

Owe „wielkie tajemnice", to ten sam „tajemniczy koniec", o którym pisał Józef Chasdaj do króla Chazarów, to właśnie odpowiedź na pytanie, w jaki sposób Bóg Izraela nie da „zgasnąć promieniowi panowania żydowskiego wśród narodów świata".

Oto najwyższa tajemnica kabały, o której pisze Graetz, że „wślizgnęła się do kół żydowskich nowa księga, stawiająca nieznaną jeszcze przed stu laty Kabałę obok Biblji i Talmudu, a nawet ponad niemi" (H. Graetz, t. VI, str. 119).

Ważne książki

Roman Dmowski — „Polityka polska" zł 10.
— „Świat powojenny i Polska" zł 10.
Marjan Seyda — „Polska na przełomie dziejów", tom I. na wyczerpaniu w księgarniach złotych 22, tom II. dla abonentów „Kurjera Poznańskiego" w naszej administracji zł 17, z przesyłką zł 18.
Roman Rybarski — „Przyszłość gospodarcza świata" zł 9.
Joachim Bartoszewicz — „Zagadnienia polityki polskiej" zł 3.
— „Słownik polityczny zł 3.
Jędrzej Giertych — „O program polityki kresowej" zł 4,50.
Henryk Rolicki — „Zmierzch Izraela" zł 10.
Maciej Loret — „Italja współczesna" zł 11.

Działaczom społecznym zwracamy uwagę

Nakładem i czcionkami Drukarni Polskiej S. A. w Poznaniu ukazała się broszura: „Nowa ustawa o zgromadzeniach wraz z komentarzem, omawiającym obecny stan prawny w porównaniu ze stanem dotychczasowym, który na ziemiach zachodnich wynikał z niemieckiej ustawy o stowarzyszeniach".

Rzecz ta powinna być w ręku każdego działacza politycznego czy społecznego, który ma do czynienia ze zwoływaniem zgromadzeń jakichkolwiek, zjazdów, pochodów, uroczystości i t. p. Uzbrojony w powyższy podręcznik, zawierający tekst ustawy i szczegółowe jej objaśnienie piórem fachowca, każdy uniknie kolizji z prawem i zatargu z władzami.

Broszura, obejmująca 48 stron druku, kosztuje tylko 10 groszy i jest do nabycia w administracji pisma naszego.

Nieustający parlament

W dniu święta francuskiej rewolucji, 14 lipca ub. r. ówczesny pierwszy premjer republikańskiej Hiszpanji, senor Alcala Zamora, wśród entuzjastycznych okrzyków tłumu, przy dźwiękach salw armatnich i biciu dzwonów kościelnych, otworzył pierwszą sesję hiszpańskiej konstytuanty. Być może, iż nie ziściła ona wszystkich pokładanych w niej nadziei, w każdym bądź razie zasłużyła całkowicie na miano „nieustającego parlamentu". Dwanaście miesięcy żmudnej, mozolnej pracy ustawodawczej, w ogniu walk partyjnych, w niepewności o los młodej, tworzonej dopiero republiki — przy dwóch zaledwie kilkunastodniowych przerwach feryjnych na Boże Narodzenie i Wielkanoc — oto wyczyn parlamentarzystów hiszpańskich, bijących rekord wszystkich współczesnych parlamentów.

Pierwsze republikańskie kortezy, kończąc swą kadencję, mogą wykazać się wielkim dorobkiem. Pomijając już konstytucję, którą po kilkumiesięcznych obszernych, częstokroć całonocnych debatach, wykuto w 121 artykułach, wieleż nowych praw, zmieniających nie do poznania strukturę i byt starej Hiszpanji, uchwaliła konstytuanta! Nowe ustawodawstwo społeczne, reorganizacja armji, uregulowanie spraw kościelnych i oświatowych — oto dorobek kortezów.

Nierozstrzygnięte zostały dwa najtrudniejsze zagadnienia: autonomja Katalonji i reforma rolna — to było już ponad siły nawet tak pracowitego parlamentu, jak madrycki.

Parlament, który obdarzył Hiszpanję mianem „robotniczej republiki", posiadał w swym składzie najmniej chyba robotników. Nie brak w nim wybitnych arystokratów, potomków średniowiecznych grandów, jak hrabiowie Romanones i Rodezno, nie brak i przedstawicieli kleru — z pośród siedmiu posłów-księży, dwóch, ks. Lopez Doriga i ks. Garcia Gallago — należy nawet do radykalno-socjalistycznego ugrupowania. Znakomitą większość w kortezach stanowi zawodowa inteligencja. Konstytuanta hiszpańska liczy 123 prawników, 50 profesorów uniwersytetu, 41 lekarzy, 13 nauczycieli, 30 dziennikarzy.

Nie dziw, że przy takim składzie, pod sprężystem kierownictwem przewodniczącego kortezów, socjalisty dona Juana Besteiro („w cywilu" profesora logiki) Hiszpanja poszczycić się może wydajnym i obfitym wynikiem prac „nieustającego" parlamentu. H.

Starostwo grodzkie w Poznaniu

Na zasadzie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 1932 r. („Dz. Ustaw" nr. 41) funkcje powiatowej władzy administracyjnej ogólnej sprawuje w Poznaniu w zasadzie prezydent miasta. Szereg kompetencyj i to bardzo rozległych, zostało jednak wydzielonych z zakresu działania prezydenta miasta, jako powiatowej władzy administracyjnej ogólnej w Poznaniu. Wydzielone te funkcje powierzono staroście grodzkiemu. Są one m. i. następujące: utrzymanie bezpieczeństwa i spokoju publicznego, nadzór nad lokalami publicznemi, sprawy godzin handlu i godzin otwarcia zakładów handlowych, sprawy spoczynku niedzielnego, stowarzyszeń i zgromadzeń, sprawy prasowe, widowiskowe, kwest publicznych, cudzoziemców, paszportów zagranicznych, policji kryminalnej i obyczajowej, broni i amunicji, utrzymania porządku publicznego na ulicach.

Na skutek tego rozporządzenia utworzono w Poznaniu starostwo grodzkie. Otrzymujemy właśnie z Warszawy wiadomość, że starostą grodzkim na m. Poznań został p. Podhorodyński, dotychczasowy starosta grodzki na Warszawę—Śródmieście, znowu urzędnik, nie pochodzący z tutejszej dzielnicy i nie znający jej stosunków.

Należy tu nadmienić, że na zasadzie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 1932 r. ustanowiono również starostwa grodzkie o tych samych kompetencjach, co w Poznaniu, w następujących miastach: w Bydgoszczy, Gnieźnie, Grudziądzu, Inowrocławiu, Toruniu, Krakowie i Lwowie.

Starcie Poznańczyków z Żydami w Poroninie

Kraków, 16. 7. (Tel. wł.) W Poroninie — miejscowości klimatycznej tuż pod Zakopanem — ulokowały się m. in. dwie kolonje: żydowski związek akademików U. J. w liczbie około stu dwudziestu akademików i akademiczek, oraz kolonja Bratniej Pomocy liceum handlowego z Poznania, około 20 studentów.

Już w czasie jazdy kolejowej z Krakowa do Poronina przyszło do zatargu między Żydami a Poznańczykami.

Na miejscu, w Poroninie młodzież żydowska wywiesiła na willi, gdzie zamieszkiwała, godło płócienne z napisem swego związku oraz chorągiew żydowską.

Wywołało to oburzenie wśród poznańskich studentów, którzy tamtędy przechodzili, a kiedy pod ich adresem padły jeszcze słowa z drwinami, przyszło do awantury.

W dniu 13 bm. wieczorem podeszło pod dom, gdzie mieszkała żydowska młodzież, kilku studentów z Poznania z żądaniem usunięcia napisów, co spotkało się z sprzeciwem ze strony Żydów. Wywiązała się wzajemna walka przed domem oraz na drodze.

W czasie niej oddano szereg strzałów ze straszaków, na szyby zaś poleciały kamienie rzucone przez miejscowych wyrostków. W czasie walki raniony został student z Poznania, Siemiński Edmund. Poturbowanych zostało przytem trzech żydowskich akademików, a to Libschütz, Probstein oraz Tantz. Na odgłos strzałów, wśród których były podobno też i strzały rewolwerowe, przybyli funkcjonarjusze policji.

Nazajutrz po wypadku przyjechał do Poronina komendant powiatowej policji z Nowego Targu, przeprowadzając dochodzenia.

Kto skradł tablicę Piłsudskiego?

Według doniesienia „Gazety Bydgoskiej" z miejscowego stadjonu w Szubinie zniknęła w tajemniczy sposób tablica ku czci min. Piłsudskiego.

Tablicę, umieszczoną na palikach, ścięto w nocy piłką. W związku z tem aresztowała policja kilku kierowników szubińskiej placówki O. W. P. Wszystkich członków placówki przesłuchano.

Dochodzenie nie dało jednak żadnego wyniku, na skutek czego aresztowanych uwolniono.

Starostwo szubińskie wyznaczyło wysoką nagrodę za odnalezienie tablicy.

Z Stronnictwa Narodowego

Zebranie poselskie

Krotoszyn, w lipcu.

Odbyło się tu wielkie zebranie pow. krotoszyńskiego. Na powyższe zgromadzenie przybyli licznie nietylko obywatele miasta Krotoszyna, ale również bardzo dużo delegatów ośrodków wiejskich, tak że sala Hotelu Wielkopolskiego nie mogła pomieścić uczestników, to też sporo ludzi stało w przyległych pokojach. Zebranie zagaił prezes Stronnictwa Nar. i kierownik pow. O. W. P. p. Włodarczak, poczem głos zabrał p. sen. dr. Meissner, wskazując na to szczególnie, że wobec komplikującej się sytuacji wewnętrznej i zewnętrznej Stronnictwa Narodowego musi silniej organizować się i w tym też kierunku należy dokonać wyborów do zarządu powiatowego. Przemówienie to przerywano niejednokrotnie oklaskami. Następnie dokonano wyborów; poczem przemawiali: pos. Witkowski na temat wewnętrznych stosunków i pos. dr. Harembski na temat polityki zagranicznej. Oba przemówienia nagrodzono oklaskami.

Na zakończenie p. Włodarczak zaapelował do zebranych, by przystąpili do czynniejszej jeszcze pracy i nie poskąpili grosza na cele organizacyjne. Zebranie zakończono odśpiewaniem „Boże, coś Polskę" i hymnu Młodych. Podkreślić należy doskonały porządek, jaki panował na sali oraz dobrą organizację zebrania, co zawdzięczać należy placówce krotoszyńskiej O. W. P.

Utonął w torfowisku

Lublin, 16. 7. (PAT) We wsi Malinówka gm. Brzeziny pow. lubelskiego wpadł do torfowiska i utonął 6-letni Elke Artur. Rodziców nieszczęśliwego dziecka pociągnięto do odpowiedzialności karnej.

Kościół we Włościejewkach

Wieś Włościejewki w pow. śremskim, oddalona o 4 km. na południowy zachód od znanego z 1848 r. Książa, leży w pobliżu uroczego lasu i niewielkiego, w głębokiej rozpadlinie rozlanego jeziora.

W połowie lipca, na uroczystość N. M. P. Szkaplerznej zdążają do Włościejewek liczne pielgrzymki z okolicznych miejscowości. U stóp Bogarodzicy — za przykładem klęczących aniołów na cudownym obrazie Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Panienki — kornie wszyscy schylają czoła, w błagalnej modlitwie, szukając pomocy i pocieszenia. Od wieków już Przeczysta Dziewica hojnie rozdziela łaski, a lud z wdzięczności składa cenne wota i pierś Bożej Matki zdobi sznurami czerwonych korali...

Front kościoła, skierowany na zachód.

I gdy „inne wota użyte zostały za pozwoleniem władzy duchownej na pokrycie kosztów restauracji kościoła, gdy — jak w noc przed Bożem Narodzeniem w 1847 r. — świętokradczy złoczyńcy zabiorą srebrne korony z obrazu, czerwone korale zostają, świadcząc — choć akta ze spisanemi cudami po większej części zaginęły — o łaskach, jakie „Matka Miłosierdzia rozdziela tym, którzy się do Niej, jak dzieci do matki, uciekają z ufnością". Dowodem łaskawości N. Panny we Włościejewkach jest również wiara okolicznego ludu, który z pokorą całuje wmurowany w ścianę południową kamień z wyciśniętą jakby stopą ludzką: według podania Matka Boska objawiła się robotnikom przy budowie kościoła, a stanąwszy na jednym z kamieni na mur przeznaczonych, cudownie odbiła swą stopę.

Ale niezawsze tak było... Podanie głosi, że „dawniej, bardzo dawno, znajdowało się tu wielkie i bogate miasto. Żyli w niem ludzie bezbożni, których napróżno wzywały do opamiętania nawet dzwony świątyni Pańskiej. I zato spotkała ich też kara: pioruny spaliły miasto, powódź zalała je i na miejscu grzesznej sadyby utworzyło się jezioro". Razem z miastem poszły pod wodę i dzwony, długi czas skarżąc się żałosnemi dźwiękami, że niewinnie muszą dzielić pokutę. Usłyszała je wreszcie Hanka, dwunastoletnia słabowita sierotka, która w nowej już osadzie, służąc u skąpego gospodarza, nad jeziorem krowy pasała. Przestraszonej dziewczynie ukazał się z siwą po pas brodą staruszek, dając wskazówki, jak może dzwony wyzwolić. W noc nowin przyszła Hanka nad jezioro, z którego wynurzył się dzwon, chcący służyć Bogu i razem z czystego serca sierotką uniósł się, by zawisnąć na pustej przy domu Bożym dzwonnicy. Rankiem na Anioł Pański kto żyw spieszył pod dzwonnicę, by niebu podziękować za cud oczywisty... Kiedy zaś Hanka umarła, a skąpy gospodarz nie dał nawet na podzwonne, dzwon rozbujał się sam i jakby przez łzy dzwonił długo, aż wreszcie jęknął i nagle umilkł — umilkł na zawsze.

Tyle legenda. A prawda?...

Trudno dziś dociec daty powstania osady i ufundowania w niej pierwszego kościoła. Możliwe, że Włościejewki, leżąc przy jakimś trakcie handlowym, były ongiś „bogatem miastem" i w odległej już przeszłości był tam kościół. „Liber beneficiorum" z r. 1510 wskazuje że „Wloszczyeyewicze" już wówczas miały kościół pod wezwaniem Św. Poczęcia i Św. Ducha. O samym kościele więcej wzmianek brak; jest natomiast zestawienie majątku kościelnego (między innemi powiedziano, że proboszcz ma 3 wieprzki i kilka gęsi!...) Do parafji należały wtedy: Włościejewo, Włościewice i Międzyborze.

Wizytacja tej parafji przez Happa, 17 maja 1610 r. mówi, że „Wościeiewki mają kościół parafjalny murowany pod wezwaniem Narodzenia N. M. P. poświęcony, — którego sufit jest pokryty deskami, jednak nie pomalowany..., okna nieuszkodzone, ołtarz większy kratkami otoczony..., drzwi podwójne dobrze zamykane..." Dalej mowa o ołtarzu bocznym (z dopisku wynika, że akt erekcyjny ołtarza pochodzi z 1551 r.), o murowanej zakrystji, trzech dzwonach i sygnaturce nad kościołem.

„Visitatio Archidiaconatus Sremensis" Ig. Gnińskiego z 1685 r. wspomina, że w r. 1508 odwiedził Włościejewki Jan z Góry, archidiakon poznański (akta zaginęły), w r. 1610 — Happ, w r. 1658 — Wojciech Tholibowski, biskup poznański (akt niema), a Gniński w r. 1672 i 27 lipca 1685 r. Ostatnia wizyta mówi, że kościół parafjalny jest murowany pod wezwaniem Św. Ducha i Niepokalanego Poczęcia N. M. P., poświęcony przez bisk. Kurskiego, dnia 23 sierpnia 1659 r.

Kościół ze strony wschodniej

Z tego wynika, że kościół z r. 1510 uległ zniszczeniu — albo runął, albo się spalił — a nowy kościół, także murowany („vel ex fundamentis restaurata, vel etiam noviter de latere coeto reaedificata est") poświęcił bisk. Kurski w 1659 r.

Należy przypuszczać, że do tego okresu odnosi się podanie ludowe o „spaleniu piorunami i zalaniu powodzią grzesznej sadyby..." I tak zniszczony pewnie przez szalejące żywioły kościół przeszedł do legendy, a lud miejscowy wytłumaczył sobie powstanie jeziora i przywiązał do niego piękne podanie. Kościół — mimo że od trzech prawie wieków jest murowany — nie przechował żadnych pomników z odleglejszej przeszłości. Zawiera tylko: nagrobek Tadeusza Krzyżanowskiego, sędziego pokoju powiatu śremskiego, dziedzica Włościejewek, zmarłego w 1813 r.; tablice poświęcone ś. p. Kazimierzowi Niegolewskiemu, „wiernemu synowi Ojczyzny i Kościoła, niestrudzonemu obrońcy języka polskiego", um. w 1885 r. i ś. p. Leokadji z Niegolewskich Modlińskiej, um. w 1865 r., oraz tablicę ku czci króla Jana z 1883 r., wmurowaną w 200-rocznicę zwycięstwa pod Wiedniem.

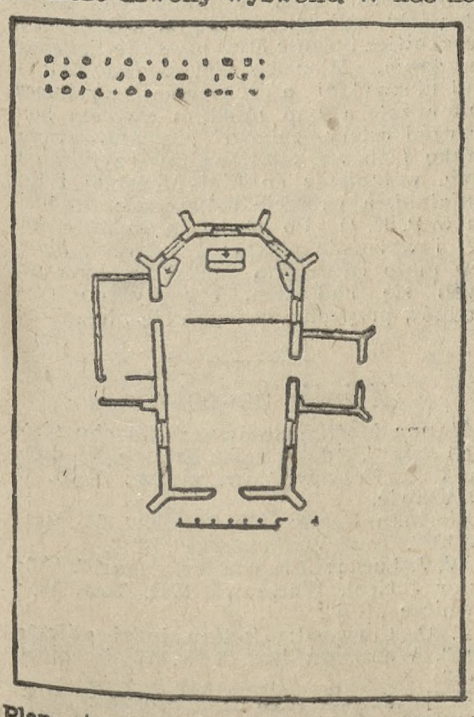

Plan starożytnego kościoła we Włościejewkach.

Co do murów — główny blok ma 75 cm. grubości, z cegły 27×13×9 cm w układzie polskim; zakrystja (od strony północnej) i kruchta (od strony południowej) mają mury cieńsze, wykonane z cegły nowszej.

Po kradzieży w 1847 r. rodzina Niegolewskich (w 17 w. Włościejewki należały do Radolińskich, później do Niegolewskich; dziś właścicielem jest Niemiec) sprawiła nowe korony na obraz Matki Boskiej, a w r. 1859 kosztem Andrzeja Niegolewskiego został odnowiny i ozdobiony ołtarz. Krótko przed wojną światową poddano kościółek gruntownemu odnowieniu, lecz tandetnie i niebardzo szczęśliwie. Zmieniono przedewszystkiem prostokątne (jak wskazuje rysunek z „Posłańca Serca Jezusowego z 1900 roku) okna na ostrołuczne i zaopatrzono je w witraże — a chcąc już zupełnie nadać charakter gotycki, wsadzono do 6 m. wysokiego kościółka o suficie płaskim... nieładne, drewniane „sklepienia spłaszczonej beczki" z lunetami nad oknami... Wnętrze, długości 15,5 m., rozszerzające się w prezbiterjum (szerokość pod chórem — 6,8 m., w prezbiterjum — przeszło 8 m.) strasznie zeszpecono.

Zewnątrz natomiast — szczególnie od zachodu — zachował (mimo żelazne schody wiodące na chór!) ten maleńki kościół swój czar. W niebo strzela prawie 16 m. wysoka ściana szczytowa, zwężająca się ku górze stopniami, na których ustawiono po kilka filarków. Samą zaś ścianę przez wysokość dachu (około 9 m.) jakiś nieznany „mistrz" wiejski przyozdobił wnękami naśladującemi okna, w których umieścił jakby laskowania nieudolnie powyginane. I właśnie w tem mieści się cały urok, cały czar i piękno maleńkiego, a wyniosłego, na wzgórku panującego, wiejskiego, nieumiejętnie, nieudolnie a jednak ślicznie i harmonijnie zbudowanego kościółka, który N. Panna Marja obrała sobie za swój przybytek.

Niestety, temu skarbowi naszej wiejskiej architektury, niewątpliwie jedynemu tego rodzaju w całej Polsce, grozi niebezpieczeństwo! Na konserwację najbardziej zniszczonej i jak najszybszej, gruntownej i umiejętnej potrzebującej pomocy ściany zach. niema pieniędzy. Że ściana ta nie runie, zawdzięczać należy tylko silnemu — co drugi (co 1,75 m.) więzar pełny, połączony dwoma krzyżami — wiązaniu dachowemu, które ją przytrzymuje. Ale gdy pod samym szczytem zbliska zobaczy się zniszczenie — można powiedzieć, że tylko cudem cegły nie spadają...

HIERONIM BRODNIEWICZ.

Mchy, w lipcu 1932 r.

Protestanci angielscy

wobec Kongresu Eucharystycznego w Dublinie

(KAP) Prasa angielska wszelkich odcieni, podobnie jak i radjo angielskie, poświęciła dużo uwagi wielkiej manifestacji katolicyzmu, jaką był Kongres Eucharystyczny w Dublinie. Silnie to podirytowało fanatycznych protestantów, którzy zasypali „BBC" (radjo angielskie) i dzienniki protestami przeciw „popieraniu katolicyzmu".

Większość prasy nad temi protestami przeszła do porządku dziennego, uważając za naturalne, że służba informacyjna stać musi ponad wszelką tendencyjnością, niektóre jednak skorzystały z okazji, by w specjalnych artykułach napiętnować nieuzasadnione pretensje. Do takich pism należy „Yorkshire Telegraph & Star", który pisze:

„Kościół Rzymski jest i pozostanie faktem wielkim jako jeden z największych czynników życia współczesnego, a zjazd na Kongresie Eucharystycznym dał tego poważne dowody... Nie sądzimy, by składanie sprawozdania o poczynaniach na Kongresie miało wielką wartość propagandową i jeśli metodyści stają się katolikami dlatego, że czytają o katolickich ceremonjach, podczas gdy katolicy nie stają się metodystami czytając protokóły z konferencyj Wensley'ańskich, — na pewno nie jest to winą prasy..."

Zasłużony kapłan z Brazylji przybywa do Polski

(KAP) Z Kurytyby wyjechał do Polski ks. Józef Joachim Góral, proboszcz w kolonji polskiej pod Kurytybą Abranches. Ks. Góral, który jest członkiem Zgromadzenia XX Misjonarzy prowincji krakowskiej, pracuje w Brazylji bez przerwy od 1911 r., będąc proboszczem najpierw w Stanie Santa Catarina, w kolonjach polskich Massaranduba i Rio Vermehho, a od 12 lat w Abranches (Parana). Poza zajęciami duszpasterskiemi ks. Góral pracuje na polu dziennikarskiem, wydaje wiele broszur, opracowuje gramatykę polsko-portugalską, a w ostatnich latach wydaje cenny słownik portugalsko-polski i polsko-portugalski.

Nadto ks. Góral bierze czynny udział w pracach społecznych polonji brazylijskiej, będąc prezesem Związku Towarzystw „Oświata" w Brazylji. W Polsce zabawi kilka tygodni, zwiedzi Warszawę, Kraków, Poznań, Wilno, Lwów, oraz rodzinne strony na Pomorzu.

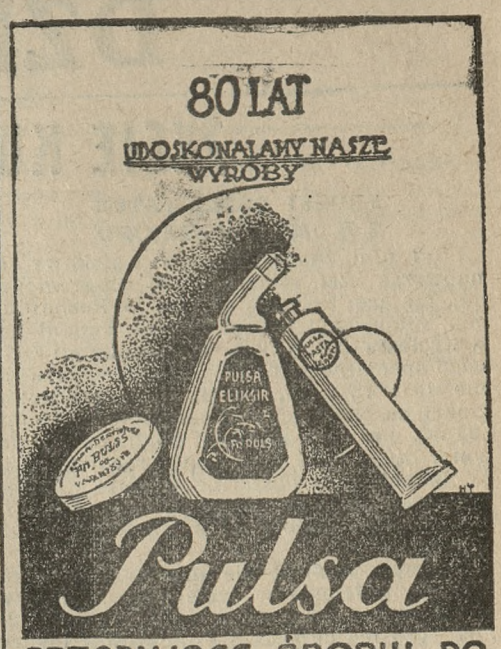

Z RÓŻNYCH STRON POLSKI

„Dar Pomorza" w drodze do Vigo

Według ostatnich wiadomości, statek szkolny marynarki handlowej „Dar Pomorza" po wyjściu z Dunkierki minął przed kilku dniami przylądek Ouessant i zdąża wprost do Vigo (Hiszpanja), dokąd przybyć powinien w razie pomyślnych warunków na morzu w dniu 13. b. m.

W Vigo „Dar Pomorza" zatrzyma się około 5 tygodni. W czasie tym uczniowie Państwowej Szkoły Morskiej odbywać będą ćwiczenia i zajęcia okrętowe. W końcu sierpnia statek wyruszy w powrotną podróż do Gdyni.

Apteki w Polsce

Jak wynika z ostatnich obliczeń, w związku z drugim spisem ludności na 1 aptekę w Polsce przypada przeciętnie 15.247 mieszkańców. Największa liczba mieszkańców na 1 aptekę, mianowicie 22.625 osób przypada na terenie województwa wołyńskiego, w woj. tarnopolskiem na 1 aptekę przypada 22.529 mieszkańców, w stanisławowskiem 20.499, w nowogródzkiem 18.836, we lwowskiem 16.634, w poleskiem 21.796, w lubelskiem 15 822, w kieleckiem 15.451, w warszawskiem 15.633, w krakowskiem 14.819, w białostockiem 13 337, w łódzkiem 13.782, w wileńskiem 12.480, w śląskiem 13.120, w pomorskiem 12.230, w poznańskiem 11.062 oraz w m. st. Warszawie 10.711 mieszkańców na jedną aptekę.

Zamordowany przez hitlerowców

Gdańsk, 16. 7. (PAT) W szpitalu gdańskim zmarł 19-letni uczeń garncarski Gomiński, ciężko zraniony nożem przez hitlerowca Ottona Buchholza podczas wielkiej bójki 24. ub. m. w lasku pod Wrzeszczem w czasie pobytu floty niemieckiej w Gdańsku.

Buchholz odpowiadał wczoraj za ciężkie uszkodzenie ciała przed gdańskim sądem ławniczym, który przekazał tę sprawę sądowi przysięgłych, uznając się niekompetentnym wobec powagi przestępstwa.

W swoim czasie prasa gdańska bójkę między hitlerowcami i socjalistami, wynikłą we Wrzeszczu na tle manifestacji nacjonalistycznej w związku z wizytą floty niemieckiej, starała się zbagatelizować, nazywając wiadomości, jakie się o tem ukazały w prasie polskiej, kłamstwem i prowokacją.

Sprawa Gorgułowa

Paryż, 16. 7. (PAT) Prezydent trybunału departamentu Sekwany odrzucił prośbę obrońców Gorgułowa o ponowne przeprowadzenie ekspertyzy psychjatrycznej. Wobec tego rozprawa przed sądem przysięgłych odbędzie się jeszcze w bieżącym miesiącu.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

PRUSKI OBSERWATOR Z R. 1831 W POZNANIU

Był nim znany teoretyk wojskowy, a naówczas szef sztabu armji obserwacyjnej, mającej kwaterę główną w Poznaniu, gen. Clausewitz. Współczesny wypadkom w Królestwie Polskiem, nie pozostawił żadnego specjalnego dzieła poświęconego wojnie 1831 r., jako, że 11. 11. tegoż roku zmarł na cholerę w Poznaniu, pozostał jednak po nim obszerny zbiór listów do żony, która była jego współpracowniczką. W listach tych obszernie opisuje Clausewitz swe poglądy na przebieg kampanji, oraz podaje wiele i jakie ma wiadomości z placu boju.

Kampanją żywo się interesował, gdyż było to wcielenie w życie jego poglądów w stosunku do Prus z przed roku 1812, gdy jako major pruski projektował insurrekcję przeciw Napoleonowi, oraz z końca 1812 r., gdy na stronę Rosji przeciągnął gen. Yorka. Nieprzyjazny Polsce, jako gorliwy Prusak, pozostawił dużo spostrzeżeń i materjał ten wraz z zachowanemi w Archiwum poznańskiem aktami władz pruskich może malować obraz wywiadu pruskiego w Poznaniu. Strategiczną stronę tego zagadnienia opracował por. Otton Dąbrowski i ogłosił w ostatnim zeszycie „Przeglądu historyczno - wojskowego". Obok tej rozprawy znajdujemy tam opis kampanji letniej 1601 r. o Inflanty między Polską a Szwecją ujęty przez St. Herbsta, oraz obraz „stosunków polsko rosyjskich w przededniu wojny smoleńskiej 1632—34 r." opracowany przez mjr. Lipińskiego. W dziale miscellaneów mamy wiadomości o „porządku żołnierskim hetmana Zebrzydowskiego", materjały do wojny 1686 r., oraz manewrów pod Gołębiem 1791 r. Zamykają zeszyt recenzje, kronika, bibljografja historji wojskowej, oraz indeks do tomu IV „Przeglądu". W tomie tym dość znaczny jest udział uczonych poznańskich: w dziale miscellaneów publikował swe docieknania dyr. dr. Wojtkowski, oraz dr. Bodniak (dyr. bibl. kórnickiej), w dziale recenzji zamieszczali swe sądy i wyniki badań dr. Pohorecki i J. Staszewski. (M. P.)

TEATR

Występy teatru ryskiego. Z Wilna piszą nam: Zjeżdża tu na gościnne występy powracający z tournée po Rumunji rosyjski teatr z Rygi. Da on w naszem mieście cztery przedstawienia w teatrze Letnim w Bernardynce. Będą to sztuki: Ostrowskiego „Winni bez winy", Dymowa „Śliska droga", Rostanda „Zabiłem" i Suguczewa „Jesienne skrzypce". (tw)

OCHRONA ZABYTKÓW

Jedyny egzemplarz brewjarza płockiego. Z Warszawy piszą nam: Bibljoteka Polska w Paryżu nabyła dla Bibljoteki Narodowej w Warszawie kilka cennych inkunabułów. Największą z nich wartość przedstawia dotychczas nieznany i jedyny na świecie egzemplarz brewjarza płockiego, wydanego w roku 1498. Cenny zabytek jest zachowany w tak świetnym stanie, jakgdyby świeżo wyszedł z pod prasy. (oz)

LITERATURA

Grobowiec Kasprowicza. Z Zakopanego piszą nam: Prace nad budową grobowca Jana Kasprowicza na Harendzie pod artystycznem kierownictwem profesora K. Stryjeńskiego posunęły się znacznie. Gotowy już jest artystyczny ołtarz wykonany przez artystę rzeźbiarza J. Szczepkowskiego. Umocowano również bramę, kutą w miedzianej blasze, projektu art. - rzeźbiarza Stryńskiego. W najbliższym czasie mają nadejść marmury, tak że w sierpniu grobowiec będzie już prawdopodobnie wykończony. (lz)

NAUKA

Z Wileńskiego Tow. Przyjaciół Nauk. III Wydział odbył posiedzenie naukowe z referatem dyr. W. Studnickiego p. t.: „Walka społeczeństwa polskiego na Litwie historycznej ze szkołą rosyjską".

MUZYKA

Audycja muzyczna. W Zakładzie Muzykologji U. P. odbyła się szósta z rzędu audycja muzyczna, urządzona staraniem Koła Muzykologów Stud. Uniw. Pozn., poświęcona twórczości Jana Adolfa Hassego (1699—1783 r.) klasyka opery XVIII w. i słynnego kapelmistrza króla polskiego Augusta III. Po przywitaniu J. M. Rektora U. P. p. prof. dr. J. Sajdaka, kuratora Koła p. prof. dr. Ł. Kamieńskiego oraz zaproszonych gości ze sfer uniwersyteckich i muzycznych przez prezesa Koła Muzykologów p. L. Witkowskiego, kurator Koła p. prof. dr. Kamieński przedstawił w słowie wstępnem dokładny stan muzyki europejskiej XVIII w. oraz stanowisko i znaczenie muzyczne J. A. Hassego, jako głównego reprezentanta stylu muzyki XVIII w., analizując szczegółowo jego twórczość ze specjalnem uwzględnieniem utworów wykonywanych. Następnie p. Augustyniak odegrał Koncert (Hassego) na flet solo z akompanjamentem zespołu smyczkowego, poczem p. prof. Linda Kamieńska odśpiewała Hassego Kantatę na sopran solo i arję z oratorjum „Zdjęcie z Krzyża św.", z towarzyszeniem zespołu smyczkowego. (L. W.)

RUCH REGJONALISTYCZNY

Pamięci 2 zasłużonych Pomorzan poświęca swe artykuły ostatni zeszyt czasopisma „Od naszego morza". Żywot drukarza i bibljofila Walentego Fijałka omówili sędzia Pietrykowski i Jan Nierzycki, podkreślając jego zasługi na polu gromadzenia dorobku kulturalnego polskiego na Pomorzu. Uwzględniono także zasługi pedagogiczne i nauczycielskie zmarłego w maju r. b. ks. dr. Frydrychowicza z Collegium Marianaum w Pelplinie. Poza zestawieniem zasług tych partjotów i krzewicieli ducha narodowego sporo miejsca poświęciła redakcja kwestji, gdzie spędzić wakacje letnie, informując o pięknych wycieczkach morskich, oraz nadmorskich okolicach. (J. St.)

ROZSTANIE SIĘ Z POZNANIEM

Wychodził przez szereg miesięcy w Poznaniu „Dwutygodnik Literacki", którego specjalnością było bryzganie jadem i błotem na Wielkopolskę i Wielkopolan. Pismo nasze raz jeden tylko zajęło się „Dwutygodnikiem", dając w feljetonie satyrycznym właściwą odpowiedź p. Zegadłowiczowi na jego napaść na Wielkopolskę, której dość dużo zawdzięcza. Zresztą „Dwutygodnikiem Literackim" z powodu poziomu jego nie zajmowaliśmy się.

Obecnie „Dwutygodnik" przeniósł się do Krakowa. Jak długo będzie tam wegetował, nie naszą jest troską. Już z krakowskiego bruku przesłał „Dwutygodnik" Poznaniowi — pożegnanie w swoim stylu pod tytułem „Vivat Poznańczanie", o czem nie bez humoru pisze „Gazeta Warszawska":

„Vivat poznańczanie": taki ma tytuł pożegnalna deklaracja, zamieszczona w najświeższym numerze poznańskiego „Dwutygodnika Literackiego". Dowiadujemy się z niej dwóch rzeczy: że takie pismo istnieje, ściślej: istniało, i że „Dwutygodnik", nie zyskawszy sobie poparcia w Poznaniu, obraził się na niewdzięczne miasto i szczęścia sobie szukać będzie gdzieindziej. Dość, że z Poznaniem sprawa skończona raz na zawsze i nieodwołalnie. Niezłomność postanowienia jest tem prawdopodobniejsza, że, jak oświadcza redaktor: „długi oczywiście zostawiamy... Nie martwimy się tem".

„O poziomie pisma, które służyć miało literaturze, świadczyć może jego styl i język. Posłuchajmy tylko: „bezkrytyczne rzesze proboszczy i Zytek", „w takim antyżydowsko hiperhurra tromtadrackogłosonarodowym i bankowosuferiniastym nastroju"... Autor pożegnalnego artykułu, jednocześnie redaktor nie wie nawet, że „vivat" jest dla liczby pojedyńczej, dla liczby zaś mnogiej: „vivant". Albo taki oto okrasik, z którego weźmiemy tylko konstrukcję z pominięciem szczegółów, ile że w całości zajęłoby to aż 32 wiersze druku: „Na walnem zebraniu (w Krakowie) część członków Związku w wypowiedziach... poddała ostrej krytyce działalność zarządu Związku, w szczególności zaś kierunek i sposób redagowania „Gazety Literackiej", która, jako organ Związku powinna służyć (i t. d.)... tymczasem zaś, wzięta w arendę — służyła tylko w ordynarnych celach reklamowych tych trzech panów (i t. d.)... i wyrażała poglądy polityczno-społeczne tylko tychże trzech panów, którzy, bez żadnego upoważnienia przez Związek, wypowiadali walki, w których dostawali rżnięcie i głosili pewne androny pseudosocjalne, które kompromitowały Kraków literacki, stawiając go na poziomie Pcima z średniowiecza"...

„I jak tu się dziwić, że takie pismo nie mogło się utrzymać w Poznaniu?

„A więc: vivant Poznańczycy!"

Pisma nadesłane

„Świat Ogrodniczy" Nr. 9. Treść: Edw. Kamiński: „Wycinanie krzewów ozdobnych i owocowych podczas lata". — Cz. Rydlewski: „Ogród warzywny w czerwcu". — R. Wegner: „Ostrożnie z nawozami sztucznemi". — R. Bieżyński: „Uprawa endywji zimowej". — E. Stachowiak: „Pielęgnacja seler podczas wegetacji". — R. Świetlik: „Moje zeszłoroczne doświadczenie z karotkami". — Późna uprawa warzyw. — E. Zelwer: „Miechunka" (Physalis Frarzchetii). — Drzewiecki: „Płynny nawóz o wysokiej wartości". — O czem należy pamiętać. — A. Sandowski: „W jakich wypadkach nie należy stosować płynnego nawożenia?" — Skrzynka zapytań. — Komunikaty. — Adr. Red. Poznań, św. Marcin 34.

POWIEŚĆ HISTORYCZNA A TAKŻE WSPÓŁCZESNA

(Marja Dąbrowska „Noce i dnie").

Pani Marja Dąbrowska była dotychczas dla szerszego ogółu „femina unius libri", jako autorka „Ludzi stamtąd", który to cykl nowel, umiejscowionych zdarzeniami koło jednej okolicy i prawie jednej wsi, wysunął ją odrazu do pierwszego rzędu między pióra kobiece, które coraz wyraźniej stają się światłem i solą naszej beletrystyki. Obecnie wydała „Bogumiła i Barbarę", oraz „Wieczne zmartwienie" — dwa pierwsze tomy tetralogji, zatytułowanej „Noce i dnie", a mającej przynieść jeszcze dwa tomy: „Miłość" i „Wiatr w oczy".

Dwa tomy pierwsze zyskały odrazu całą obszerną literaturę krytyczną i nic w tem dziwnego. Niecodziennem zjawiskiem jest ta powieść z wielu względów. „Ludzie stamtąd" uderzali epicko objektywnym stosunkiem do przedmiotu, w beletrystyce kobiecej nie najczęstszym, a tutaj jeszcze wyraźniejszym, niż np. u Kossak-Szczuckiej i Nałkowskiej. W obecnej powieści wytyczna ta jest utrzymana i może jeszcze pogłębiona. Fakty i ludzi formuje p. Dąbrowska najzupełniej przedmiotowo, nie bawiąc się w liryczną konferensjerkę nawet między wierszami i nawet na marginesie. Zdumiewająca jest chwilami oszczędność słów, taksamo umiarkowanie w szafowaniu opisami przyrody. W miernej a nawet i w lepszej naszej belletrystyce bywa nieraz istną plagą ta ciurkiem płynąca łatwizna. — Wszelako o artyzmie p. Dąbrowskiej przyjdzie mówić jeszcze nieraz, szczególnie gdy się ukaże całokształt tetralogji. Ale już teraz rysuje się wyraźnie i zaciekawia czytelnika tło, jakie autorka obrała, tło historyczne, jeżeli idzie o upływ czasu, a zarazem tak współczesne. Oczywistym zamiarem p. Dąbrowskiej jest przeprowadzić pewnych ludzi i ich potomstwo przez okres pracy organizacyjnej lat popowstaniowych aż w nasze czasy. Mamy niejako asystować przy narodzinach i dzieciństwie naszej psychiki zbiorowej po roku 1863, aby zapewne, towarzyszyć jej przemianom aż po pokolenie dzisiejsze, które dzieciństwem opiera się o niewolę, a dojrzewa już na wolności.

U p. Dąbrowskiej psychika ta ma zasięg ściśle ograniczony: patrzymy na warstwę ziemiańską, na „szlachciców". Jeszcze trzymają się oni ziemi. Są właścicielami, albo tylko dzierżawcami, albo poprostu rządcami cudzych majątków, lecz ich emigracja do miasta już się rozpoczyna — ta emigracja, która ma potem zasilić zubożałem, wyzutem z własności i zdeklasowanem ziemiaństwem inne warstwy społeczne, w szczególności mieszczaństwo kupieckie, przemysł i zawody wolne. W byłej Galicji także — urzędnictwo.

Bogumił Niechcic i Barbara z Ostrzeńskich żyją na wsi i zrazu dotykają miasta tylko rodziną i stosunkami towarzyskiemi. Nic dziwnego, są pierwszem pokoleniem po roku 1863. Ich losy splatają się ze sobą dopiero w r. 1884. Gdy powieść się zaczyna, Bogumił ma lat 36, a że jako piętnastoletni chłopak poszedł „do lasu" przeto urodził się w roku 1848. Barbara przyszła na świat w roku 1859. On mógłby dożyć jeszcze bieżącego roku w mundurze weterana walk styczniowych. Ją możemy sobie, bez utarczek z prawdopodobieństwem wyobrazić jako rześką staruszkę lat siedmdziesięciu trzech, grywającą w bridge'a i nie dziwiącą się nawet rumbie, którą tańczy w dancingu jej smuklutka i pełna wiosny pięćdziesięcioletnia córeczka. Cóż to za pouczające obliczenia i jak bliskiemi nas są te „czasy historyczne"! Najczarniejsza głębia niewoli i kompletna niepodległość zawarły się w jednem siedmdziesięcioleciu, a powieść w najpełniejszem znaczeniu słowa historyczna ma bohaterów, którzy mogą żyć wśród nas i być jej czytelnikami. Okres ten tak wygląda, jakby historja była pociągiem, który w szalonym biegu nadrabia jakieś olbrzymie spóźnienie.

Jeżeli idzie o „wypadki wewnętrzne", te które rozgrywają się w duszach, to mamy przed sobą niewątpliwie historję niedobranego małżeństwa — niedobranego o tyle o ile. Wychodząc za Bogumiła Niechcica kochała się Barbara Ostrzeńska w kimś innym — i to dość poważnie. Jej małżeństwo jest raczej związkiem z rozsądku, może „par depit", może z chwilowego spodobania się — w żadnym razie nie jest ulegalizowanym romansem. Nie byłoby w tem wiele groźnego, bo współżycie z człowiekiem dobrym i szanowanym często sprowadza uczucie trwałe, i niezmienniejsze od małżeńskich dalszych ciągów płomiennego romansu. Zresztą Francuzi powiadają, iż „w miłości zawsze jedno całuje, drugie tylko nadstawia policzek" — różne bywają tylko warjanty tego tonu zasadniczego. Bogumił zaś jest człowiekiem bez mała idealnym. Szlachetny, prawy, rozkochany w żonie, znosi po anielsku jej kaprysy, zatrącające dobrze histerją, a płynące podświadomie z tego, że mąż Barbary nie jest jej „typem". W drugim tomie wysuwa się ta nieznośność Barbary poprzed wszystkie inne tkanki opowiadania i czyni ją niemal irytującą. Daleką jest wszakże w tem p. Dąbrowska od jednostronności. Rysy ludzkie i wzruszające Barbary, np. jako matki, która traci pierwszego syna, równoważą współczuciem niejeden jej zakręt. Złym człowiekiem zresztą nie jest, ani nawet niedobrym. Kocha Bogumiła po swojemu, chociaż ma wieczną do niego pretensję, z której sama nawet nie zdaje sobie sprawy, że nie jest „tamtym". W życiu na odludziu, wśród „samotności we dwoje" nie jest to najlepsza do szczęścia przyprawa. Bogumił wszakże jest dość rozumny i dość rozkochany, aby los ten przyjąć i być Barbarze wdzięcznym za wszystko dobre, o złem nie pamiętając.

Po dalszych tomach będzie można zanalizować obszerniej technikę pisarską „Nocy i dni" oraz ich artystyczne cechy. W każdym razie już się widzi, że pozorna szarość wydarzeń, przez p. Dąbrowską opisywanych, posiada mnóstwo odcieni: jest celową, obmyślaną, tak jak malarz umie rysunek węglem uczynić „kolorowym" przez różne natężenia światła i cienia, przez „walory". Co do biegu życia, o którym mówiliśmy na wstępie, to posunął się on już tak daleko, że Niechcicowie zakupują w mieście posiadłość: zaczynają wykorzeniać się ze wsi. Z wielką niecierpliwością wyczekują czytelnicy dalszego ciągu. Książka musi być niecodzienna, jeżeli bez „fabuły" właściwie, bez najmniejszych sensacyj i bez wartkiego toku zdarzeń doczekała się w pierwszych tomach dwu wydań przez czas tak krótki. L. N.

Polak wśród murzynów. P. Adam Paszkowicz, którego wspomnienia z Angoli wydała „Książnica-Atlas" („Wśród murzynów Angoli") nie jest pierwszym Polakiem, który w naszych powojennych czasach „dobiegł aż kędy pieprz rośnie". Wspomnienia jego szeregują się już w ogonku za opisami marynarzy polskich, myśliwców i podróżników, lecz czytane będą napewno z wielkiem zainteresowaniem. Kraj, który opisuje, jest nam właściwie nieznany, życie w nim przypomina niemal „Robinsona szwajcarskiego", który jak wiadomo miał więcej zapasów i narzędzi i pomocników niż jego angielski protoplasta, lecz także mocno się nafatygował, nim sadybę wzniósł i życie sobie urządził. Polowania na krokodyle i inną afrykańską zwierzynę, stanowiące wytchnienie po pracy trapersko - handlowej, urozmaicają opis kraju i tych możliwości, jakie daje on amatorom pracy w kolonjach. Mamy ich wielu, sądząc, ze wstępu, w którym p. Paszkowicz opisuje otrzymywane listownie zapytania. Młodzież nieraz marzy o takiej niezwykłej a rentownej wycieczce. Autor zaleca tym młodym zwolennikom przygód cztery zabiegi przygotowawcze: naukę fachową, studjowanie języków obcych, wstąpienie do Ligi Morskiej i Kolonjalnej, a wreszcie uskładanie fundusiku w P. K. O. Po przeczytaniu tej ciekawej i wybornie pisanej książeczki, niejeden może entuzjasta Jacka Londona namyśli się nad tem, czy by do tych środków przygotowawczych się nie zabrać. (rz)

Książki nadesłane

Hanna Mortkowiczówna: „Po obu stronach szosy". Autem przez Europę. Warszawa 1932, Kraków, Towarzystwo Wyd. w Warszawie.

Herman Hesse: „Sindhartha". Warszawa 1932. Tow. Wydawnicze „Rój".

W. J. Locke: „Pradziadowy skarb". (Ancestor Jorico). Warszawa 1932. Tow. Wydawnicze „Rój".

J. O. Curwood: „Dolina ludzi milczących". Warszawa 1932. Tow. Wydawnicze „Rój".

Zofja Kossak (Kossak-Szczucka): „Nieznany kraj". Warszawa 1932, Tow. Wydawnicze „Rój".

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Przed wprowadzeniem nowej taryfy celnej

Według wszelkiego prawdopodobieństwa, nowa polska taryfa celna ujrzy światło dzienne w najbliższym czasie, jednak wejdzie w życie dopiero za rok. W ciągu dwunastu miesięcy, dzielących datę publikacji taryfy od daty jej wejścia w życie, obowiązywać będą cła dotychczasowe. W tym samym czasie podjęte zostaną rokowania o rewizję dotychczasowych traktatów handlowych.

Konieczność zrewidowania naszych traktatów istnieje od dawna. To też należy wyrazić zadowolenie, że Polską swoich kontrahentów stawi wobec faktu dokonanego, mianowicie wobec już ogłoszonej taryfy. Pozatem, drugą przyczyną zadowolenia może być fakt, iż rozwinięto i zróżniczkowano nomenklaturę naszej taryfy celnej, dostosowując ją do nowoczesnych wymogów obrotu handlowego, którym obecna taryfa, na starym, rosyjskim wzorze kopjowana, już nie odpowiada.

Wreszcie trzecim i... ostatnim powodem do zadowolenia jest przejście z dotychczasowego systemu jednokolumnowego na system dwukolumnowy. Wyższa kolumna zawierać będzie stawki celne, jakie ma się stosować do państw beztraktatowych (t. zw. taryfa generalna), zaś niższa kolumna wykazywać będzie stawki, analogiczne do zawartych w dotychczasowej naszej taryfie autonomicznej; a więc od owej niższej kolumny (t. zw. taryfy minimalnej) będzie się udzielać specjalnych zniżek celnych w traktatach handlowych.

Obecny system jednej kolumny daje równe warunki konkurencji krajom traktatowym i nietraktatowym w zakresie tych wszystkich artykułów, dla których nie są zagwarantowane specjalne zniżki konwencyjne. To też zawarcie traktatu z Polską nie daje obecnie takich korzyści, jak przy taryfie dwukolumnowej. Ta ostatnia daje poważne zyski dzięki zawarciu traktatu, nawet bez uzyskania specjalnych zniżek taryfowych. Innemi słowy: system 2-kolumnowy stanowi korzystniejszą dla Polski platformę do pertraktacyj z zagranicą, niż dotychczasowy system jednokolumnowy. Stąd nasze zadowolenie.

Niestety! Niema rzeczy doskonałej na tym padole płaczu! Także nowa taryfa, jak głoszą wieści, z najbardziej kompetentnej strony pochodzące, poza wyliczonemi plusami posiadać będzie fatalny minus. Jej wadą będzie znacznie wyższy poziom ochrony celnej!

Fakt wzmocnienia protekcjonizmu celnego w Polsce zawiera w sobie groźne niebezpieczeństwo, na co — o dziwo! — zwraca uwagę nie kto inny, jak rządowa „Gazeta Polska", która gwałtownie zwalcza pomysł podwyższenia ochrony celnej (artykuł p. t. „Wątpliwości celne" w numerze z dnia 13 b. m.). W swoim słusznym, acz niespodziewanym ataku na wysokość nowych stawek celnych „Gazeta Polska" wytacza dwa argumenty:

1) dotychczasowy poziom ochrony celnej w Polsce jest wystarczający; zaś wzmacnianie tejże ochrony w obecnym czasie, równające się sztucznemu podwyższeniu cen, jest sprzeczne z kardynalną zasadą deflacji, tj. zniżki cen.

2) Jeśli mówi się o potrzebie retorsyj wobec zagranicy, uderzającej w nasz wywóz, musimy odpowiadać tem samem, czem nas biją. A biją nas nie cłami (to już wyszło z mody!), lecz kontyngentami, utrudnieniami administracyjnemi itp.

Otóż, podstawową zasadą negocjacyj o taryfowe traktaty handlowe jest formuła: cła za cła, kontyngenty za kontyngenty, ułatwienia administracyjne za takież ułatwienia strony przeciwnej. Przy nowej taryfie polskiej, zasady „cła za cła", w obecnych warunkach nie przeprowadzimy, a więc zmuszeni będziemy do negocjowania systemem „cła i kontyngenty za kontyngenty". A w takim razie wprowadzenie wyższej ochrony celnej, skoro ma się zamiar ją zaraz obniżyć, byłoby niecelowe.

Krótkie informacje gospodarcze

— Według wstępnych obliczeń liczba bezrobotnych w Czechosłowacji na 1 lipca r. b. wynosiła 458 000 osób, co oznacza w porównaniu z 1 czerwcem (484 600) spadek o około 6 proc

Banki polskie w 1931 r.

Z dużem opóźnieniem ukazało się sprawozdanie Związku Banków w Polsce za rok 1931. Sprawozdanie omawia najpierw bardzo obszernie sytuację międzynarodową, stwierdzając na wstępie, że w dziejach bankowości rok 1931 był okresem ciężkiej próby, gdyż tak silnego kryzysu i o takiem powszechnem natężeniu bankowość całego świata dotychczas nie przechodziła. Pierwsze zwiastuny zbliżającej się burzy dały się zaobserwować w końcu roku 1930, gdy szereg mniejszych banków amerykańskich oraz kilka banków francuskich (o charakterze zresztą spekulacyjnym) zawiesiło wypłaty. Sytuacja stała się krytyczna w maju 1931 r., gdy nastąpiło załamanie się tak potężnego organizmu bankowego, jak austrjacki zakład kredytowy — domena domu Rotszyldów — natężenie zaś kryzysu osiągnęło punkt kulminacyjny w lipcu naskutek zachwiania się wielkich banków niemieckich. Załamanie się tych banków, związanych interesami ze wszystkiemi krajami świata kapitalistycznego, spowodowało powszechne zaniepokojenie i nacisk ze strony wkładców na banki. Nacisk ten został przez instytucje, oparte na solidnych podstawach, w zupełności opanowany.

Źródło kryzysu bankowego leżało w kurczeniu się nadmiernie rozbudowanej produkcji przemysłowej i w zamrożeniu w tej produkcji kredytów — potęgowanie się zaś kryzysu bankowego z kolei rzeczy powiększyło depresję produkcji skutkiem tego, że banki, naciskane przez swoich wkładców, musiały dążyć do upłynnienia własnych aktywów, a więc do realizowania posiadanych pakietów akcyj, oraz do wycofania kredytów. Natężenie odpływu wkładów w poszczególnych krajach było rozmaite — nie było jednak ani jednego kraju, którego bankowość nie ucierpiałaby w roku 1931.

Obserwując ruch wkładów, należy podkreślić, że odbywał się on w niektórych krajach nietylko pod wpływem braku zaufania do banków, lecz również w związku z wzrastającą nieufnością do stałości waluty danego kraju. Szczególnie silnie zjawisko to zaznaczyło się w Austrji i w Niemczech, skąd kapitały bardzo silnym strumieniem płynęły do Szwajcarji, a częściowo do Belgji i Francji. Zawieszenie w dniu 21 września 1931 r. przez Bank Angielski wymienialności funtów na złoto i załamanie się kursu funta angielskiego, oraz opartych na funcie walut skandynawskich, jak również niepokojące wiadomości o kryzysie finansowym w Stanach Zjednoczonych wywołały ponowną panikę wśród wkładców i spowodowały ucieczkę od dolara w kierunku złota, a częściowo waluty francuskiej i szwajcarskiej. Bezpośrednim skutkiem odpływu wkładów była gwałtowna deflacja kredytowa.

W Polsce przesilenie gospodarcze w roku 1931 przybrało — podobnie, jak i w innych krajach — bardzo ostre formy. Punkt ciężkości jego leżał w dziedzinie finansowej. Odpływ wkładów z banków i związana z tem deflacja kredytowa osłabiły zdolność produkcji przemysłowej.

Wkłady w 22 bankach akcyjnych, należących do Związku Banków w Polsce, zmniejszyły się w ciągu roku ubiegłego z 907 miljonów złotych do 529 miljonów zł, tj. o 41 proc. Główny odpływ wkładów przypadał na miesiące kwiecień—sierpień tj. na okres załamania się Austrjackiego Zakładu Kredytowego i banków niemieckich. Równocześnie z odpływem wkładów obserwować się dało wycofywanie kredytów zagranicznych, które skurczyły się w ciągu 1931 r. w bankach związkowych z 213 miljonów złotych 131 milj. zł. Odpływ wkładów szczególnie silnie zaznaczył się w bankach prywatnych. Inne instytucje kredytowe, w szczególności komunalne kasy oszczędności oraz banki państwowe, odczuły kryzys stosunkowo nieznacznie i tylko w drugiem półroczu 1931 r.

Wycofanie wkładów przez klientelę zastało banki prywatne zupełnie przygotowane. Duża płynność kasowa i likwidacyjność kredytów pozwoliły bankom zaspokoić żądania klienteli, nie uciekając się do specjalnych źródeł pomocy. Jedynie kilka mniejszych instytucyj kredytowych zmuszone były zawiesić wypłaty i poddać się pod nadzór sądowy

W ciągu roku ubiegłego banki związkowe zmniejszyły wobec odpływu wkładów kredyty z 1.300 na 880 milj. zł, a więc o 420 milj. zł, tj. o 32 proc. Ogólna suma kredytów, udzielona przez banki prywatne, banki państwowe, Pocztową Kasę Oszczędności, oraz Centralną Kasę Spółek Rolniczych, uległa zmniejszeniu o 625 milj. zł, spadła bowiem z 2.759 milj. zł do 2.134 miljonów. Cyfry powyższe nie obejmują kredytów, udzielanych przez kasy komunalne i spółdzielnie kredytowe.

Widzimy więc, że stosunki gospodarcze w Polsce kształtują się pod znakiem silnej deflacji. Deflacja obiegu pieniężnego wyniosła w roku ubiegłym 109 miljonów złotych, deflacja kredytowa 625 milj. zł — poza tem wycofane zostały z obrotu kredytowego kapitały prywatne, omijające banki, których właściciele, zaniepokojeni z jednej strony zachwianiem się funta i niewyraźną sytuacją dolara, z drugiej zaś przesileniem w rolnictwie i przemyśle krajowym, skonwertowali swoje środki na złote. Sumy tych kapitałów prywatnych nie da się ustalić — niewątpliwie jednak odgrywały one poważną rolę na rynku kredytowym.

Niewyjaśniona sytuacja na międzynarodowym rynku pieniężnym wymaga od banków w dalszym ciągu nadzwyczaj ostrożnej polityki — w pierwszym zaś rzędzie utrzymywania stanu swych aktywów na możliwie najwyższym poziomie płynności. Banki polskie przestrzegały w roku ub. bardzo silnie utrzymywania jak największej płynności aktywów. Dzięki tej ostrożnej polityce były one w możności własnemi siłami, przez ściąganie udzielonych kredytów, zaspokoić zapotrzebowanie wkładców — nie uciekając się do nadzwyczajnych kredytów w instytucji emisyjnej. Wysokość redyskonta, wykorzystanego przez banki na początku roku i na końcu, wynosiła jednakową kwotę 250 milj. złotych. Okazało się, że nietylko portfel wekslowy, posiadany przez banki, był płynny — ale również kredyty w rachunkach bieżących wykazały dużą likwidacyjność: obydwa te typy rachunków uległy w ciągu roku ubiegłego zmniejszeniu prawie w jednakowym stopniu, a mianowicie dyskonto zmniejszyło się o 33 proc., a kredyty w rachunkach bieżących o 34 proc.

Skurczenie się operacyj bankowych musiało za sobą pociągnąć zmniejszenie dochodowości banków. Stosunek procentowy kosztów handlowych do procentów i prowizyj wykazuje w roku ubiegłym znaczne pogorszenie, wyniósł bowiem 89,5 proc., wobec tylko 78,7 proc. w r. 1930.

W związku z przesileniem sieć bankowa w Polsce uległa dalszemu skurczeniu. Na dzień 1 września 1931 r. liczba prywatnych banków akcyjnych wynosiła 45, liczba oddziałów zaś — 97. Uwzględniając Bank Polski z 53 placówkami, Bank Gospodarstwa Krajowego z 19 i P. B. R. z 13 placówkami, polską sieć bankową liczyła w roku 1931 — 227 placówek.

A. Z. W

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Dworzec osobowy i magazyn tranzytowy w porcie gdyńskim.** Urząd Morski przystępuje w czasie najbliższym do budowy magazynu tranzytowego i dworca osobowego, przeznaczonego do obsługi zamorskiego i emigracyjnego ruchu pasażerskiego. Dworzec i magazyn tranzytowy pomieszczone będą w jednym budynku, który stanie na molo pasażerskim przy nabrzeżu Francuskiem, w pobliżu Kapitanatu Portu. Długość całego budynku wyniesie 149,5 m., szerokość 36,6 m. Do dworca i do magazynu doprowadzonych zostanie 5 torów kolejowych, trzy od strony nadbrzeża i narazie dwa tory od strony lądu. Pozatem prowadzić będzie do dworca wygodna droga kołowa. Magazyn będzie obsługiwany kilku dźwigami portalowemi. Roboty wstępne przy budowie dworca i magazynu tranzytowego rozpoczną się już w przyszłym tygodniu.

(k) **Obniżenie premij eksportowych.** W Łodzi zaniepokojenie wywołała wiadomość o projektowanem obniżeniu zwrotu ceł przy eksporcie wyrobów włókienniczych. Według obiegających pogłosek znaczna część dotychczasowych premij eksportowych ma być zredukowana o 10 proc. Dotyczyć to ma zarówno przędzy bawełnianej, jak jedwabiu sztucznego, odzieży i bielizny. Oszczędności z tego tytułu dla skarbu państwa oblicza się na 200 tys. zł. miesięcznie.

(k) **W sprawie pozwoleń przywozu z Austrji.** Według otrzymanych informacyj faktury poświadczone przez ministerstwo handlu i ruchu w Wiedniu na towary zamówione mogą być przesyłane wprost do biura cenralnej komisji przywozowej, z powołaniem się na datę złożenia podania, a to dla przyspieszenia procedury załatwiania tych podań. Wnioski natomiast należy nadal składać za pośrednictwem odnośnej Izby Przemysłowo - Handlowej. (az)

Z ZAGRANICY

(z) **Pożyczka francuska dla Belgji.** Pierwsza transza 800 miljonowej pożyczki francuskiej dla Belgji w wysokości 200 miljonów fr. fr. została w kilku zaledwie dniach pokryta z nadwyżką. Twierdzenie zatem o istnieniu niepomyślnych warunków dla emisji pożyczek zagranicznych na rynku francuskim, któremi osłania się niepowodzenie naszych zabiegów o pożyczkę we Francji, są w świetle powyższej wiadomości tylko częściowo słuszne. Kraj, cieszący się zaufaniem kapitalistów francuskich, może zaciągnąć pożyczki na dobrych warunkach. Widocznie Polska tem zaufaniem się nie cieszy.

(z) **Moratorjum transferowe dla długów w Austrji postanowione.** Komisja główna parlamentu austrjackiego postanowiła na wniosek rządu ogłosić moratorjum transferowe dla długów prywatnych. Na mocy tego moratorjum dłużnicy austrjaccy składać będą sumy należne wierzycielom zagranicznym na specjalnem koncie austrjackiego Banku Narodowego, który ze swej strony będzie się zajmował likwidacją długu. Z chwilą złożenia odnośnej kwoty na koncie Banku Narodowego, wpłacający traci prawo do dalszego dysponowania tą kwotą.

(z) **Producenci saletry nie doszli do porozumienia.** Prasa niemiecka ogłasza ważny i dla polskiego przemysłu chemicznego kablogram z Santjago de Chile, że rozbiły się tam pertraktacje rządu chilijskiego z europejskimi wytwórcami sztucznego azotu. Minister finansów oświadczył, że Chile wyrzuci swoje wielkie zasoby saletry na rynek europejski, nawet gdyby to spowodowało bezprzykładny spadek cen saletry.

Z WYDAWNICTW

(w) **Podatek przemysłowy** — opracował Stanisław Żakowski, Bydgoszcz 1932, str. 116. — Jeden rodzaj produkcji nie zamiera w Polsce, jest nim produkcja ustaw, rozporządzeń, okólników i wyroków w sprawach podatkowych. Nigdy też kupiec, rzemieślnik czy przemysłowiec nie mieli tyle do czynienia z władzami skarbowemi, co obecnie. Chcąc bronić swych interesów, podatnik powinien dobrze orjentować się w ustawach i wszelkich przepisach podatkowych. Wyżej wymieniona broszura ułatwi mu to zadanie, jeśli chodzi o podatek przemysłowy. Prócz samej ustawy znowelizowanej w dniu 14. 12. 31 r. podano rozporządzenie wykonawcze w układzie równoległym z tekstem ustawy, okólniki min. skarbu, wyroki N. T. A. oraz kilka innych ustaw i rozporządzeń, wiążących się z pod. przemysłowym. Cena 1,50 zł. Do nabycia w firmie „Par".

Z RYNKÓW NABIAŁU

Ubiegły tydzień sprawozdawczy t. j. od 8—14 lipca 1932 r. minął przy sytuacji mocnej. Wprawdzie notowanie w Berlinie pozostało na dotychczasowym poziomie: mk. 106,— za 50 kg. franko stacja odbiorcza za I gat., mk. 96,— za 50 kg. franko stacja odbiorcza za II. gat., mk. 89,— za 50 kg. franko stacja odbiorcza za III. gat. temniemniej tendencję określono jako silną, co zresztą na innych gatunkach masła specjalnie się uwydatniło. Masło bałtyckie bowiem sprzedawano od 115—117 RM.

Notowanie rozliczeniowe w Kopenhadze podskoczyło z 156,— koron, notowanych dnia 7. b. m. do 170,— koron za 100 kg.

Rynek angielski odznaczył się również lekkiem ożywieniem, wynikiem czego stał stał się fakt, że za masło polskie oferowano 74 sh za prima oraz 71 sh za secunda fob Gdynia.

Najsilniejszą zwyżkę cen wykazał w okresie sprawozdawczym rynek krajowy, który z powodu rozpoczęcia się żniw oraz ciągłości upałów pozbawiony był dowozów masła w dostatecznej ilości. Ceny dochodziły do zł 2,90 dla I gatunków, dla średnich zaś do zł 2,80 za kg.

Bekony. Na rynku bekonów w Londynie oficjalnie notowano w dn. 14. 7. w granicach za cwt w sh.: duńskie 50 — 56; holenderskie 45 — 53; polskie 41 — 47. Ubój bekonu duńskiego wyniósł 122.000; zmniejszył się w porównaniu z ub. tygodniem o 13.000; polskiego 21.000. Dowozy w okresie od 5 — 7 lipca do Anglji wyniosły 10.739 balotów.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Kobiety w służbie obrony przeciwgazowej

Chlubne wyniki pracy poznańskiej placówki żeńskiej Obozu Wielkiej Polski — Zakończenie kursu podinstruktorskiego koła L. O. P. P. przy O. W. P.

W ostatnim czasie chodziły słuchy po mieście, że O. W. P. zaopatruje się w... maski gazowe. Byli oczywiście tacy, którzy do tej kursującej pogłoski dorabiali różne komentarze: naco, poco, skąd, gdzie itd.

Zaiste! Wśród powodzi plotek politycznych i niepolitycznych choć jedna okazuje się prawdziwą. Prawdziwość jej stwierdziliśmy wczoraj naocznie.

Oto zawsze pełen życia i ruchu dom przy św. Marcinie 65, w którym mieszczą się, jak powszechnie wiadomo, biura i lokale Stronnictwa Narodowego i Obozu Wielkiej Polski, wczoraj wieczorem był, że się tak wyrazimy „pod gazem". Na sali rozstawionych kilkanaście masek gazowych typu „R S C", gdzieindziej ubranie przeciwiperytowe itp. Obok odbywał się właśnie egzamin z ukończonego kursu podinstruktorskiego obrony przeciwgazowej, zorganizowanego — przez poznańską placówkę żeńską O. W. P.

Kurs, dowiadujemy się, trwał od 14 czerwca do 15 lipca, 6 godzin tygodniowo i obejmował zarówno wykłady teoretyczne z zakresu gazoznawstwa i obrony przeciwgazowej, jak i ćwiczenia praktyczne. Uczestniczki kursu w liczbie zgórą 50, wszystkie członkinie placówki żeńskiej O. W. P., brały pozatem udział w ćwiczeniach praktycznych, doświadczając m. in. na własnej skórze działania gazu łzawiącego w specjalnej wojskowej komorze gazowej. Z ramienia L. O. P. P. kurs przeprowadził z wielką sumiennością i poświęceniem p. Jan Machejda. Pracę miał p. Machejda o tyle ułatwioną i wdzięczną, że uczestniczki kursu wykazywały wielkie zainteresowanie i pracowitość.

Najlepszym tego dowodem był egzamin, który odbył się właśnie wczoraj pod kierownictwem inspektora L. O. P. P. p. por. Łyskawy. Egzamin zdało z wynikiem zadowalającym przeszło 40 członkiń O. W. P., które na jesień rb. przejdą do kursu instruktorskiego i po ukończeniu tegoż staną do pracy instruktorskiej wśród organizacyj kobiecych.

Inicjatywa kierownictwa O. W. P. kobiet godna jest uznania.

Na zdjęciu uczestniczki kursu z kierowniczką placówki poznańskiej O. W. P. p. Aleksandrą Rydlewską i kierowniczką wydziału okręgowego O. W. P. kobiet p. mgr. Eryką Smoluchowską, i z delegatami L. O. P. P.

Żelazna krata przy pomniku Mickiewicza

postawiona z woli rządu pruskiego, została wczoraj usunięta

Wczoraj zdjęto kratę żelazną, odgradzającą miejsce, na którem od lat przeszło 70 stoi pomnik Mickiewicza, od ulicy św. Marcina. Tem samem miejsce to, dotychczas mające charakter prywatny, niepubliczny, staje się placem publicznym, dostępnym dla wszystkich.

Fakt ten nie jest pozbawiony znaczenia symbolicznego, zważywszy, że owe kraty były warunkiem, pod którym rząd pruski zgodził się swego czasu na postawienie pomnika wogóle. Kraty żelazne, które wczoraj zdjęto, miały ukryć pomnik wieszcza przed okiem i sercem społeczeństwa polskiego.

Inicjatywa ks. prob. dr. Taczaka, który w porozumieniu z rzeczoznawcami przeprowadza renowacje, godna jest uznania i poparcia. Od społeczeństwa zależy teraz, aby ten z niemałym kosztem połączony trud nie został zmarnowany. Miejsce dokoła pomnika winno społeczeństwo otoczyć opieką i niedopuszczać do tego, aby stało się ono środowiskiem zabawy dla dzieci i dla harców młodzieży.

Za zdradę tajemnic wojskowych

Izba karna sądu apelacyjnego rozważała wczoraj sprawę fryzjera z Mysłowic Leona Grzybowskiego, oskarżonego o zdradę tajemnic wojskowych. Rozprawa toczyła się przy drzwiach zamkniętych.

Leon Grzybowski wraz z bratem swym Władysławem uprawiał na terenie Poznania szpiegostwo na rzecz jednego z państw ościennych. W pierwszej instancji w sądzie okręgowym w Poznaniu brat jego został zasądzony, lecz przed uprawomocnieniem wyroku zbiegł, a Leon Grzybowski został uwolniony. Na skutek wniesionej apelacji sąd rozważał wczoraj ponownie sprawę Leona Grzybowskiego. Po przeprowadzeniu rozprawy Leon Grzybowski zasądzony został na 2 lata więzienia z utratą praw obywatelskich przez 5 lat oraz dopuszczalność dozoru policyjnego. Rzecz działa się w 1927 roku. (z)

Subwencje i stypendja wydziału wojewódzkiego

Subwencje na opiekę społeczną

Corocznie wydział wojewódzki uchwala subwencje na opiekę społeczną w gminach majątkowo słabo sytuowanych. W tym roku suma tych subwencyj wynosiła 13 tys. 375 zł.

W roku bieżącym poznański wydział wojewódzki nie uchwalał nowych stypendjów. Przyznano tylko bieżące stypendja dla studentów, studjujących już na politechnice gdańskiej w wysokości 150 zł miesięcznie. (kl.)

ŚWIĘTO DRUCHEN obchodzi w niedzielę, dnia 17 lipca b. r., **Stowarzyszenie Młodych Polek im. św. Jadwigi** przy parafji Matki Boskiej Bolesnej w Poznaniu. Program uroczystości następujący: O godzinie 8-mej: Msza św. i wspólna Komunja św. O godz. 19-tej uroczyste zebranie na sali Dworu Huggera, ul. Śniadeckich 12. Wykład wygłosi p. Śmierzewska. O godzinie 20-tej na tej samej sali wieczornica. Odegrana zostanie wesoła 3-aktowa krotochwila p. t. „Urwis" B. Katerwy, którą nie tak dawno jeszcze wystawiał Teatr Narodowy w Poznaniu. Reżyseruje p. Drewicz, artysta Teatru Narodowego. — W czasie przerw koncert orkiestry symfonicznej. — Bilety w cenie: Loże 1.50 zł, I miejsce 1 zł, II miejsce 70 groszy, III miejsce 50 groszy. Dla młodzieży szkolnej wstęp 20 groszy na miejsce III. Wszystkie miejsca siedzące i numerowane. Dochód przeznacza się na kolonje dla niezamożnych druchen. — Na powyższe „Święto Druchen" uprzejmie zaprasza się bratnie stowarzyszenia i wszystkich życzliwych. zw 15281/2

KALENDARZYK

Sobota, 16 lipca 1932.

Słońce: wschód 3,49; — zachód 20,07; — długość dnia 16 godz. 18 min.
Księżyc: wschód 19,53; — zachód 1,11; — przed pełnią.
Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Sobota, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana + 19 st. C., pochmurno, wiatr południowo - zachodni, ciśnienie atmosferyczne niskie 740 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 29 st. C., najniższa + 19 st. C. Ilość opadu 8 mm.
Kal. rzk.: N. M. P. Szkapl.; jutro Aleksy.
Kal. słow.: Dzierżysław; jutro Dzierżykraj

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka pod Złotym Lwem, Stary Rynek 75. — Apteka Sapieżyńska, pl. Sapieżyński 1. — Apteka Chwaliszewska, Chwaliszewo 76. — Aptek apod Eskulapem, plac Wolności 13.
Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ul. Mickiewicza 22. — Apteka Pod Opatrznością Boską, Rynek Jeżycki.
Łazarz: Apteka przy Parku Wilsona, ul. Marsz. Focha 47.
Wilda: Apteka przy Bramie Wildeckiej, Górna Wilda 3. — Apteka „Fortuna", Górna Wilda 96.
W innych dzielnicach apteki tam się znajdujące.

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Rekolekcje zamknięte.** Nietylko członkowie, ale także nieczłonkowie mogą się jeszcze tylko do 25 lipca zgłaszać na rekolekcje zamknięte, które odbędą się staraniem Katolickiego Związku Abstynentów i to dla mężczyzn (od 17 do 50 lat) na Górze Świętej pod Gostyniem od soboty wieczora 6 sierpnia do środy rana 10 sierpnia, a dla niewiast (od 15 do 50 lat) u Sióstr Urszulanek w Poznaniu od poniedziałku wieczora 8 sierpnia do piątku rana 12 sierpnia. Przy zgłoszeniu należy uiścić się z opłaty 15 złotych w Składnicy Abstynenckiej w Poznaniu przy Al. Marcinkowskiego 26, II dom ogrodowy I p. nr. tel. 10-45.

— * **Ze Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo parafji św. Marcina.** We wtorek, 19 bm. odbędzie się msza św. o godz. 8 w kościele św. Marcina na intencję członków i ubogich. Podczas mszy św. przystąpią panie i ubodzy do komunji św. Po nabożeństwie wspólne śniadanie w Zakładzie św. Józefa, w którem wezmą udział panie opiekunki razem z ubogimi parafji. O powyższej uroczystości zawiadamia się członków z prośbą o liczne przybycie.

— * **Z parafji św. Michała Archanioła.** Porządek nabożeństw w tygodniu od 17 do 23 bm.: W niedzielę, 17 bm. msze św. z kazaniem o godz. 6, 7, 8 i 9, suma o godz. 10,15 z aspersją i kazaniem. O godz. 12 msza św. z kazaniem w intencji wszystkich dobrodziejów i ofiarodawców kościoła. O godz. 15 nieszpory i wystawienie Najśw. Sakramentu. — Zebranie Żywego Różańca Matek odbędzie się po nabożeństwie popołudniowem, w kościele. W tygodniu msze św. o godz. 6, 7, 8 i 9.

— * **Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo** podaje do wiadomości o mszy św. i wspólnej komunji św. w dniu 19 bm. o godz. 9 w kościele św. Wojciecha. O godz. 10 nastąpi wydanie śniadania ubogim, będącym na opiece Stow. O liczny udział w tej uroczystości święta patrona Stow. prosi Zarząd.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Plenarne zebranie Związku Misyjnego Polek** odbędzie się dnia 17 bm. o godz. 19 w sali Szkoły Społecznej przy ul. Podgórnej 12 b. Wykład misyjny na temat misyj OO. Oblatów wygłosi prowincjał ks. Kowalski. Gości i członków uprzejmie zaprasza Zarząd.

Kto chce być zdrowym i świeżo wyglądać, niech pije raz lub dwa razy tygodniowo przed śniadaniem szklankę naturalnej wody gorzkiej **„Franciszka-Józefa".** Żądać w aptekach i drogerjach. nw 4404

— * **Walne zebranie Towarzystwa św. Wincentego a Paulo (konferencji mężczyzn)** odbędzie się w niedzielę, dnia 24 bm. o godz. 11 na złotej sali Domu św. Wojciecha, Aleje Marcinkowskiego 22. — Na porządku obrad bardzo ważny referat. Rano o godz. 8 odprawi się w kaplicy Przemienienia Pańskiego przy placu Bernardyńskim msza św. za Ojca św., Kościół św., Ojczyznę i Towarzystwo nasze. Podczas mszy generalna komunja św. członków i ubogich.

— * **Z Towarzystwa Przemysłowców Poznań — św. Łazarz.** Półroczne walne zebranie odbędzie się w niedzielę, dnia 17 bm. na salce posiedzeń przy ul. Marsz. Focha 62 o godz. 18.

ŻYCIE SOKOLE

— * **Tow. gimn. „Sokół" II Jeżyce — Oddział piłki nożnej.** Zebranie plenarne odbędzie się w sobotę, dnia 16 bm. o godz. 20 w lokalu drh. prezesa Bartkowiaka przy ul. Poznańskiej 25.

ŻYCIE AKADEMICKIE

— * **Z życia uniwersyteckiego.** W czasie uroczystości z okazji 500-lecia uniwersytetu w Caen (Francja), które się odbyły w tych dniach, wręczył p. prof. dr. Alfred Denizot temuż uniwersytetowi w imieniu Uniwersytetu Poznańskiego odpowiedni adres z życzeniami.

WIECZORY, KONCERTY

— * **Koncerty.** W niedzielę, 17 bm. odbędzie się w Ogrodzie Zoologicznym koncert orkiestry i chóru męskiego „Bratniej Pomocy" Miejskich Zakładów Światła i Wody, pod batutą kapelmistrza p. St. Sternalskiego. Program składa się z utworów: Moniuszki, Żeleńskiego, Maszyńskiego, Kurpińskiego, Sternalskiego i innych w wykonaniu z tow. orkiestry oraz a capella.

W sobotę, dnia 16 bm. odbędzie się w parku sołackim wielki koncert orkiestry dętej tejże Bratniej Pomocy od godz. 17. Wstęp 25 gr od osoby. Czysty zysk przeznacza się na wdowy i sieroty po zmarłych członkach Towarzystwa.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo — Jeżyce** przystąpi ku czci swego patrona w dniu 19 bm. wraz z ubogimi do wspólnej spowiedzi i komunji św. Spowiedź św. odbędzie się w poniedziałek, 18 bm. od godz. 17, uroczysta msza św. i wspólna komunja we wtorek, 19 bm. o godz. 9; po nabożeństwie wspólne śniadanie w ochronce, z udziałem ubogich. — Na uroczystość powyższą zaprasza się jaknajgoręcej wszystkich członków Stowarzyszenia. Warunki, coraz to trudniejsze, wymagają rozszerzenia pracy w niesieniu pomocy biednym i nieszczęśliwym, wobec czego zastęp członków jaknajliczniejszy, czynnych oraz datkujących, jest bardzo pożądany. Nowych członków zapisywać się będzie po nabożeństwie i w każdy poniedziałek o godz. 17 min. 30 po zebraniu w ochronce.

— * **Związek Inwalidów Wojennych R. P. w Poznaniu** przypomina w ostatniej chwili o wielkim festynie ludowym, jaki odbędzie się w niedzielę, dnia 17 bm. w ogrodzie Bractwa Kurkowego na Szelągu. Początek o godz. 15. Wstęp do ogrodu 30 gr. Piękny cienisty ogród, szereg atrakcyj, doborowa orkiestra, oraz wzniosły cel, winien zgromadzić liczne rzesze publiczności.

— * **Pielgrzymka do Częstochowy.** W roku bieżącym przypada 550 rocznica sprowadzenia cudownego obrazu Matki Boskiej do Częstochowy. Z tej racji urządza Apostolstwo Modlitwy dla swych członków oraz wszystkich parafjan od 8 do 11 sierpnia pielgrzymkę na Jasną Górę pod kierownictwem ks. prob. Budaszewskiego. Spieszmy zatem najliczniej, by u stóp tronu Najmiłościwszej Pani i Królowej naszej wyprosić łaski i zmiłowanie dla siebie i znękanego narodu. Zgłoszenia na salce parafjalnej w wtorki i piątki od godz. 11—12.

— * **Na pomnik poległych z dzielnicy jeżyckiej** odbędzie się w niedzielę, 17 bm. w ogródkach działkowych im. Marcinkowskiego przy ulicy Bukowskiej, staraniem Komitetu Tow. dzielnicy jeżyckiej wielka zabawa. Program urozmaicony, między fantami żywy baran. Wstęp na zabawę 50 gr. Początek o godz. 15.

— * **Tępienie ostu.** Z dniem 1 maja 1931 roku weszło w życie rozporządzenie ministra rolnictwa, nakazujące przymusowe tępienie ostu pod rygorem aresztu do sześciu tygodni i grzywny od 10 do 10 000 złotych lub jednej z tych kar.

Przymus taki istnieje we wszystkich kulturalnych państwach rolniczych i ma na celu pośrednio oddziaływać na zwiększenie produkcji rolniczej kraju. W organizacji zwalczania tego chwastu, o czem powiadomione zostały szerokie warstwy rolnictwa zapomocą plakatów, rozesłanych do wszystkich gmin i obszarów dworskich woj. poznańskiego, uwzględniła stacja ochrony roślin Wielkopolskiej

Izby Rolniczej dwa okresy tępienia ostu, a mianowicie: 1) wycinanie ostu w zasiewach roślinnych w okresie wiosennej pielęgnacji zasiewów, oraz 2) skaszanie ostu przed zakwitnięciem i uniemożliwienie mu w ten sposób wydania nasienia, rozprzestrzeniającego ten chwast na dalekie nieraz przestrzenie. Obecny czas nadaje się najlepiej do ścinania kwiatostanów ostu. Stacja ochrony roślin wzywa wszystkich interesowanych do przeznaczenia drugiej połowy lipca na wyczyszczenie swych pól z tego chwastu. Skaszać go po miedzach, łąkach i pastwiskach, wycinać w zasiewach zbożowych i okopowych.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Związek Niższych Funkcjonarjuszów Uniwersytetu Poznańskiego** ma własną zapomogową kasę pośmiertną. Na walnem zebraniu kasy przewodniczył prezes p. Wujec. Od chwili założenia wypłaciła kasa 1 250 złotych zapomóg w wypadkach śmierci, a stan kasowy jest pomyślny, gdyż wynosi 3 298 złotych, dzięki czemu w wypadkach śmierci rata zapomogowa wynosić będzie 300 złotych. Kasa ma charakter koleżeńskiej samopomocy dla pracowników uniwersytetu, a warunki są dogodne tak dla ubezpieczonych jak i ich żon. Do zarządu należą obecnie pp. W. Wujec — jako prezes, Strugała — jako skarbnik, Jóźwiak — jako sekretarz, a K. Piela, Maliński i Kowalski wchodzą jako zastępcy, oraz K. Tworowski, Buda i Kokociński jako członkowie zarządu. Do komisji rewizyjnej należą pp. Pawlak, Duda i Maciejewski. (kl.)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Tajemnicze zatrucie.** Tajemniczy wypadek zatrucia wydarzył się wczoraj późnym wieczorem na łąkach wildeckich. Niejaki Franciszek P. z Dolnej Wildy w stanie już podchmielonym wyszedł na przechadzkę z swą narzeczoną. Około północy zasłabł i utracił przytomność. — Chorego opatrzyło Pogotowie Lekarskie. Lekarz stwierdził zatrucie, które było tak ciężkie, iż chorego przewieziono nieprzytomnego do szpitala miejskiego. (kl.)

— * **Z głupiego figla — zabójstwo.** Tragiczny wypadek wydarzył się na rzece Noteci pod Wojdalem. Nieumiejący pływać 21-letni Leon Tomaszewski z Wojdalu, podczas kąpieli uchwycił się grubego, przeprowadzonego przez rzekę łańcucha. Kąpało się tam więcej osób, a niejaki Ratajczak, chcąc wypłatać figla Tomaszewskiemu, rozluźnił kołowrotkiem łańcuch, który wskutek nagłego opuszczenia uderzył silnie Tomaszewskiego tak, że wpadł do wody i utonął. Po kilkugodzinnem szukaniu wydobyto zwłoki z głęboką raną na czole. Okazuje się, że łańcuch pozbawił kąpiącego się przytomności. Sprawca tragicznego figla zbiegł. (kl.)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Dla ścisłości.** Nie Józef Kuliński, lecz Kubiński nazywa się wymieniony w naszej kronice policyjnej w nr. z dnia 14 bm. osobnik ujęty z powodu kradzieży.

Z Poznańskiego

— * **Gniezno.** (Letnisko w Skorzęcinie.) Do najładniejszych letnisk w Wielkopolsce należy niewątpliwie Skoręcin w powiecie gnieźnieńskim. Miejscowość leży nad jeziorem obszaru blisko 3 000 mórg, zaś lasu jest blisko 28 000 mórg. Państwowe nadleśnictwo skorzęcińskie wykonało w tym roku wielkie inwestycje, a mianowicie urządzono plażę długości 500 mtr. i 100 mtr. szerokości, zbudowano 50 kabin, wreszcie uruchomiono kilkanaście łodzi. Jezioro skorzęcińskie jest o tyle przyjemne, że w szerokości około 1 kilometra jest zupełnie płytkie, więc niema obawy utonięcia. Dogodna komunikacja uzupełnia zalety tego letniska. Obecnie Skorzęcin jest dość licznie uczęszczany. (br.)

— * **Koźmin.** (Zakład głuchoniemych.) W dniu 8 bm. przybył do Koźmina starosta krajowy p. Begale w towarzystwie radcy p. Szyszki, dyr. zakładu głuchoniemych p. Zawidzkiego oraz p. Karaśkiewicza z Krotoszyna, celem objęcia istniejącego od dziesiątek lat seminarjum nauczycielskiego i umieszczenia w niem zakładu głuchoniemych z Kościana. Z dniem 1 października br. postanowiono przenieść zakład do Koźmina.

— (Pogrzeby.) W dniu 9 bm. odbył się pogrzeb zabitych przez piorun śp. Katarzyny Rychlikowej i syna jej śp. Stanisława Rychlika, członka placówki Obozu Wielkiej Polski w Staniewie. Nabożeństwo żałobne odprawił ks. Musiał. Zwłoki tragicznie zmarłych eksportował ks. Szleszkowski. W nabożeństwie i pogrzebie wzięli udział członkowie placówek O. W. P. z Staniewa i Koźmina oraz licznie zebrana publiczność. Członkowie placówki O. W. P. Staniew złożyli piękny wieniec na grobie zmarłego kolegi. — Po dłuższej chorobie zmarł w szpitalu w Koźminie nauczyciel śp. Alfons Nowak, którego pogrzeb odbył się w dniu 8 bm. przy udziale licznego duchowieństwa i publiczności.

— (Dla ścisłości.) Do podanej przez nas wiadomości ze Staniewa, dodajemy, że na miejsce pożaru, spowodowanego przez piorun w dniu 7 bm., przybyła jedyna Ochotnicza Kolejowa Straż Pożarna z Koźmina, a nie miejscowa Ochotnicza Straż Pożarna z Koźmina.

— (Kradzież.) P. Edwardowi Goli w Wałkowie skradziono fuzję wartości 50 zł, którą miał przechowaną w chlewie.

— (O. W. P. Kobiet.) Staraniem Pow. Wydziału O. W. P. założono w Koźminie placówkę O. W. P. Kobiet. Zebranie zagaił krótkiem przemówieniem kierownik pow. p. Sylw. Ambroszkiewicz, poczem kierowniczka okręg. wydz. p. Smoluchowska przedstawiła w referacie zadania kobiety w obozie narodowym. Ks. Górecki zwrócił się w serdecznych słowach do pań, by wytrwale i z poświęceniem pracowały dla Wielkiej Polski. P. dr. Stęszewski podkreślił ważność organizowania się. — Kierowniczką placówki mianowano p. M. Gawrońską. Placówka liczy 38 członkiń. Lekcje kursu kandydatek odbywać się będą co tydzień. (s. a.)

— * **Ostrzeszów.** (Z Bractwa Kurkowego.) W poniedziałek zakończyło się dwudniowe strzelanie tut. Bractwa Kurkowego o godność króla i rycerzy. Strzelanie wykazało, że przeważna część członków Bractwa korzysta z urządzeń strzelniczych i wykazuje dużą sprawność. Dowodem tegoroczna tarcz królewska, która koncentruje znaczną większość strzałów około centrum. Strzelanie rozpoczął prezes Bractwa i zeszłoroczny król kurkowy p. Kasperski, oddając strzał na cześć Rzeczypospolitej, następnie oddano strzały honorowe na armję, województwo itd. Królem kurkowym na r. 1932-33 proklamowano p. Józefa Raka, dyr. Kasy Chorych. I. rycerzem został p. Józef Kurzawski, mistrz rzeźnicki, II rycerzem p. Wacław Góra, kupiec.

— (Harce pioruna.) Wczoraj pod wieczór rozszalała się burza nad miastem i okolicą Ostrzeszowa, którą poprzedził huragan, unosząc chmury pyłu i wyrządzając szkody w drzewach owocowych. W Doruchowie uderzył grom w oborę rolnika Golibrzucha i zabił 3 krowy. (Op.)

— * **Strzelno.** (Osobiste.) Kurja Biskupia przeznaczyła z dniem 1 bm. do Strzelna drugiego wikarjusza, ks. Jana Czerniaka.

— (Pożary.) W Młyńcach wybuchł pożar w gospodarstwie p. Jana Stróżewskiego. Spłonęła stodoła i szopa. Szkody wynoszą około 9 000 zł, z czego ubezpieczenie ogniowe pokrywa tylko pewną część. Przyczyn pożaru nie ustalono. — W Jeziorach Wielkich pożar pochłonął stodołę i chlew w zagrodzie rolnika p. Miary. Straty oblicza się na 9 200 zł. Śledztwo przeprowadza Post. Pol. Państw.

— (Z życia Powstańców.) Na ostatniem zebraniu Tow. Powst. i Wojaków, któremu przewodniczył prezes p. Wł. Trecki, omawiano bezczelność niemiecką Gdańska w stosunku do Polski. Bardzo treściwy i interesujący referat wygłosił prezes T. p. t. „Polska na przełomie dziejowym". (sd.)

— * **Sulmierzyce.** (Ze zjazdu śpiewaków.) Zawody okr. VIII Związku Kół Śpiew. dały pochlebne świadectwo drużynom śpiewaczym tego okręgu. Przybyło 12 kół. Zawody przyniosły zwycięstwo Kołu Śpiewaczemu z Krotoszyna, które pod swym nowym dyrygentem por. Sadowskim wykonało szczególnie pięknie III i IV część „Tuberoz", utrzymując się dzięki rzetelnej pracy w bardzo dobrej formie. Jego współzawodnicy mieli obok stron słabszych także sporo zalet. Były to Zduny, Kobylin.

Z okazji zawodów odbyła się uroczystość 40-lecia koła z Sulmierzyc i poświęcenie pięknego sztandaru. Tu nasuwa się mimowoli uwaga, czy nie lepiej byłoby zaprzestać kupowania sztandarów, które choć pięknie koło reprezentują, nie podnoszą jego artystycznej wartości. O ile możnaby pracę śpiewaczą w Związku posunąć naprzód i ożywić, gdyby owe kilkaset złotych nie na kupno sztandaru, lecz na wydanie nowych utworów zużyto. Miejscowe obywatelstwo z p. burmistrzem na czele wzięło w uroczystości żywy udział.

— * **Środa.** (Zlot Stow. Młodych Polek.) W ub. niedzielę zwołano do Środy zlot okręgowy Młodych Polek. Przybyło 12 stowarzyszeń. Odbyło się uroczyste nabożeństwo i zebranie, na którem przemawiali protektor ks. Meissner oraz insp. szkolny p. Kapałczyński. Pozatem druchny S. M. P. wystąpiły z śpiewem, popołudniu zaś odbyły się w strzelnicy popisy. Stow. liczy obecnie około 40 druchen.

— * **Witkowo.** (Burza.) Gwałtowna burza nawiedziła w środę wieczorem okolicę Witkowa, wyrządzając większe szkody materjalne. W Wiekowie wskutek uderzenia pioruna zostały cztery osoby niebezpiecznie porażone. W Powidzu uderzył piorun w stodołę p. Skoraszewskiego, a w Polanowie w stodołę p. Kozłowskiego; obie stodoły spłonęły. Towarzysząca burzy ulewa wyrządzia szczególnie w Ruchocine większe szkody, zalewając zagrody i całe połacie roli. W Witkowie samem burza większych szkód nie wyrządziła. Zgasło jedynie na kilka minut w jednej części miasta światło elektryczne, wskutek uderzenia pioruna w przewody.

W czwartek rano uderzył piorun w Niechanowie w zabudowania wójta p. Wawrzyniaka, przyczem poraził ciężko córkę oraz lżej syna. Dziwnym trafem w tym wypadku zostały dwie dalsze osoby przez piorun ominięte. We wszystkich sześciu wypadkach porażenia, zawezwana pomoc lekarska spowodowała poprawę w stanie zdrowia porażonych.

— (Z Bractwa Kurkowego.) Na odbytem w dniu 14 bm. rocznem walnem zebraniu wybrano na okres 3-letni nowy zarząd w następującym składzie: prezes — Kazimierz Deskowski, zast. prezesa — Józef Połczyński, sekretarz — Michał Ślósarski, skarbnik — Leon Danecki, komendant — Stanisław Gaworzewski, gospodarz — Jan Łukowski, strzelmistrz — Walerjan Wandel, ławnicy — Aleksander Ogórkiewicz i Aleksander Knast, poczet sztandarowy — Jan Gańcza, Maksymiljan Wisiorek i Józef Roesler. (mc.)

— * **Zbąszyń.** (Ze zjazdu śpiewackiego.) Na zawodach śpiewaczych okręgu XIII. w Zbąszyniu wystąpiły tylko cztery koła. Najwyższą punktację otrzymały koła z Wolsztyna i Grodziska. Dyrygenci tych kół dr. Mikołajczak i p. Flieger dokładają wszelkich starań, aby utrzymać je w należytej formie. Pozatem występowały koło „Halka" ze Zbąszynia z chórem męskim i mieszanym oraz koło „Harmonja" z Rakoniewic.

Z Kaliskiego

— * **Golina.** (Burza.) W dniu 13 bm. przechodziła nad okolicą całą wkoło na kilka powiatów gwałtowna burza z piorunami o niepospolitej sile. Pastwą płomieni od pioruna w naszem miasteczku padło dziewięć stodół, wartości około 12 tys. złotych. — Spaliło się w nich zebrane siano zbioru tegorocznego, maszyny do sieczki, drzewo budowlane w dwóch stodołach, torf suchy, oraz inne rzeczy gospodarcze.

— * **Konin.** (Pożar od pioruna.) W powiecie konińskim we wsi Wielołęka gminy Dąbroszyn, podczas burzy od pioruna powstał pożar, który doszczętnie zniszczył dwie stodoły, własność p. Władysława Nastkowskiego i Stanisława Szmydtka. Straty wynoszą około 3 000 zł. Pożar ugasiła miejscowa ludność.

— (Utonięcie.) W dniu 10 bm. o godz. 7 popołudniu podczas kąpieli utonął w Warcie Kazimierz Augustyniak, lat 27.

— (Pożar wiatraka.) Onegdaj podczas burzy spłonął wiatrak, należący do Władysława Zajferta we wsi Podgór gminy Wysokie pow. Konin. Wartość wiatraka właściciel obliczył na 6 000 zł. Do palącego się wiatraka przybyła straż ogniowa z Wysokiego.

— * **Ślesin,** pow. Konin. (Katastrofalna burza.) W dniu 13 bm. szalała nad Ślesinem i okolicą około 5 godzin straszna burza, połączona z piorunami i gradem wielkości kurzych jaj. Grady wyniszczył zboże, a towarzysząca burzy wichura powywracała masę drzew w pobliskich lasach i wywróciła stodołę w majątku Różopole. Jeden z piorunów uderzył w stodołę gospodarza Lewandowskiego ze Ślesina i wyrwał kilka desek. Pożar stłumiła ulewa. (w-ski.)

— * **Wieluń.** (Nareszcie mamy budżet miasta.) W dniach 11 i 13 bm. odbyły się końcowe posiedzenia budżetowe rady miejskiej m. Wielunia. Przy dziale IX, opieka społeczna, zabrał głos radny p. Przedpełski, stawiając wniosek o uchwalenie w tym dziale pozycji dla lekarza miejskiego w sumie 3 600 złotych rocznie. Uchwalono również sumę 1 000 zł na urządzenie lokalu dla tymczasowego przetrzymywania umysłowo chorych. Resztę działu przyjęto bez zmian. Również bez zmian przyjęto działy X, XI, XII i XIII. Wydatki nadzwyczajne przyjęto w cyfrach, ustalonych przez komisję budżetową w sumie 212 692 zł. Następnie przystąpiono do rozważania dochodów zwyczajnych, które przyjęto zgodnie z projektem komisji budżetowej w sumie 272 323 zł — przychody nadzwyczajne w sumie 205 682 zł. — Z powodu późnej pory przewodniczący odroczył posiedzenie do dnia 13 bm. godz. 8 wieczorem.

Dnia 13 bm. o godz. 9,15 wieczorem rozpoczął się dalszy ciąg posiedzenia budżetowego. Uchwalono sprzedaż niektórych nieruchomości i gruntów miejskich na pokrycie zobowiązań. Również uchwalono budżet drogowy w wysokości 13 000 zł. Następnie odbyło się trzecie czytanie budżetu elektrowni i rzeźni miejskiej, który przyjęto bez zmian. Tak samo budżet ogólny w trzeciem czytaniu przyjęto bez zmian. Ogólny budżet miasta w przychodzie i rozchodzie wynosi 489 740 zł.

Nareszcie więc miasto nasze weszło na drogę normalnej gospodarki, bo dotychczasowe gospodarowanie bez budżetu wzbudzało obawy wśród mieszkańców miasta, czy się nie powtórzą eksperymenty lat poprzednich i kiedy to kierownicze stanowisko gospodarki miejskiej więcej było kuźnią polityczną, aniżeli strażą interesów miasta. Obecnie mamy budżet, każdy obywatel ma obraz ciężarów i świadczeń, jakie ponieść musi w ciągu roku budżetowego.

Nadmienić należy, że komisja budżetowa i większość rady miejskiej drobiazgowo i z wielką rozwagą opracowała i uchwaliła oszczędnościowy i realny budżet na rok 1932-33. Życzymy w imię dobra miasta zarządowi jak również radzie miejskiej dalszej owocnej pracy.

— (Zabawa rzemieślniczo-strażacka.) W niedzielę, dnia 17 bm. w godzinach popołudniowych odbędzie się zawsze popularna zabawa rzemieślniczo-strażacka. — Ponieważ Stowarzyszenie Rzemieślników Chrześcijańskich jak i Ochotnicza Straż Pożarna należą do kategorji instytucyj społecznych, które przez swoją pracę zasługuje na poparcie całego społeczeństwa, przeto śpieszcie wszyscy na zabawę, celem spędzenia przyjemnych chwil na godziwej rozrywce po tygodniowych trudach i mozołach w walce o chleb powszedni.

Katastrofalne burze, ulewy i harce piorunów

Żywiołowa klęska dotknęła szczególnie Pomorze — Noc grozy nad Starogardem — Ofiary w ludziach — Niebywała burza nad Chodzieżą

Grudziądz, 15 lipca.

Pomorze ogarnęła fala niebywałych upałów; w czwartek, dnia 14 lipca termometr wykazywał w słońcu 47 stopni, był to najgorętszy dzień ostatnich dziesięciu lat. Następstwem upałów były ciężkie burze, które nawiedziły niemal całe województwo, wyrządzając znaczne szkody w polach i dobytku.

W Turzewie pod Grudziądzem zabił grom na podwórzu rolnika Gadowskiego i parę zaprzężonych koni. Nad Chełmżą i okolicą przeszła ciężka gradowa burza; grad wielkości gołębich jaj zniszczył na wielkich przestrzeniach zboża na pniu oraz rośliny okopowe. W Bysławiu pod Tucholą piorun zabił 48-letnią gospodynię Drzewińską, która pracowała w polu. W Konojadach pod Brodnicą uderzył grom w chlew kolonisty Anselmanna, który spłonął wraz z zapasami paszy. Okolice Tczewa nawiedziła ciężka ulewa, niszcząc zboża w polu. Piorun uderzył kilkakrotnie w elektrownię, pozbawiając miasto przez kilka godzin prądu elektrycznego. Wielkie spustoszenia wyrządziła burza na Żuławach gdańskich, gdzie spłonęło wskutek gromów kilka gospodarstw. (x)

Starogard, 15 lipca.

Po całotygodniowych upałach przeszedł w nocy z 13 na 14 bm. nad miastem i powiatem starogardzkim olbrzymi orkan burzowy, połączony z oberwaniem się chmury. Burza przeraziła swą grozą nawet najstarszych ludzi, którzy nie pamiętają podobnej katastrofy żywiołowej.

Już o godz. 7 wieczorem zapanowały w mieście, z powodu powleczenia się nieba czarnemi chmurami, tak wielkie ciemności, że musiano zapalić światła. W niektórych mieszkaniach zabłysły pierwsze światełka świec gromnicznych, których ilość w miarę wzrastania burzy powiększała się, budząc wszędzie przestrach i popłoch. Razem z groźnemi chmurami nadciągnął olbrzymi orkan wichrowy, który wyrządził niebywałe spustoszenia w sadach i drzewostanie. Na ulicach miasta zamarło wszelkie życie. Ruch ustał zupełnie. Pojawiły się pierwsze grzmoty i błyskawice tak częste i silne, że od ciągłych detonacyj drżały domy. Ludzie powstawali z łóżek... słychać było płacz i szloch... Padały słowa „Dzień sądu", „Koniec świata" itp. Burza ścichła, choć nie ustała całkowicie, dopiero około północy. Sygnalizowano kilka pożarów i kilka wypadków zalania mieszkań. Na ulicach pojawiły się pierwsze grupki ludzi.

Skutki burzy okazały się okropne. Wody deszczowe zdemolowały przy ul. Mostowej bruk, wyrywając wszystkie kamienie na długości około 8 metrów i 5 metrów szerokości. Wyrwy w ulicy dochodziły do przeszło jednego metra głębokości. Na miejscu wypadku burmistrz miasta postawił strażnika, który pilnował miejsca aż do rana.

Wskutek oberwania się chmury zostały zalane dwa mieszkania przy ul. Owidzkiej, należące do Starogardzkiej Fabryki Mebli, a zamieszkane przez rodziny robotników Machnikowskiego i Cesarczyka. Woda osiągła w mieszkaniu wysokość przeszło jednego metra. W wodzie omało co nie znalazło śmierci dziecko jednego z robotników. Sprzęt domowy nie zdołano już wynieść. Na miejsce wypadku przybyła straż pożarna, która zajęła się wypompowaniem wody, które trwało aż do rana.

Chodzież, 15 lipca.

W czwartek, 14 b. m., przeszła nad miastem burza gradowa, trwająca 2 godziny. Deszcz zmieszany z gradem, dochodzącym dużych kawałków lodu, zniszczył m. in. b. dużo zboża. Wielkie ilości wody zagroziły fabryce fajansu i porcelany i gazowni miejskiej zalaniem palenisk. Dzięki jednakowoż natychmiastowej interwencji robotników i Ochotniczej Straży Pożarnej, niebezpieczeństwo zdołano usunąć.

Ochotnicza Straż pracowała do samego wieczora, wypompowując wodę ze sklepów, piekarni i t. p., gdzie woda dochodziła do wysokości półtora metra. Takiej burzy Chodzież nie widziała od kilkudziesięciu lat. (jm.).

Rewolucja w Sjamie

Azja zaczyna się po długich wiekach spokoju i martwoty upodabniać do Ameryki latyńskiej, w której rewolucje stają się rzeczą powszednią. Różnica — i to zasadnicza — tkwi natomiast w charakterze zaburzeń na obu kontynentach: rewolucje azjatyckie mają charakter głębszy i są zapowiedzią wielkich przemian na tym lądzie, którego ludność wynosi dwa razy tyle, co ludność Europy, bo zgórą 900 miljonów ludzi.

Ostatnią rewolucją na lądzie azjatyckim była rewolucja w Sjamie, legendarnej ojczyźnie białych słoni, najmniej może znanej w Europie z całego kompleksu państw azjatyckich. — Według nadchodzących ze Sjamu wiadomości, rewolucja miała jako podkład i przyczynę zaburzenia ekonomiczne, oraz opozycję polityczną wśród podlegających wpływom cywilizacji zachodniej sfer.

Dynastja Chakri, która rządzi w Sjamie od 150 lat i której siódmy z rzędu przedstawiciel, król Prahatipok, zasiada obecnie na tronie, przyczyniła się ogromnie do modernizacji życia i ustroju w kraju. Ruch ten rozpoczął się z chwilą oderwania od Sjamu Birmy i przejścia jej pod władzę Anglików. Król Mongkut (1868) zrozumiał, że by przeciwstawić się polityce kolonjalnej mocarstw europejskich, należy zeuropeizować Sjam i wejść w stosunki z państwami europejskiemi. Szczytowy punkt tego prądu europeizacyjnego został osiągnięty za panowania króla Chulalongkorna (1910).

Rozwój Sjamu w kierunku cywilizacji zachodniej postępował dalej przy następcach Chulalongkornie, Rancie VI i władcy obecnym. Dzięki licznym szkołom nowoczesnym, założonym w kraju, i wysłaniu zagranicę do szkół specjalnych zdolnych uczniów, Sjam posiadł nową warstwę urzędników i fachowców, którzy stopniowo obejmowali stanowiska, zajmowane dotąd przez sprowadzonych z Europy specjalistów. W ten sposób wytworzyła się dość liczna warstwa inteligencji krajowej, która zaczęła się odnosić krytycznie do panującego w kraju ustroju absolutystycznego. Na tem właśnie polegała omyłka dynastji sjamskiej, iż rewolucjonizując życie i warunki bytu w kraju, nie zmieniła w niczem form życia i ustroju politycznego. Autokratyczna forma rządów, które ponosiły całą odpowiedzialność obok pełni władzy za wszystko, co działo się w kraju, doprowadziła do ostrego dysonansu między opinją warstw zeuropeizowanych a dworem i jego otoczeniem.

Opierając się na niezadowoleniu i wzburzeniu, jakie zapanowało wśród mas chłopskich, dotkniętych mocno kryzysem w handlu i eksporcie najgłówniejszego produktu kraju — ryżu, sfery te zainicjowały i wprowadziły w czyn zamach rewolucyjny, którego celem miało być okrojenie praw dynastji i wprowadzenie kontroli parlamentarnej nad działalnością administracji.

Jak i w jakim stopniu zamierzenia te zostały przeprowadzone, trudno o tem sądzić na podstawie skąpych wiadomości, oświetlających przebieg zaburzeń w Sjamie.

E. R.

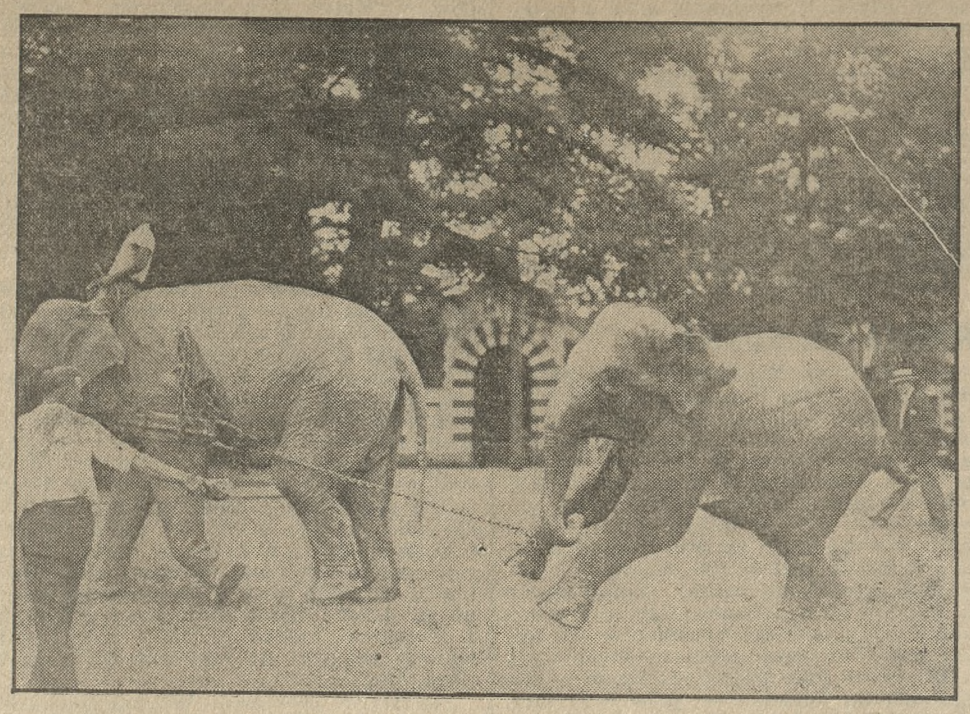

Zwierzyniec w lasku bulońskim pod Paryżem zanotował w ostatnim czasie napływ świeżych gości z Afryki. Na zdjęciu naszem widzimy transport słoni, z których młodszy snać musiał stawiać opór, tak że go trzeba było przymusić łańcuchem.

Lwy są z natury łagodne

Tak twierdzi podróżnik angielski Marsfield z własnego doświadczenia

Wyprawa angielska do Afryki pod wodzą Marsfielda zetknęła się bezpośrednio z większą ilością lwów i ich życiem rodzinnem. Powszechnie panuje mniemanie, że lew, jako zwierzę drapieżne, rzuca się na każdego człowieka, który mu wejdzie w drogę. Tymczasem tak nie jest. Lew żyjący na wolności jest — niezaczepiony — najspokojniejszem i najłagodniejszem zwierzęciem pod słońcem i łatwo oswaja się z obecnością człowieka. Tenże podróżnik angielski tak opisuje swe przygody z lwami w centralnej Afryce:

„W czasie naszej włóczęgi afrykańskiej dotarliśmy z żoną do brzegu rzeki Symiju, której źródła znajdują się na zachodnich stokach wzgórz Serengeti nad jeziorem Tanganika. Tam trafiliśmy na większe stado lwów. Przyjęły nas bardzo grzecznie. Było ich tam razem osiem starych i trzynaście młodych lwiątek. Grube pomruki, odzywające się z pobliskich zarośli, zdradzały obecność jeszcze dziewiątej lwicy z jej młodemi. Niebawem spostrzegłem także młodego lwa z krótką grzywą, widocznie ojca tej rodziny. Od czasu do czasu pojawił się także starszy lew o wspaniałej grzywie. Młodszy lew podchodził b. blisko do samochodu, tak, że udało mi się zrobić zdjęcie fotograficzne z niego i jego całej rodziny. Starszy natomiast nigdy niestety nie podszedł dość blisko do naszego aparatu fotogr. Był on widocznie więcej doświadczony, niż reszta tego towarzystwa i dlatego nieco podejrzliwy.

Matki leżały przeważnie w cieniu na skałach, okalających środek obozu, podczas gdy lwiątka zabawiały się u dołu. Bawiły się one przemile jak dzieciaki, powracając co chwila od zabawy do matek i tuląc się do nich pieszczotliwie. Repertuar był wręcz niewyczerpany.

Arcywesoły widok przedstawiało karmienie młodych. Co rano i co wieczór stawały one przed matkami i wśród głośnego miauczenia domagały się pokarmu. Zbyt niecierpliwe matka odgarniała lekkiem uderzeniem łapy. Kiedy już przez kilka dni doznawaliśmy tak miłego przyjęcia ze strony lwów, postanowiłem odwzajemnić się... zapraszając ich na śniadanie. Następnego dnia upolowałem kozła i przywiązałem go liną do samochodu. Jak zwykle, wyszły ku nam duże lwice, by zlustrować gości. Teraz rozpoczęły się wesołe wyścigi między samochodem a lwicami, które próbowały zjeść kozła, zanim dojechalibyśmy do obozu. Samochód zwyciężył, pozostawiając wtyle dyszące ze zmęczenia lwice. Dojechawszy do obozu, położyliśmy kozła na środku podwórka, poczem oddaliliśmy się na odpowiednią odległość, ażeby lwów nie onieśmielać. Najpierw pojawiła się jedna matka i potem druga, a stwierdziwszy, że wszystko jest w porządku, przywołały młode. Niebawem całe towarzystwo zabrało się do śniadania, nie zwracając zupełnie na nas uwagi, chociaż znajdowaliśmy się od nich tylko o 10 kroków oddaleni. Uczta nie trwała długo a po niej rozpoczęły się znowu gry i gonitwy. Młode uchwyciły za linę, którą przywiązany był kozioł do samochodu i poczęły ją sobie wzajemnie wyrywać. Z jednego końca ciągnęły dwa młode i matka, z drugiego trzy młode z matką. Wobec takiego naprężenia lina pękła, a zapaśnicy w pocieszonych koziołkach stoczyli się na dół. Teraz jednakże zabawa stała się ogólniejszą, ponieważ były dwie liny, które wkrótce potargane zostały na strzępy.

Tego samego dnia opuściliśmy tę okolicę, zadowoleni, że udało nam się zetknąć z bliska z temi miłemi i spokojnemi zwierzętami. Nie zaznały one jeszcze strachu, który z ludzi i zwierząt robi istoty niebezpieczne i groźne. Nie stały się one jeszcze dzikiemi zwierzętami.

S. F.

U zwłok leśnego olbrzyma

Warta honorowa. — Tysiącletnia kronika. — Powrót do epoki lodowej?

W tych dniach dokonał żywota jeden z najstarszych żyjących tworów naszego globu; zmarł na uwiąd starczy. Jeźdźcy policji państwowej pełnią straż u jego olbrzymich zwłok... Albowiem „nieboszczyk", który dożył pięknego wieku trzech tysięcy lat, pozostawał ostatnio pod opieką rządu „krainy cudów" — Kalifornji.

I słusznie! Był on przecież poniekąd świadkiem takich wydarzeń historycznych jak: odkrycie Ameryki i dalej wstecz — narodzin i śmierci Chrystusa, a nawet odległych czasów ery biblijnej, gdy Mojżesz wygłaszał przykazania Boże na górze Sinai... Od epoki Mojżesza, poprzez czasokres rozwoju kultury klasycznej Hellady i Romy, przez mroczne średniowiecze do najnowszych czasów, z ich zdumiewającemi wynalazkami — samolotu, radja! to przecież okres życiowy, przebogaty w zdarzenia! Nie dziw zatem, że takiemu dostojnikowi zmarłemu postawiono wartę honorową...

Prastarym tworem, o którym mowa, jest jedno z drzew „mamutowych" (Sequoia gigantea), z gatunku iglastych, które osiągają nieprawdopodobną wysokość 140 do 150 metrów, przy obwodzie pnia około 35 m. Wartość handlową takiego olbrzyma określa się cyfrą dziesięciu tysięcy dolarów; zrozumiałe zatem, że wspaniałe te cuda natury nie ostawały się przed chciwością ludzką. Natomiast obecnie otaczane są opieką władz i mogą swój wielowiekowy żywot pędzić spokojnie, wznosząc się dumnie na stokach gór Sierra Nevada, pośród wspaniałej dziewiczej przyrody.

Godną uwagi jest okoliczność, że owe leśne pradziady są w stanie dawania nam pewnych wskazówek co do warunków klimatycznych i atmosferycznych minionych wieków. Wiadomości takie posiadają duże praktyczne znaczenie, zwłaszcza dla przewidywań meteorologicznych, opieranych na coraz bardziej uznawanej hipotezie o powtarzających się kolejno długoletnich „mokrych" i „suchych" czasokresach. W zagadnieniach tych mogą być nauce pomocne owe sędziwe olbrzymy drzewne północnej Ameryki, kryjące w sobie pewnego rodzaju statystykę stanów atmosferycznych minionych lat.

Jak wiadomo, widnieją na pniach drzew świeżo ściętych, zwłaszcza iglastych, t. zw. „kręgi roczne", które w zależności od stanu pogody w danym okresie, są szersze lub węższe. Z płaszczyzny ścięcia starszego drzewa, fachowiec leśny jest w stanie wysnuć prócz tego jeszcze wiele danych wniosków odnośnie warunków atmosferycznych minionej epoki. Łatwo zatem zrozumieć, że zapiski tysiącletnich olbrzymów drzewnych posiadają doniosłą wartość naukową. Dokładne badania w tej dziedzinie przeprowadzone zostały przez botanika amerykańskiego Huntingtona, wykazując, że w ciągu czasokresu 2.500 lat, dającego się ustalić na zasadzie „kręgów rocznych", miało miejsce stałe pogarszanie się klimatu, przyczem największe wahania zdarzały się w latach 1100 do 400 przed nar. Chr. Wyniki te zgadzają się w zupełności z rezultatami, otrzymanemi przez szwedzkiego geologa Sernandera oraz uczonych szwajcarskich, którzy badania swe przeprowadzili na zupełnie innem podłożu.

W każdym bądź razie uchodzić może za pewnik, że wkrótce po okresie lodowym, w naszych szerokościach geograficznych było znacznie cieplej niż teraz, wobec czego, zdaniem wielu powag naukowych, nie jest wykluczone, że zbliżamy się do nowej epoki lodowej, która oczywiście rozpocząć się może nie wcześniej jak po upływie kilku tysięcy lat.

Kr.

Czterdziestolecie okrętu szkolnego

Przed kilku dniami szwedzki okręt szkolny „Abraham Rydberg" powrócił do Gothenburga z dalszej podróży do Australji przez Londyn i Cape Town. Jest to czterdziesta z rzędu podróż okrętu szwedzkiego, ofiarowanego dla celów naukowo-pedagogicznych przez kupca stockholmskiego, Abrahama Rydberga. W czasie corocznej podróży okrętu szkolnego, czterdziestu chłopców w wieku od 16 do 20 lat pobiera pod kierownictwem wykwalifikowanych fachowców kurs marynarki morskiej. Za całoroczny pobyt na okręcie z utrzymaniem i nauką, towarzystwo „Abraham Rydberg" pobiera 35 funtów szterlingów od każdego ucznia, z czego jednak 15 szylingów oddaje uczniowi zpowrotem po zakończeniu podróży, jako zapłatę za pracę całoroczną na okręcie. Nadmienić należy, że corocznie kilkanaście podań o przyjęcie nie zostaje uwzględnionych z powodu braku miejsca.

W roku bieżącym, w czasie pobytu okrętu szkolnego w Anglji, admirał Usborne zwiedził osobiście całe urządzenie wewnętrzne okrętu, nie szczędząc uznania dla nowoczesnych metod nauki, oraz dla sprawności młodocianych marynarzy.

Wapno z cukrem

trzyma mocniej niż zwykła zaprawa

Fachowe pisma amerykańskie rozpisują się szeroko o sukcesach nowej metody przyrządzania wapna i tynku z cukrem. Nowy sposób polega na tem, iż do zaprawy z wapna i piasku dodaje się w stosunku 3% do ogólnej ilości brunatnego cukru, poczem rozrabia się to wszystko, jak zwykle, wodą. Domieszka cukru sprawia, że sporządzona w ten sposób zaprawa jest mocniejsza, „trzyma", jak mówią murarze, mocniej i wymaga mniej czasu do stwardnienia i związania cegieł. Zaprawa wapienna z cukrem osiąga, jak wykazały badania laboratoryjne, tę samą wytrzymałość, co zaprawa cementowa, przyczem ma tę wyższość nad nią, iż zachowuje większą elastyczność.

Doświadczenia, o których piszą tygodniki amerykańskie, odnoszą się do wielu budowanych tym sposobem murów i wzbudziły wielkie zainteresowanie w sferach przedsiębiorców budowlanych.

Szkoły zawodowe dla żebraków

W Szanghaju istniały jeszcze przed inwazją japońską w dzielnicy chińskiej Chapei dwie szkoły zawodowe dla żebraków, utrzymywane przez miasto, gdzie żebracy mogli uczyć się rzemiosł i innych fachów. Szkoły te były obliczone na pięciuset uczniów.

Obecnie po zdemolowaniu przez bombardowanie dzielnicy chińskiej, liczba żebraków tak się zwiększyła w Szanghaju, iż magistrat postanowił otworzyć nanowo szkoły w liczbie sześciu, na pięćset uczni każda. Żebracy, uczęszczający do szkół, otrzymują gratis nietylko naukę, ale posiłek i odzież. Funduszów na utrzymanie tych jedynych w swoim rodzaju szkół zawodowych, dostarcza miastu grono bogatych filantropów chińskich.

Sztuczny księżyc w ogrodzie zoologicznym

W londyńskim Zoo w Newgarden zastosowano urządzenie specjalne dla wywoływania sztucznego światła księżycowego, a to w tym celu, aby wywołać na powierzchnie rozmaite stworzenia, ukazujące się tylko w nocy, jak pewne ryby głębinowe, kraby, rozmaite skorupiaki i ślimaki. W ten sposób oczom widzów, zwiedzających akwarjum ukazują się stworzenia, które w normalnych warunkach odbywają swe wędrówki i opuszczają swe kryjówki tylko w nocy przy świetle księżyca.

Kuracje poziomkowe

Osobom, cierpiącym na arterjosklerozę czyli zwapnienie naczyń, zaleca się przeprowadzenie w lecie kuracji poziomkowej. Uwzględnić oczywiście należy, że nie każdy znosi poziomki, które, jak wiadomo, u niektórych osób wywołują pokrzywkę.

Poziomki należy jeść rano na pusty żołądek. Poziomki oczyszczają krew z kwasu moczowego, który jest przyczyną wielu chorób i dolegliwości. Na czczo konsumowane poziomki pobudzą także apetyt. Pozatem poziomki wpływają dezynfekująco na zęby, dzięki specjalnemu składowi chemicznemu.

WiP.

Bumerang klub

Najoryginalniejszym z pośród klubów londyńskich jest klub Bumerang, którego nazwa zapożyczona została z pocisku drewnianego tubylców australijskich. Członkami klubu są tylko mieszkańcy Australji, którzy posiadają umiejętność posługiwania się bumerangiem. Na zebraniach klubu członkowie jego popisują się zręcznością w rzucaniu bumerangiem.

Jubileusz „Złotej Muchy"

Już wyszedł z pod prasy jubileuszowy dwóchsetny numer „Żółtej Muchy" (Tse-Tse), który oprócz szalonej mocy dowcipów, ilustracyj zawiera m. in. „Życzenia jubileuszowe", „Z naszej anteny", „Stołowe nogi", „Rzeczy ciekawe", piór najlepszych satyryków jak Justesa, Tulipana, Estego, Marlema oraz „Ploteczki z Poznania" zebrane przez Władysława Jotciosa.

„Żółta Mucha" wychodzi w Warszawie pod redakcją Franciszka Gawrońskiego i jest do nabycia w Poznaniu co czwartek u każdego kolportera, w kioskach „Ruchu" na dworcu, u portjerów w kawiarniach wzgl. wprost w poznańskiej administracji przy ul. Ogrodowej 5, m. 18, m. godz. 17 a 18. Główny kolportaż oraz rozdziela „Muchę" kolporterom p. Marciniak, kolporter przy św. Marcinie 62. Godz. red. są co środy i soboty od 17 do 18 w redakcji w Poznaniu przy ul. Ogrodowej 5, m. 18.

Przezorny Szkot.

Mc Pherson goli się u fryzjera. Fryzjer próbuje nawiązać z nim pogawędkę. Mc. Pherson milczy, jak zaklęty. Wreszcie fryzjer pyta się o powód milczenia. Mc. Pherson milcząco wskazuje ręką na tabliczkę obok telefonu, na której widnieje napis:

„Za każdą rozmowę należy uiścić opłatę.". (Punch).

RUCH KOBIECY

pod redakcją: dr. Bożeny Stelmachowskiej.

Hołd wdzięczności

W końcu czerwca r. b. zakończył się zjazd Rady Naczelnej Zjednoczenia Jazłowieckiego byłych Wychowanek SS. Niepokalanek.

Na zjeździe tym rozpatrywano ogólną działalność byłych wychowanek, w ustosunkowaniu się do obecnego, ciągle wzmagającego się kryzysu ekonomicznego i moralnego.

Stwierdzono, że działalność wychowanek SS. Niepokalanek, zarówno w Zjednoczeniu Jazłowieckiem, jak w rodzinie, w pracy zarobkowej, oraz w licznych instytucjach społecznych nie upada, lecz przeciwnie wykazuje stale wielką żywotność, że na ogół wychowanki cechuje hart ducha i umiejętność zastosowania się do najcięższych warunków, przy zachowaniu pogodnego poglądu na życie, wypływającego z silnej wiary i ufności w Boga.

Wobec tego, że źródłem tej siły są zasady wyniesione z Zakładów SS. Niepokalanek, wychowanki klasztorów: Jazłowca, Nowego Sącza, Jarosławia, Niżniowa, Słonima, Wirowa, Maciejowa, Dębowej Łąki, Szymanowa, zrzeszone w koleżeńskiem Zjednoczeniu Jazłowieckiem, w kołach: Warszawa, Lwów, Kraków, Wilno, Poznań, Słonim, Wirów, Maciejów, Bydgoszcz, Sanok, Rawa Ruska, składamy niniejszem hołd wdzięczności Zgromadzeniu SS. Niepokalanek, za ofiarny trud, poniesiony przy kształtowaniu naszych dusz i charakterów, za atmosferę rodzinną w Zakładach, za usilne i stałe podnoszenie poziomu nauk, za rozwijanie w nas miłości do Ojczyzny i przygotowanie nas do pracy w Jej służbie, za wyrabianie w nas woli dążenia ku dobremu a zwalczania w sobie zła, w czystej intencji życia z Bogiem i dla Boga, za rozumowo ujęty wykład o religji katolickiej, za wszczepianie w nas wiernego przywiązania do Kościoła katolickiego i umiłowania wszystkiego co wzniosłe i piękne, i nakoniec za szeroki i mądry pogląd na życie, za owe oddane nam zawsze serce macierzyńskie, bo w każdej okoliczności życia, każda z nas wychowanek znajduje w domach Sióstr oparcie moralne, a w razie potrzeby nawet i materjalne, jak w rodzinie.

Dziękujemy również za żywe przykłady bezinteresowności i niezwykłego poświęcenia, posuniętego aż do najdalszych granic, które niejednokrotnie wyraża się w zupełnym niedostatku dla Sióstr przy jednoczesnem utrzymaniu całego szeregu bezpłatnych pensjonarek w internatach, z rodzin, które padły ofiarą klęsk wojennych lub kryzysu.

Aczkolwiek zgromadzenie SS. Niepokalanek uchyla się stale od wszelkich objawów wdzięczności — wobec piętrzących się w dzisiejszej epoce trudności, podważania powagi pracy katolickiej i obniżania jej wartości przez ludzi złej woli — specjalnie podkreślamy na tem miejscu wybitnie dodatni i dobroczynny wpływ Sióstr na społeczeństwo, zaznaczając, że z głębi duszy wdzięczne, wiernie przy Zgromadzeniu SS. Niepokalanek stać zawsze będziemy.

Prezydjum: Przewodnicząca: Michalina z Łukasiewiczów Dobrowolska. Członkinie: Marja z Nowosieleckich hr. Łosiowa, Zofja z Łukasiewiczów Abgar-Sołtanowa, Marja Münter, Zofja z hr. Tyszkiewiczów Weissowa.

Zarządy kół: Warszawa: Walentyna z Popławskich Kossowska, Zofja z Ciecierskich Chamiec, Kazimiera z Ponikiewskich Scheunertowa, Edwarda z Przyłuskich Załuszczyna, Helena z Horodyskich Byszewska, Helena z Potockich Rogozińska, Teresa ze Skarżyńskich hr. Łubieńska, Marja Poziomska, Kazimiera Bojakowska, Hanna Kotarska, Zofja Bujalska.

Lwów: Marja Krzeczunowicz, Marja z Załęskich Ochocka.

Kraków: Helena d'Abancourt, Marja z Wierzbickich Kopernicka.

Wilno: Helena z Oskierków Wańkowiczowa, Amelja ze Świdów Kiersnowska, Róża hr. Rostworowska, I. Niezabytowska.

Poznań: Ewa z hr. Tyszkiewiczów Michałowska, Felicja Żurawska, Helena hr. Sołtanówna.

Słonim: Stanisława Zegarkówna, Klara Szlażanka, Anna Grońska.

Wirów: Franciszka Arcichowska, Franciszka Wróblewska.

Maciejów: Adela z Jodków Sokołowska, Eugenja Piotrowska.

Bydgoszcz: Zofja z Karnkowskich Kulwieciowa, Iza Bojanowska.

Sanok: Marja Łębkowska, Helena Gniewoszanka.

Rawa Ruska: Marja z Paigertów Łączyńska.

Z Tow. Ziemianek Wlkp.

Opis ogrodu w Jankowicach zajmie dziś tyle miejsca, że zaznaczamy tylko, iż od dnia 18. b. m. sekretarka Biura naszego wyjeżdża na wakacje letnie — nie mniej jednak prosimy o wiadomości do działu Ziemianek i o adresowanie ich do Biura, gdzie najpóźniej dotrzeć muszą w każdy wtorek rano.

* * *

Cały szereg domów naszych przepełniony już letnikami — dbajmy dla nich o dobre książki, których tytuły podane były na ostatniem zebraniu sekcji pedagogicznej.

* * *

Dnia 5 lipca urządziła sekcja ogrodnicza Tow. Ziemianek Wlkp. wycieczkę do Jankowic dla zwiedzenia ogrodów pp. Dziewulskich.

Liczne grono pań wyruszyło z Poznania, specjalnie na ten cel zamówionym autobusem; — z innych stron dotarło jeszcze kilkanaście członkiń, tak, że ogółem zjechało się 27 osób.

Prawie wszystkie Koła były reprezentowane, najliczniej: wągrowieckie, gnieźnieńskie, środzkie, poznańskie, rawickie, śremskie z przewodniczącą Towarzystwa p. hr. Breziną na czele. Po przybyciu i serdecznem powitaniu, udałyśmy się pod sprężystem przewodnictwem na zwiedzanie 70 morgowego parku. Ślicznie położony z dwoma wyspami i stawem, wspaniale wprost utrzymany i pod fachowem kierownictwem p. Dziewulskiego bardzo umiejętnie prowadzony. Oko nasze spoczywało najpierw na pięknych rabatach i klombach kwiatów gustownie okalających pałac, dalej na skupinach bylin doskonale sharmonizowanych wzrostem i kolorem, tworzących piękne podszycie gąszczów zieleni, tak, że ciągle uprzytamniały się słowa z referatu p. Dziewulskiego: „więcej barw" — która to zasada, tak świetnie w Jankowicach przeprowadzona została — Wreszcie wspaniałe okazy i solitery drzew, krzewów kwiatów i t. d. Po zwiedzeniu kilku szklarni z pięknemi okazami begonij i jednej specjalnie wybudowanej dla hodowli wczesnych pomidorów, poprosili nas pp. Dziewulscy na krótki odpoczynek, gdzie w chłodzie werandy spożyłyśmy gościnnie i obficie przygotowany podwieczorek, ukwieciony wszystkiemi okazami istniejących w Jankowicach w tej porze kwatów. Poczem, pokrzepione na siłach wyruszyłyśmy na dalsze zwiedzanie, począwszy od warzywnego ogrodu. Wszędzie wzorowy porządek — pracują konne i ręczne planety i wiele innych ulepszonych narzędzi. W sezonie ogród zatrudnia 14 robotników specjalnych, cały zaś rok pracuje ogrodnik z 3 uczniami.

Po powrocie przedstawiła nam p. Dziewulska bardzo ściśle i starannie prowadzone książki ogrodnicze, gdzie każda najdrobniejsza sprzedaż jest uwzględniona, a końcowe cyfry po odliczeniu robocizny, zużytego pełnego i sztucznego nawozu oraz rozchodu na dom — wykazują pokaźny dochód. Wgląd w tę książkowość ogrodniczą bardzo nas zainteresował, wykażuje on bowiem, że przy racjonalnem i umiejętnem prowadzeniu, ogród stworzyć może poważne źródło dochodu, tak pożądane w dzisiejszych czasach, a trudy wszelkie sowicie się tu opłacą.

Wycieczka ta była dla wszystkich uczestniczek nie tylko prawdziwą przyjemnością, ale i bardzo pożyteczne i pouczającą. Każda z nas powróciła z zapasem pięknych wrażeń, z notesem naszpikowanym adresami i nazwami nowych odmian i gatunków z dziedziny ogrodnictwa, oraz ze szczerą wdzięcznością dla tak gościnnych Państwa Domu, którzy nie szczędzili trudów, ażeby nam pobyt w Jankowicach uprzyjemnić i w pamięci utrwalić — to też najserdeczniej Im z tego miejsca dziękujemy.

Jedna z uczestniczek.

Obowiązkowa nauka ekonomji domowej

(K) W gminie Munchenstein, w Szwajcarji, mieszkańcy powzięli jednomyślną decyzję zaprowadzenia obowiązkowej nauki ekonomji domowej dla wszystkich młodych dziewcząt kończących szkoły. Szkoła Ekonomji Domowej przyjmować będzie również i starsze dziewczęta, które nie są zobowiązane do niej uczęszczać.

(„La Femme Belge").

Towarzystwo im. Elizy Orzeszkowej

Czy istnieje u nas rzeczywisty kult dla piękna? Czy naprawdę entuzjazmujemy się dla przejawów czyjegoś talentu i pracy, czy też tylko ulegamy suggestji mody, na to, żeby prędko zapomnieć? Pytania takie narzucają się mimowoli, gdy się sobie uprzytomni jak prędko i łatwo zasuwają się u nas w cień ludzie wielcy, jak przechodzi się nad ich działalnością do porządku dziennego, tak, jak gdyby nie było różnicy żadnej między przeciętnym człowiekiem interesu, a twórcą obdarzonym talentem z Bożej łaski.

Zaledwie lat 22 minęło od śmierci największej naszej powieściopisarki Elizy Orzeszkowej, a już dziś brak jej pism w bibljotekach publicznych, trudno je otrzymać w jakiej wypożyczalni, a w domu prywatnym nikt nie ośmieliłby się wyłożyć na stół „Anastazję" czy „Nad Niemnem". Być może, że na taki stan rzeczy wpłynęło w dużej mierze współczesne zaśmiecenie literatury światowej tanim, bezwartościowym towarem wytwarzanym przez ludzi nie mających niczego wspólnego z literaturą i lansowanych na rynek przez wydawców, pozbawionych poczucia swojego właściwego posłannictwa i wysokiej odpowiedzialności. Stąd i na tem polu, jak na wielu innych nastąpiło przewartościowanie i przesunięcie, górne warstwy opadły w dół ustępując z pola inwazji książkowego motłochu, a publiczność łatwo ulegająca zbiorowej suggestji odwróciła się od książki wogóle i zapomniała czem jest i czem być musi dla narodu jego literatura.

A przecież właśnie gmach kultury, którego jednem z węgłów głównych jest literatura piękna, buduje się i urasta w organicznej zależności poszczególnych, czasowo po sobie następujących fragmentów. Obojętne przytem, czy zależność wzajemna polega na wpływach dodatnich, inicjujących, czy też na odwróceniu się, na reakcji, dość, że musi to być ciągłość nieprzerwana na to, żeby gmach trwał i rozbudowywał się dalej. Trudno dziś wyobrazić sobie historję naszej literatury, a tem samem rozwój kultury naszej bez Orzeszkowej, gdyż wartości estetyczne, etyczne i socjalne, które wniosła, wydźwignęły wzwyż współczesną jej epokę dziejową. Dzieła jej stanowią klucz do zrozumienia tamtych lat, lecz na tem nie kończy się ich znaczenie. Do dziś dnia są i pozostają aktualne, jako wykładnia regjonalnych nastrojów nadniemeńskich, jako komentarz do tamtejszego pejzażu, do fizjonomji psychicznej ludności, do tego całokształtu niespodzianek i zagadek, trudnych nieraz do rozplątania, a takich przecież prostych, gdy o nie zapytać Orzeszkową.

I właśnie dlatego Orzeszkowa jest tak bardzo „potrzebna" teraz w wolnej Polsce. Zjednoczenie polityczne bowiem i unifikacja materjalna nie wyczerpują kwestji tak ważnej, jak spójnia wewnętrzna narodu. Kraj będzie i nadal dzielił się na różne, odmienne charakterem, tempem życia, obyczajem i poziomem kulturalnym regjony ale na to, żeby te poszczególne, odmienne grupy mogły współdziałać ze sobą dla dobra ogółu musi istnieć możność zapoznawania się wzajemnego. I dalej bogactwo wartości literackich polega właśnie na zróżniczkowaniu regjonalnem i indywidualnem, wnoszącem barwę i życie dla całokształtu literatury, stąd twórczość Orzeszkowej nie należy bynajmniej do spraw, które minęły, ale przeciwnie do tych nici, które jak najprędzej trzeba podjąć i wiązać dalej.

Ten czasokres lat dwudziestu za krótki, by wolno nam było zapomnieć o pisarce, jest przecież dość długi i obfitujący w zasadnicze kształtujące świat i ludzi przełomy, by móc ustosunkować się objektywnie i sprawiedliwie do całego szeregu problematów poruszanych ongiś przez Orzeszkową i wytwarzających dokoła jej pism sensację dodatnią, wzgl. ujemną. Do spraw tych należała m. in. kwestja żydowska na Kresach, sytuacja ludu i szlachty zaściankowej, przeciwstawienie romantyzmu pozytywizmowi, echa powstania styczniowego i łączące się z tem zagadnienia uświadomienia narodowego, kwestja emancypacji kobiet wreszcie czysto estetyczne problemy: czem jest powieść i czem jest nowela i czy należy pisać powieści tendencyjne?

Wszystkie te sprawy są dziś odnowa ciekawe i fascynujące i każdy, zajmujący się zarówno literaturą samą jak i jej znaczeniem socjalnem zapoznałby się chętnie ze stanowiskiem tak kompetentnej pisarki, jaką była Orzeszkowa, lecz tu... natrafia na trudność prawie niepokonalną. Już bowiem po dwudziestu dwu latach niema w Polsce kompletu wydań dzieł Orzeszkowej. Trudno nawet stwierdzić, czy choć jedna z bibljotek naukowych posiada wszystko do dyspozycji badaczy historji literatury — w księgarniach znajduje się raptem kilka powieści, w wypożyczalniach publicznych niema dubletów, tak, że poczytne te książki poprostu rozsypują się i giną. Podobno w Warszawie jedyna możność przeczytania bez wielkiego trudu i kosztów wszystkich powieści Orzeszkowej istnieje tylko dla tych, którzy władają językiem rosyjskim, mianowicie w księgarniach emigrantów rosyjskich, gdyż tłumaczenia ukazywały się częściej niż oryginały. Tak! Orzeszkowa dostępna Polakom tylko po rosyjsku, ta sama Orzeszkowa, która zakładając księgarnię polską w Wilnie wołała: „Służyć chcemy zamierającej tu myśli i mowie polskiej, sprawiać chcemy, aby myśl ta stała się choć trochę wolną, a mowa choć trochę czystą, nakoniec świadczyć chcemy, że istnieją tu nietylko ciała, ale także myśl, mowa i praca polskie".

Nie wszyscy na szczęście zapomnieli o Orzeszkowej.

Już w lat dziesięć po jej śmierci założono w Warszawie Towarzystwo imienia Elizy Orzeszkowej, którego celem jest krzewienie w Polsce i poza jej granicami kultu wielkiej pisarki. Właściwa działalność organizacji polega na gromadzeniu znikających już w handlu księgarskim dzieł Orzeszkowej, na kolekcjonowaniu wszelkich po niej pamiątek, na zbieraniu autografów, listów, fotografij i pierwodruków jej artykułów i rozpraw, celem stworzenia poważnego materjału biograficznego dla wydania kiedyś obszernego życiorysu. Szereg rzeczy został przez organizację umieszczony już w Muzeach Warszawy i Grodna i w muzeum zasłużonych Polek we Lwowie, listy zbiera się jeszcze, a jest ich kilka set.

Towarzystwo im. Elizy Orzeszkowej obejmuje działalnością swoją nietylko stronę naukowo-historyczną, to znaczy, że nietylko zbiera materjał dotyczący życia i twórczości pisarki, ale także obejmuje działalnością swoją propagandę, mian. przez referaty, pagandę, mianowicie przez referaty, odczyty i dyskusje nieustannie przypomina Orzeszkową społeczeństwu. — I tak na Pow. Wystawę Krajową w Poznaniu dostarczyło Towarzystwo im. Elizy Orzeszkowej kilku fotografij, portret, tablicę ze spisami dzieł i przekładów. Seminarjum nauczycielskiemu im. E. Orzeszkowej w Warszawie towarzystwo ofiarowało pewną ilość tomów, dalej z inicjatywy towarzystwa powstały czytelnie im. Elizy Orzeszkowej w Grodnie i w Zdołbunowie. Towarzystwo nawiązało również kontakt z Ameryką, gdzie emigracji polskiej dostarczono szeregu odczytów na temat twórczości Elizy Orzeszkowej.

Pozostaje jednakże dużo jeszcze do zrobienia. Jednym z bardzo ciekawych i sympatycznych tematów który należałoby opracować naukowo, a następnie spopularyzować wśród społeczeństwa, byłaby przyjaźn Orzeszkowej i Konopnickiej. Dwie te współczesne sobie, a największe zapewne z dotychczasowych literatki polskie łączyły serdeczne więzy przyjaźni. Pisywały do siebie często, dzieliły się spostrzeżeniami z dziedziny społecznej, politycznej i z zakresu zagadnień estetycznych, a większość tej korespondencji na szczęście nie zaginęła. Jeżeli naród niemiecki potrafi tomy całe poświęcać przyjaźni Goethego i Schillera, jeżeli z pewną niesłusznością za dużo się u nas mówiło o antagonizmie Mickiewicza i Słowackiego, to należałoby jak najśpieszniej opracować tak miły temat, jak Orzeszkowa i Konopnicka, choćby dlatego, że współczesne pokolenie kobiet polskich zapomina i o jednej pisarce i o drugiej.

Mir.

RUCH MŁODYCH

Redaktor odpowiedzialny: Roman Fengler

Sukcesy organizacyjne O. W. P. w Okręgu Południowo-Pomorskim

Święto Obozu w Koronowie

W niedzielę, dnia 26 czerwca b. r. odbyła się w Koronowie wielka manifestacja karnych szeregów Obozu Wielkiej Polski. Wzięli w niej udział liczni członkowie placówek koronowskich (żeńskiej i męskiej), delegacje placówek obwodu koronowskiego, oraz delegacja z Bydgoszczy w ilości 150 kolegów i 49 koleżanek. Łącznie wzięło udział w manifestacji około 430 członków O. W. P. Manifestacja ta odbyła się w związku z przyjazdem generała Hallera z okazji 10-lecia istnienia Tow. Powstańców i Wojaków w Koronowie. W czasie defilady przed generałem Hallerem w otoczeniu przedstawicieli władz, towarzystw, oraz przedstawicieli władz O. W. P.: kontrolera okręgów pomorskich red. Zbigniewa Łukaczyńskiego, kierownika Okręgu Południowo-Pomorskiego kol. Franciszka Tatarka i kierownika obwodu koronowskiego kol. Walerjana Palickiego, wyróżniły się specjalnie liczne hufce OWP., obrzucone kwiatami i nagrodzone za swoją dziarską postawę burzliwemi i niemilknącemi oklaskami tysiącznych rzesz społeczeństwa, skupionego wzdłuż ulic i rynku. Nadmienić należy, że z racji zjazdu okręgowego Powstańców i Wojaków w szeregach wojackich kroczyło w zwartym ordynku także około 500 członków O. W. P. ze „szczerbcami Chrobrego“ na wojackich mundurach.

Po wspólny mobiedzie, odbyło się po południu zebranie zjazdowe O. W. P., na które przybył generał Haller, któremu raport organizacyjny złożył kierownik okręgu kol. Fr. Tatarek. Gen. Haller po dokonaniu przeglądu kilkuset kolegów, którzy z braku miejsca nie mogli wejść do sali, udał się na zebranie O. W. P. powitany okrzykami na jego cześć. U wejścia na salę krótkiem przemówieniem powitała błękitnego generała kierowniczka placówki kobiet O. W. P. w Koronowie, kol. Marja Poklękowska, wręczając mu wiązankę róż białych i czerwonych, przewiązanych wstęgą o barwach narodowych. W sali, imieniem powiatowego wydziału przemówił kol. Jerzy Czarnecki. Następnie zabrał głos gen. Haller, który nawiązując do wielkich myśli politycznych Romana Dmowskiego, stwierdził z radością, że Obóz Wielkiej Polski, krocząc wytrwale i konsekwentnie w myśl tych wskazań, jest już najsilniejszą organizacją wychowania narodowego w państwie, skupiającą nietylko wszystkie warstwy społeczne mężczyzn, lecz także ostatnio kobiet. W silnem swem przemówieniu podkreślił z naciskiem walory obozowców: mocne charaktery, karność i odwagę, które dają rękojmię, że naród polski nie zawiedzie się na wielotysięcznych hufcach O. W. P. Po przemówieniu gen. Hallera zabrał jeszcze głos red. Łukaczyński, po którego przemówieniu zebranie zamknięto odśpiewaniem hymnu Młodych i okrzykami na cześć Wielkiej Polski i Romana Dmowskiego, gen. Hallera i rządu narodowego.

Po zebraniu zwiedził gen. Haller świetlicę placówek koronowskich O. W. P., oraz ogród zabawowy, w którym odbywało się strzelanie z wiatrówek. Z kwatery O. W. P. udał się gen. Haller w otoczeniu przedstawicieli O. W. P. na przyjęcie, zgotowane przez senjora O. W. P. w Koronowie, dr. Szewsa i jego małżonkę. Po skończonych zawodach i rozdaniu nagród, udali się Młodzi gremjalnie na wycieczkę do uroczego parku koronowskiego na Grabinie.

Nadmienić należy, że Obóz Wielkiej Polski wybudował na cześć generała Hallera najwspanialszą bramę tryumfalną. Po uroczystościach zapisało się w szeregi O. W. P. kilkudziesięciu nowych kandydatów i około 30 nowych kandydatek.

Z powiatu bydgoskiego

— **Imponujące zebranie O. W. P. w Fordonie (pow. bydgoski).** Dnia 25 czerwca r. b. odbyło się w Fordonie gremjalne zebranie członków placówek z Fordonia i Marjampola. Zebranie zagaił kierownik obwodu fordońskiego kol. Kucharski, składając raport organizacyjny kontrolerowi, kol. red. Zbigniewowi Łukaczyńskiemu, który następnie wygłosił z górą półtoragodzinny referat o armji polskiej, omawiając szczegółowo wszystkie formacje polskie w czasie wojny światowej. Referat przerywano często burzliwemi oklaskami. Po omówieniu spraw organizacyjnych zebranie zamknięto odśpiewaniem hymnu Młodych. Podkreślić należy znakomity rozwój placówek w Fordonie i Marjampolu, liczących łącznie około 200 członków.

Z powiatu wyrzyskiego

— **Wielkie zebranie O. W. P. w Nakle. — Nowy wydział O. W. P. na powiat wyrzyski.** Dnia 24 czerwca b. r. odbyło się w sali Strzelnicy w Nakle wielkie zebranie z udziałem gremjalnym członków placówki nakielskiej, oraz delegatów siedmiu placówek wiejskich. Zebranie zagaił kol. Franciszek Banaś, kierownik placówki w Nakle, składając raport organizacyjny kierownikowi Okręgu Południowo-Pomorskiego, kol. Franciszkowi Tatarkowi z Bydgoszczy. Pierwszy, przeszło godzinny referat, żywo oklaskiwany przez zebranych, wygłosił kontroler okręgów pomorskich O. W. P., kol. red. Zbigniew Łukaczyński. Jako drugi przemówił w sprawach organizacyjnych kol. kierownik okręgu Tatarek, który dokonał dekoracji kilku członków „mieczykami Chrobrego“. Po omówieniu szeregu spraw organizacyjnych dokonano mianowania nowego powiatowego wydziału O. W. P. na powiat wyrzyski w osobach: kierownik powiatowy — kol. Zbigniew Hubert, referent organizacyjny — kol. Gerhard Sokolski, referent propagandowy — kol. Bronisław Jeż, sekretarz — kol. Edmund Cieślawski, skarbnik — kol. Alojzy Zdrojewski, członkowie wydziału — kol. kol. Jakób Jankowski i Mieczysław Karolczak. Skład kierownictwa placówki w Nakle jest następujący: kierownik — Mieczysław Karolczak, zastępca kierownika — Franciszek Sumkowski, sekretarz — kol. Alfons Dutkiewicz, skarbnik — kol. Alojzy Zdrojewski, członkowie kierownictwa — kol. Franciszek Banaś i kol. Mieczysław Kosmowski. Zebranie zakończono odśpiewaniem hymnu Młodych.

Z powiatu szubińskiego

— **Dwie nowe placówki O. W. P. w powiecie szubińskim.** W dniu 19 czerwca odbyły się zebrania organizacyjne placówek O. W. P. w Dobieszewie i Grocholinie, przygotowane przez kol. Józefa Żołądkiewicza, kierownika placówki kcyńskiej. Przemówienia na obydwu zebraniach wygłosił kol. Jerzy Czarnecki, referent organizacyjny okręgu bydgoskiego, przedstawiając cele i zadania Obozu. Po uskutecznieniu zapisów nowych członków O. W. P. kol. Czarnecki zamianował kierownictwa placówek w następującym składzie: placówka Dobieszewo — kierownik Michał Król, sekretarz Wiesław Gaszyński; placówka Grocholin — kierownik Hieronim Kaczmarek, sekretarz Walenty Burzyński. Zebrania zakończono hymnem Młodych i hasłem „Młodzi czuwajcie“.

— **Zebranie placówki O. W. P. w Kcyni.** W dniu 7 czerwca odbyło się w Kcyni zebranie reorganizacyjne placówki Obozu, która wskutek specjalnych warunków przez dłuższy czas nie mogła odbywać zebrań ogólnych. Po odebraniu raportu od kierownika placówki, kol. Józefa Żołądkiewicza, kol. Jerzy Czarnecki, referent organizacyjny Wydziału Okręgowego wygłosił energiczne przemówienie, poświęcone pracy obozowej, nawołując do wytrwałości i wiary w zwycięstwo O. W. P. Wezwanie kol. Czarneckiego podtrzymał w krótkich słowach kol. Szymański (senior), poczem kol. Krajewski odczytał referat p. t. „Roman Dmowski i Jego działalność“. Po omówieniu spraw organizacyjnych przez kol. Żołądkiewicza odśpiewano hymn Młodych, poczem kierownik zamknął zebranie hasłem „Młodzi czuwajcie“.

— **Zebranie placówki O. W. P. w Kcyni.** W dniu 20 czerwca odbyło się zebranie placówki O. W. P. w Kcyni. Po zagajeniu przez kierownika, kol. J. Żołądkiewicza hasłem „Młodzi czuwajcie“, odczytał on referat p. t. „Kościół, Naród i Państwo“. Po krótkiem przemówieniu kol. Szymańskiego (seniora) kol. kierownik zawiadomił obecnych o powstaniu nowych placówek w Dobreszewie i Grocholinie oraz wydał polecenie przychodzenia na zebrania i noszenia odznaki obozowej. Po odśpiewaniu hymnu Młodych zakończono zebranie hasłem obozowem.

Z powiatu świeckiego

— **Zjazd O. W. P. w Warlubiu, (pow. świecki).** W niedzielę, 3 lipca odbył się zjazd okolicznych placówek O. W. P. w Warlubiu. Na zjazd ten przybyli również kol. kol. Jerzy Czarnecki, referent organizacyjny Okręgu Południowo-Pomorskiego, Leon Flaczyński, kierownik powiatowy ze Świecia, oraz kol. Kosiński, sekretarz powiatowego wydziału świeckiego. Po raporcie kierowników placówek, kol. Redzelski poprowadził blisko 100 obozowców w zwartym szyku do kościoła na uroczyste nabożeństwo, odprawione przez miejscowego proboszcza, który zarazem wygłosił przepiękne kazanie. Podczas marszu na nabożeństwo i z nabożeństwa przygrywała miejscowa orkiestra obozowo-wojacka. Po przerwie obiadowej odbyło się zebranie w obecności około stukilkudziesięciu osób. Dłuższe, porywające przemówienie wygłosił kol. Czarnecki, który, zwróciwszy uwagę na niebezpieczeństwo niemieckie, grożące przedewszystkiem Pomorzu, stwierdził, że lud pomorski wraz z całym narodem polskim nie uroni z ziemi pomorskiej ani jednej piędzi ziemi. Następnie przemawiali kol. kol.: L. Flaczyński i kierownik placówki Redzelski. Wszystkie przemówienia były frenetycznie oklaskiwane. W dalszym ciągu kol. Flaczyński dokonał dekoracji kilku nowych członków odznaką obozową, poczem odśpiewano hymn Młodych. Zebranie zamknął kol. kierownik placówki hasłem „Młodzi czuwajcie“. Po oficjalnej części zjazdu odbyła się ogólna pogadanka, poświęcona zagadnieniu niebezpieczeństwa niemieckiego. Ponadto, kol. Czarnecki omówił sprawę atakowania O. W. P. i jego hierarchji przez pisma „sanacyjne“, i im zbliżone, jak np. „Obronę(?) Ludu“. Mówca stwierdził, że ataki te, są aktem bezsilnej złości, ponieważ z hierarchicznie zorganizowanym Obozem Wielkiej Polski nie można zrobić takich „cudów na Dynasach“, jak z Warszawskiem Towarzystwem Cyklistów. W miłym i serdecznym nastroju spędzono czas do późnego popołudnia.

Obóz Wielkiej Polski w Śmigielskiem

Liczne zebrania — Nowa placówka

Praca Obozu Wielkiej Polski na terenie b. powiatu śmigielskiego spoczywa w rękach powiatowego wydziału O. W. P. w Śmiglu, którego kierownikiem jest kol. Władysław Feglerski. Praca ta w ciągu ostatniego półrocza wydała imponujące wprost rezultaty.

W niedzielę, dnia 20 marca r. b. odbyła się w Śmiglu odprawa kierowników O. W. P. z b. powiatu śmigielskiego, na którą przybyło 42 delegatów. Zebranie zagaił dłuższem przemówieniem kierownik pow. kol. Feglerski. Następnie referent pow., kol. Stan. Mueller objaśnił „Instrukcję organizacyjną“. Przystąpiono do podziału powiatu na następujących 6 obwodów: 1. Śmigiel, 2. Wielichowo, 3. Wilkowo Polskie, 4 Siekowo, 5. Bojanowo Stare, 6. Biskupice. W dalszym ciągu obrad omawiano sprawy wewnętrzno - organizacyjne.

Zebranie powyższe zaszczycili swą obecnością miejscowi księża, ks. prob. Nowak i ks. Kutzner. Ks. prob. Nowak w gorących słowach zwrócił się do zebranych i wskazał na obowiązki, jakie ciążą na członkach O. W. P. względem Kościoła katolickiego i Ojczyzny. Zebrani podziękowali ks. proboszczowi niemilknącemi oklaskami. Na koniec odśpiewano hymn Młodych.

W niedzielę, dnia 3 kwietnia r. b. urządziła placówka śmigielska wieczornicę dla uczczenia pierwszej rocznicy swego założenia. Na program składały się śpiewy na cztery głosy, które wykonał chór placówki pod batutą kol. Karpińskiego, przedstawienie i uroczysta dekoracja 8 członków symbolicznym „szczerbcem Chrobrego“. Następnie odbyła się zabawa taneczna, na której bawiono się w koleżeńskim nastroju do rana.

W dniu 11 kwietnia r. b. odbył się zjazd obwodowy w Wielichowie. Zjazd rozpoczął się zbiórką na rynku, do której stanęło, mimo niepogody, około 500 członków. Po raporcie, odebranym przez kierownika pow. kol. Feglerskiego, wyruszono w zwartym ordynku przy dźwiękach orkiestry Straży Pożarnej z Grodziska do kościoła by wysłuchać mszy św. Po nabożeństwie udały się karne szeregi członków O. W. P. na cmentarz, gdzie pod pomnikiem Powstańców złożono wieniec.

Po odprawie kierowników, na której omawiano sprawy wewnętrzno - organizacyjne, odbyło się otwarcie uroczystego zebrania w sali p. Michalaka, wypełnionej po brzegi członkami i gośćmi - sympatykami. Zebranie zagaił kierownik pow. kol. Feglerski hasłem „Młodzi czuwajcie“, na co rozbrzmiał jakby jeden głos „Czuwamy“. Po przeczytaniu porządku obrad wygłosił wyczerpujący referat członek Komitetu Dzielnicowego, red. Roman Fengler. W przemówieniu swojem, często przerywanem oklaskami, zobrazował ogólną sytuację polityczną i gospodarczą Polski. Drugi referat wygłosił referent pow. kol. Stan. Mueller, omawiając system dzisiejszego rządzenia w Polsce.

Nastąpił potem uroczysty akt dekoracji. Po odebraniu przyrzeczenia, wręczył kierownik pow. kol. Feglerski 68 członkom odznakę organizacyjną. Przemówił jeszcze do nowych członków referent kol. Mueller, wskazując, że z tą chwilą weszli w przednią straż nieugiętej walki o najświętsze ideały narodowe. Przy końcu ks. proboszcz Górski w serdecznych słowach zwrócił się do zebranych, aby wytrwali przy sztandarze narodowym. — Zebranie zakończono odśpiewaniem hymnu Młodych i okrzykiem na cześć Romana Dmowskiego.

Salę udekorowano bardzo pięknie hasłami Obozu, barwami narodowemi i „mieczami Chrobrego“. — Należy tutaj jeszcze podziękować kierownikowi obwodowymu kol. Ławniczakowi, który zajął się techniczną stroną organizacji zjazdu i który nie szczędził trudów i mozołów, aby zjazd jaknajwspanialej wypadł.

W dniu 1 maja r. b. odbyło się zebranie obwodowe w Wilkowie Polskiem. Na zebranie to przybyły placówki: Wilkowo Polskie, Wielichowo, Ziemin, Dłużyna, Biskupice, Popowo Stare, Sączkowo, Siekowo i Śniaty. Po wysłuchaniu mszy św., Młodzi udali się na salę zebrań, wypełniając ją po brzegi. Salę pięknie udekorowano barwami narodowemi, „mieczami Chrobrego“ oraz podobizną twórcy i założyciela O. W. P. Romana Dmowskiego. — Po raporcie, jaki odebrał delegat Komitetu Dzielnicy Zach. kol. Peczkie od kierownika pow. kol. Feglerskiego, przystąpiono do zebrania, które zagaił kierownik powiatowy. Następnie delegat Dzielnicy wygłosił przemówienie. W godzinnym referacie omówił zasady organizacji O. W. P. i przedstawił wytyczne myśli politycznej obozu narodowego. Serdeczne oklaski były objawem gorącej wdzięczności zebranych za głęboko ujęty referat. Po tem przemówieniu referent pow. kol. Mueller wygłosił przemówienie, w którem wskazał na wpływ wschodu w obozie „sanacyjnym“. Na przykładach wykazał mówca, że tylko cywilizacja zachodnia jest czynnikiem ładu, prawa, uspołecznienia i postępu, podnosząc narody na wyższy szczebel kultury. Po referatach członek placówki miejscowej kol. Walkowiak wygłosił deklamację. Następnie delegat Dzielnicy odebrał od kilkunastu kandydatów przyrzeczenie, po którem udekorował ich „szczerbcami Chrobrego“.

Piękne to zebranie, które było przeglądem naszych sił, zakończono odśpiewaniem hymnu Młodych.

Tego samego dnia o godz. 4,30 odbyło się drugie zebranie obwodowe w Bojanowie Starem. Przybyły placówki: Bojanowo Stare, Śmigiel, Bruszczewo, Glińsko i Nietążkowo. Raport odebrał od kierownika pow. delegat Dzielnicy, poczem chór placówki śmigielskiej pod batutą kol. Karpińskiego wykonał hymn Młodych na cztery głosy. Następnie przemawiali delegat Dzielnicy i referent powiatowy. Po tych przemówieniach kierownik pow. udekorował kilku kandydatów „szczerbcami Chrobrego“, poczem przemówił do nich, wskazując, że dopiero z tą chwilą stali się rzeczywistymi członkami O. W. P. Zebranie zakończono hymnem Młodych.

W dniu 5 maja r. b. odbyło się zebranie placówki O. W. P. w Kluczewie przy licznym udziale członków i miejscowego społeczeństwa. Zagaił kierownik powiatowy dłuższem przemówieniem, poczem referent powiatowy omawiał obecną sytuację polityczną. Hymnem Młodych zakończono zebranie.

W dniu 8 maja r. b. odbyło się wielkie zebranie obwodowe w Dłużynie. Po wysłuchaniu mszy św. członkowie udali się na salę parafjalną, którą wypełniono po brzegi. Na zebranie to przybyły placówki: Dłużyna, Włoszakowice, Grotniki, Słonin, Bucz, Kluczewo, Machcin, Biskupice, Wilkowo Polskie, Wielichowo oraz zaproszeni goście. Raport odebrał od kierownika pow. kol. Feglerskiego delegat Komitetu Dzielnicy Zach., kol. Górny. Następnie kol. Feglerski zagaił zebranie. Pierwszy referat wygłosił referent powiatowy kol. Stan. Mueller, następnie delegat dzielnicowy. Huczne oklaski były dowodem, że referaty dobre zrobiły wrażenie. Przy końcu zabrali jeszcze głos ks. proboszcz Dembiński oraz kierownicy obwodowi kol. Ławniczak z Wielichowa i kol. Kędziora z Biskupic. Po odśpiewaniu hymnu Młodych, kierownik pow. solwował zebranie hasłem „Młodzi czuwajcie“.

— **Założenie placówki O. W. P. w Żyrówku (b. pow. śmigielski).** W niedzielę, dnia 29 maja odbyło się zebranie organizacyjne placówki O. W. P. w Żyrówku. Po przemówieniach kierownika powiatowego i referenta pow. wszyscy zebrani zgłosili swe przystąpienie do O. W. P., podpisując deklarację. Następnie kierownik pow. mianował kierownictwo nowopowstałej placówki. Na zakończenie odśpiewano hymn Młodych.

— **Dwie nowe placówki O. W. P. w pow. grudziądzkim: Piaski i Małe Tarpno.** Dnia 12 czerwca r. b. odbyło się zebranie organizacyjne placówki O. W. P. w Piaskach, na które przybyli kierownik powiatowy kol. Stefan Łada oraz kol. kol. F. Dejewski i J. Pawłowski. Referaty wygłosili kol. kierownik pow., oraz kol. Dejewski. Podczas referatu kol. Dejewskiego specjalnie nasłani „strzelcy“ z Turznic usiłowali zakłócić spokój i nie dopuścić do zorganizowania placówki Młodych O. W. P., co im się jednak nie udało. Młodzi, znajdujący się na tem zebraniu, wszyscy zgłosili przystąpienie do Obozu. — Dnia 15 czerwca r. b. o godz. 20 odbyło się zebranie organizacyjne Obozu Wielkiej Polski w Małem Tarpnie. Na zebranie przybył z Grudziądza kol. kierownik Stefan Łada, oraz ref. organizacyjny i kol. K. Wroński. Po zagajeniu zebrania przez kol. kierownika powiatowego wygłosił referent org. odczyt p. t. „Walka narodu polskiego o Wielką Polskę“. Zkolei kol. K. Wroński zereferował, jakiem winno być młode pokolenie, skupiające się w Obozie Wielkiej Polski. Kierownikiem nowej placówki mianowano kol. J. Benkowskiego.

ŻYCIE SOKOLE

Sokolstwo wielkopolskie na zlocie w Gdyni

Wierne swej szczytnej tradycji stanęło Sokolstwo pomorskie w dniu 10 lipca w Gdyni, by stwierdzić przed narodem swe pogotowie bojowe. Doniosłe znaczenie tego zlotu wybitnie podkreślał udział delegacji Sokolstwa czeskiego i jugosłowiańskiego, jako dokument zespolenia się całej Słowiańszczyzny w obronie wspólnych interesów, a uroczystym wyrazem tego było symboliczne zbratanie polskiego Bałtyku z jugosłowiańskim Jadranem (morze adrjatyckie) przez udekorowanie sztandaru Sokolstwa pomorskiego wstęgami jugosłowiańskiemi przez drh dr. Buica, prezesa jugosłowiańskiej dzielnicy nadmorskiej.

W tej doniosłej manifestacji nie mogło zabraknąć również Sokolstwa wielkopolskiego. Na zaproszenie pomorskiej braci sokolej i wezwanie przewodnictwa naszej dzielnicy napływały coraz liczniejsze zgłoszenia druhów i druchen z wszystkich stron Wielkopolski. Zorganizowano dwojaki sposób tej sąsiedzkiej wyprawy na Pomorze. Większa część uczestników wyjechała koleją w sobotę, 9 bm. wieczorem, a druga partja w sile 160 druhów i druchen, udała się czteroma autobusami Pozn. Kolei Elektrycznej. Kierownicy tej wyprawy, druhowie Bolesław Karge i Kapałczyński, prezes i wiceprezes gniazda Poznań I., zorganizowali i przeprowadzili ją znakomicie, to też wszyscy uczestnicy mają dla nich pełne i wdzięczne uznanie.

Wyprawa zaznaczała się po drodze rozmachem, prawdziwie sokolim. Z opuszczających ulice miasta Poznania wozów zabrzmiała najpierw prastara nasza pieśń „Kiedy ranne wstają zorze", a potem już zapanował niepodzielnie humor i rozgwar niefrasobliwy oraz dziarska pieśń sokola, której hucznie akompanjowała orkiestra gn. pniewskiego. Nastroju tego nie psuł ani upał lipcowy, ani też stające na przeszkodzie „panny" motorowe, które były tylko miłą okazją do opuszczenia wozów i poharcowania w przydrożnych lasach. Pierwszy programowy postój dłuższy przypadł w Mroczy, małem miasteczku na pograniczu Wielokopolski i Pomorza, które po spożytym posiłku uraczono w zamian „koncertem" naszej orkiestry. Nastąpiło krótkie serdeczne powitanie przez miejscowego p. burmistrza oraz wspólna fotografja amatorska z udziałem najmłodszych obywateli, poczem ruszono w dalszą drogę przez Więcbork, Sępolno, Kamień, Chojnice do Brus, bogatych w węgorze z pobliskiej Brdy. Tam oczekiwał nas zarząd miejscowego „Sokoła" z sympatycznym drh prezesem Hołogą na czele, a równocześnie smaczny obiadek i serdeczna pogawędka. Znów podziekowaliśmy „koncertem" — oczywiście po złożeniu przypadających na każdego złociszy — poczem benzynowe rumaki P. K. E. uniosły nas w samo serce przepięknych Kaszub do Kościerzyny, i na Wieżycę, najwyższy punkt Pomorza (338 m).

Już wieczór był, gdy licznemi serpentynami przez tajemnicze, mroczne wąwozy pogórza bałtyckiego przebijaliśmy się ku morzu, radośnie witając dumę Polski całej — Gdynię, w odświętnej szacie licznych sztandarów narodowych i w barwnej krasie kilku tysięcy mundurów sokolich.

Niedzielny poranek zlotowy zgromadził całą drużynę wielkopolską na uroczo nad morzem położonym stadjonie pod dzielnicowym sztandarem reprezentacyjnym (gn. Poznań I.), któremu towarzyszyło kilkanaście dalszych sztandarów gniazdowych. Zbiórka i raport dały piękny rezultat: 200 druchen i przeszło 300 druhów. Licznie reprezentowane było przewodnictwo dzielnicy, z którego byli druhowie prezes Wolski, naczelnik Suligowski, Wiktor Gładysz, Władysław Karge, Bolesław Karge, Wiktor Maćkowiak i Stanisław Libera oraz druchny naczelniczka Kasprzakówna i Zofja Herniczkowa. Również liczni byli przedstawiciele zarządów okręgowych, prezesi, naczelnicy lub inni. Okazałą była ta reprezentacja Wielkopolski i godnie też i sprawnie zaprezentowała się w defiladzie przed władzami sokolemi i gośćmi słowiańskimi, serdecznie i owacyjnie witana przez tłumnie zgromadzoną publiczność.

Zbędnem jest opisywać tutaj szczegółowo przebieg zlotu, gdyż opis ten podał już „Kurj. Pozn." zaraz w dzień po zlocie. Zaznaczyć tylko można, że drużyny wielkopolskie uczestniczyły również w zbiorowych ćwiczeniach wolnych, a przedewszystkiem sercem całem przeżywały wszystkie te podniosłe uroczystości święta Pomorza, płonącem okiem patrząc na miarowe i spokojne, lecz — jak dusza Pomorzanina — niezłomne i wiecznie żywe fale polskiego Bałtyku, który przetrwawszy zwycięsko jeden okres niewoli, wszelkie nowe zamachy siłą swą żywiołową odeprzeć potrafi.

Poniedziałek pozlotowy poświęcony był wycieczce morskiej na Hel, na którym ludno też było i gwarno, jak chyba nigdy dotąd. Zażywano na plaży powietrza, słońca i wody do syta, w częstych wypadkach może aż nad miarę, o czem boleśnie świadczyły zbyt enrgicznie opalane buzie naszych druchen, lecz i to nie było wstanie zamącić ogólnego nastroju radosnego.

Lecz czas wracać do domowych pieleszy. Znów przepełnione pociągi uwożąc uczestników zlotowych do wszystkich zakątków Pomorza i dalej w kierunku Warszawy, Lwowa, Krakowa, Katowic i Poznania — i znów pełno i gwarno w naszych autobusach. Po drodze zbaczamy do ślicznie wśród lasów i jezior położonych Kartuz, celem zwiedzenia starożytnego kościoła poklasztornego Kartuzów, serdecznie witani przez miejscowego księdza proboszcza, poczem już utartym szlakiem i wypróbowanym sposobem mkniemy ku Poznaniowi, uwożąc z sobą nietylko miłe wspomnienia i podniosłe wrażenia, lecz w pierwszym rzędzie spotęgowane ukochanie polskiego morza i ślubowanie wiernej służby sokolej w pogotowiu narodowem ku jego obronie przed wszelkiemi zakusami wroga.

Doroczny popis

Pobiedziska. W niedzielę odbył się doroczny popis letni naszego gniazda. O godz. 12 wyruszył pochód z orkiestrą i sztandarem z Domu Katolickiego do ogrodu drh Wojtkowiaka. Do pochodu stanęła brać sokola bardzo licznie; przygrywała orkiestra gnieźnieńskiego Tow. Powstańców i Wojaków.

Od godz. 17 rozpoczęły się popisy gimnastyczne. Ogród zapełnił się publicznością, wśród której znalazło się sporo żołnierzy z przebywającej w mieście na ćwiczeniach kompanji telegraficznej z Poznania. Byli to rezerwiści; z uwagą śledzili popisy sokole i z zapałem je oklaskiwali.

Całością kierował sprawnie naczelnik drh Śniadecki. Jako pierwsze wystąpiły druchny z ćwiczeniami maczugami. Przeprowadziły je bardzo dobrze, przyczem podziw budziła pewność siebie u wszystkich dziewięciu występujących. Słabiej wypadły wolne ćwiczenia druhów, których stanęło 16. Poprawili się w popisach na przyrządach a szczególny aplauz zyskali sprawnie przeprowadzonemi piramidami, które zademonstrowali na zakończenie występu. Przedtem popisywały się jeszcze raz druchny w wolnych ćwiczeniach podtrzymując do końca dobre wrażenie u licznych widzów.

Naogół naczelnik gniazda pobiedziskiego może być zadowolony; egzamin jego rocznej pracy wypadł dobrze. Trzeba będzie tylko nieco doszkolić niektórych druhów, na co do zlotu okręgowego jest czasu dosyć. — Widać też w pobiedziskiej drużynie dużo zapału do pracy sokolej, co daje najlepszą na przyszłość rękojmię.

Wieczorem w sali druha Wojtkowiaka odbyła się skromna zabawa taneczna. Z ramienia zarządu okręgowego wziął udział w występie prezes druh red. Cieślak.

Dziesięciolecie gniazda

Płączkowo, (powiat średzki). W ubiegłą niedzielę odbyła się u nas uroczystość 10-lecia założenia gniazda, połączona z półzlotem okręgu średzkiego. W uroczystości brało udział około 250 drh z 6 sztandarami. Nabożeństwo na intencję zlotu odprawił w kaplicy w Orzechowie ks. prob. Geldner, który też wygłosił stosowne do uroczystości kazanie. Ulice, któremi pochód przechodził były przybrane w bramy triumfalne z odpowiedniemi napisami. Następnie zorganizowano pokazy ćwiczeń, które wypadły naogół dobrze, zyskując zasłużony poklask stosunkowo licznie zebranych widzów.

Z Tow. Urzędników Gosp. w pow. śremskim

W ostatnim czasie urządził Oddział Powiatowy Tow. Urzędników Gospodarczych Śrem wycieczkę do pobliskiego Nochowa, celem zwiedzenia gospodarstwa hodowlano-nasiennego „Spójnia". Sprzyjająca pogoda ściągnęła na miejsce wycieczki 18 członków.

O godzinie 15,30 ruszyło całe towarzystwo z p. dyr. Laudowiczem na czele na objazd pól. Rozpoczęto od zwiedzania ogrodu, urządzonego specjalnie na hodowlę nasion kwiaciarskich, w dalszym ciągu nasiennictwo nasion warzywnych, olejnych i okopowych, a w końcu gospodarstwo zbożowe, okopowe, wszelkie inne • nasiona poza ogrodem, oraz sprzęt koniczyn i siana. Ogród przedstawiał się imponująco, zaś stan zbóż ozimych, jarych, nasienniki i okopowe mimo ograniczonego nawożenia sztucznego wzgl. bez nawożenia przedstawiały się bardzo dobrze. P. dyr. Laudowicz nie szczędził wycieczkowiczom wyczerpujących informacyj oraz rad i wszechstronnych wskazówek.

Po drodze wycieczka, korzystając z uprzejmości p. aptekarza Logi w Śremie, zwiedziła jego gospodarstwo, choć w małym obszarze, lecz miło urządzone i przedstawiające się wcale dobrze.

Na zakończenie objazdu wycieczka zwiedziła gospodarstwo podwórzowe i inwentarzowe, mianowicie chlewnie, oborę i stajnię, gdzie również zastano wszystko w bardzo dobrej kondycji. Wspólną fotografją uwieczniono wycieczkę i udano się na krótką pogadankę, w czasie której wywiązała się szeroka dyskusja. Wycieczkowicze wyrażali pełne uznanie dla pracy p. dyr. Laudowicza około dobra gospodarstwa.

Zwiedzanie ukończono o godz. 19, poczem zmęczeni wycieczkowicze gościnnie byli podejmowani w domu pp. Laudowiczów. (s-k)

Z ŻYCIA HARCERZY

Poświęcenie sztandaru druż. harc. w Starołęce.

11 Poznańska Drużyna Harcerzy, jedna z najmłodszych, a temsamem najbiedniejszych z drużyn poznańskich, rekrutująca się z młodzieży szkoły powszechnej w Starołęce, obchodziła w ubiegłą niedzielę podniosłą uroczystość poświęcenia swego sztandaru.

Rano zebrały się w szkole delegacje drużyn harcerskich i organizacyj miejscowych z sztandarami. Po raporcie złożonym przedstawicielowi komendy chorągwi poznańskiej harcerzy harcmistrzowi Nowakowi, przez drużynowego 11 P. D. H., rozwinął się pochód z orkiestrą 5 poznańskiej drużyny harcerzy na czele, udając się na uroczyste nabożeństwo.

W skromnym kościółku parafjalnym odprawił mszę św. ks. dr. Wierzbicki, dokonując jednocześnie w zastępstwie ks. proboszcza poświęcenia sztandaru, przyczem godność chrzestnych sprawowały pp. Sikorska, Wieczorkowa, Ciemna, Majewska, Lenartowska, Stuligroszowa, Gładyszówna, Bakosiówna, Kirzkówna, Sznajderówna i Mozolfówna, która to ostatnia — bezinteresownie wykonała sztandar.

Z panów godność chrzestnych sprawowali pp. radny miejski Filipowski, Zelman, por. Grabowski, Kasprzak, Staniszewski, Rojcewicz, Muth, Jankowiak, Kaczmarek i Gustyniak.

Po uroczystym akcie poświęcenia przemówił od ołtarza w serdecznych słowach ks. dr. Wierzbicki, wskazując na rycerską postać św. Jerzego. W czasie mszy św. cała drużyna przystąpiła wspólnie do komunji św.

Po mszy św. nastąpiło wręczenie sztandaru drużynie i powtórzenia przyrzeczenia harcerskiego, poczem w wspólnym pochodzie udano się na zebranie.

W wypełnionej po brzegi sali, zagaił uroczystość prezes Koła Przyjaciół 11 P. D. H., p. rektor Minor, powołując do prezydjum p. radnego Filipowskiego oraz pp. Sikorską, Wawrzyniaka, sekretarza K. P. H. Urbańskiego i przedstawiciela komendy chorągwi poznańskiej harcerzy harcmistrza Nowaka.

Następnie p. Minor dał krótki pogląd na pracę Koła Przyjaciół, które roztacza nad drużyną opiekę nietylko materjalną ale i moralną.

Po referacie z historji drużyny, wygłoszonym przez drużynowego podharcm. Skrzypczaka, nastąpiło składanie życzeń przez delegatów drużyn harcerskich i miejscowych organizacyj. Odczytano również nadesłane telegramy m. in. od ks. prał. Rolewskiego, komendanta hufca drużyn szkół powszechnych harcmistrza prof. Zajdy, oraz od przebywającego na kursie harcerskim, obecnego drużynowego 11 P. D. H. phm. Ignaszaka.

Zkolei nastąpił koncert orkiestry 5 P. D. H., oraz deklamacja jednego z członków drużyny. Po odśpiewaniu pieśni przez drużynę, zakończono piękną uroczystość okrzykiem na Najj. Rzeczypospolitą i Jej Prezydenta — poczem odśpiewano wspólnie „Rotę".

W południe — Koło Przyjaciół podejmowało chrzestnych sztandaru oraz brać harcerską skromnym obiadem. Po południu odbyła się wenta harcerska, z której dochód przeznaczono na obóz letni drużyny. Dodać należy, że 11 P. D. H. mimo, że jest jedną z najmłodszych drużyn, została za swą pracę roczną i udział w zlocie 20-lecia wyróżniona przez komendę chorągwi poznańskiej harcerzy. (jat)

Najważniejsza sprawa

Skończył się rok szkolny...

Z dziecięcych szafek, półek i pokoików wyprzątać będziemy wszystko, co z kończącym się rokiem szkolnym stało się zbyteczne.

W jeseni kupimy nowe książki, nowe mundurki, torebki, buciki. Wszak dziecko przeszło do wyższej klasy, zmienia warunki dotychczasowej nauki, zacznie nowy okres życia.

Książki z klas niższych, mniej wartościowe, a trochę już podniszczone, powędrują na strych czy do piwnicy, aby stamtąd pójść jedna po drugiej w ogień — a wartościowe z klas wyższych zaniesie się do antykwarjusza, aby je spieniężyć za bardzo, bardzo drobną, zdawkową monetę, która napewno nie zaważy w budżecie domowym.

Tymczasem we wrześniu — w dniach rozpoczęcia nowego roku szkolnego — setki rodzin staną bezradnie wobec pytania: skąd wziąć środki na zakupienie koniecznych, wymaganych przez szkołę książek?

Braknie na chleb, na czynsz mieszkaniowy, na opał, jak tu więc kupować książki?

Odwiedzając taką biedną rodzinę, zapytujemy dzieci o ich postępy w szkole... Mimo jednak, że uczeń czy uczennica zdradzają w rozmowie wrodzoną inteligencję, świadectwo wykazuje postępy niewielkie, stopnie słabe. Lecz dziecko w odpowiedzi na uczyniony zarzut skarży się z żalem: „Nie mam się z czego uczyć, matka nie może mi kupić książki". Lub: „Mamy na trzy rodziny jedną książkę; jak się uczy jedno, nie uczy się dwoje innych, a jak się wszyscy troje o książkę pokłócimy, to w końcu nikt nie nauczy się lekcji.

Cierpi tedy dziecko i bez winy własnej — coraz bardziej opuszcza się w pracy.

Lecz nietylko książki będą we wrześniu przedmiotem naszej serdecznej troski! Prosić będą rodzice o tornistry, torebki do śniadań, czapeczki, sukienki, ubrania, fartuszki, buciki. A ileż tego odłoży się w domach zamożniejszych.

Prosimy Cię zatem serdecznie, Drogi Przyjacielu, abyś wszelkie niepotrzebne Ci przedmioty szkolne przesłał do Poznańskiego Okręgu „Caritas", Nowy Rynek 13. A gdybyś nie mógł przesłać, to zatelefonuj pod nr. 55-88 i 16-80, a oni sami zabiorą zresztą nietylko książki i ubranka skolne. Tam chętnie przyjmują wszystko!

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **K. S. „Sparta"** urządza w dniu 17 b. m. wielki kiermasz na boisku własnem przy wylocie ul. Grunwaldzkiej. Program bardzo urozmaicony. Początek o godz. 15.

— **Tow. Krawców** urządza w niedzielę, dnia 17 bm. wycieczkę familijną do ogrodu „Przepadek". Początek o godz. 15. Na miejscu różne gry o cenne premje.

— **Kat. Tow. Robotników „Oświata" pod wezwaniem św. Michała.** Zebranie półroczne walne odbędzie się w niedzielę, 17 bm. na salce wikarjatu przy kościele św. Marcina.

— **Zw. Misyjny Polek.** Plenarne zebranie odbędzie się 17 bm. o godz. 19 w sali Szkoły Społecznej przy ul. Podgórnej 12 b. Wykład misyjny na temat misyj OO. Oblatów wygłosi prowincjał ks. Kowalski.

— **Stow. Służby Żeńskiej p. w. M. B. Róż.** organizuje dla swych druchen wspólne zwiedzanie Muzeum Wlkp. na niedzielę, dnia 17 bm. Zbiórka o godz. 16 min. 30 przed Muzeum punktualnie. Służące również niestowarzyszone mile widziane. — Wstęp bezpłatny. Oprowadza ks. patron.

— **Koło Absolwentek VI szkoły wydziałowej.** Zebranie sekcji „Pracy" w niedzielę, 17 bm. o godz. 10,45.

— **Męski Chór Seraficki.** W niedzielę, 17 bm. jest 7 rocznica istnienia towarzystwa. O godz. 10,45 suma na inteneję chóru, poczem zebranie rocznicowe i wspólna fotografja. O liczny udział członków i sympatyków prosi Zarząd.

— **Stow. Żeńskiej Młodzieży Kupieckiej.** Wycieczka do Rogalinka odbędzie się w niedzielę, dnia 17 bm. Wyjazd z Czartorji 7 (Chwaliszewo) o godz. 8 rano. O godz. 7 wspólna msza św. w kościele OO. Jezuitów przy ul. Dominikańskiej.

— **Związek Malarzy.** Zebranie plenarne odbędzie się w niedzielę, 17 bm. o godz. 11 w lokalu p. Świtalskiego przy ulicy Podgórnej 13.

— **Klub Sportowy „Olimpja"** zwołuje na dzień 19 bm. o godz. 20 zebranie miesięczne w lokalu p. Skrzypczaka przy ul. Stromej 24. Ze względu na ważność obrad uprasza się o jak najliczniejsze przybycie.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: N. N. 10 zł. — Jańczak w pewnej intencji 5 zł. — A. H. z podziękowaniem 2 zł. — Kazimierz Miara 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 300,50 zł.

Na kaplicę św. Antoniego w Nazarecie: M. Dubsky 2 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 67 zł.

Zapisy na członków wspierających T. C. L. przyjmują wszystkie redakcje miejscowych pism. Biura Zarządu T. C. L. znajdują się przy ul. św. Marcina 37, tel. 10-50, gdzie przyjmuje się zapisy na członków.

SPORT

Lekka atletyka

Doskonałe wyniki osiągnęli lekkoatleci amerykańscy na zawodach eliminacyjnych w Palo Alto w Kalifornji. W dysku Henderson uzyskał 50.43 m, w kuli Sexton 16.05 m. Inne wyniki: 100 m: Tolan 10.4; 400 m: Bill Carr 47.6; 200 m: Bec Dyer 21.6; 110 m. pł.: George Sailing 14.6. (tel. wł.)

Piłka nożna

Do niedzielnego meczu o mistrzostwo ligi „Polonja" i „Warta" stają drużyny w swoich najsilniejszych poniższych składach: „Polonja": Kisieliński — Miączyński i Bułanow — Seichter, Ałaszewski, i Jelski — Szczepaniak, Biedrzycki, Łańko, Suchocki i Michalski. „Warta": Fontowicz — Flieger i Scherfke I., — Nowicki, Wojciechowski i Przykucki — Radojewski, Nowacki, Scherfke II, Kryszkiewicz i Andrzejewski. Mecz rozpoczyna się o godz. 18 na boisku „Warty" przy ul. Rolnej. Przedsprzedaż biletów w sekretarjacie klubu Al. Marcinkowskiego 26 od godz. 16 do 19 oraz w niedzielę od 10 — 13.

Boisko Warty
ul. Rolna
niedziela, 17 lipca
godz. 18-ta
mecz o mistrzostwo ligi P. Z. P. N.
POLONJA — WARTA lig.
Warszawa Poznań
dw 654

Pływanie

Dalsze dwa mecze piłki wodnej o mistrzostwo okręgu odbędą się w ramach zawodów międzyklubowych „PTP". Grać będzie „Warta" z „PTP" oraz „ISV" z „AZS". (wz)

Międzyklubowe zawody o puhar wędrowny, odbędą się w niedzielę w pływalni PTP. W zawodach biorą udział najlepsze zespoły Poznania, to też poszczególne walki zapowiadają się jako pierwszorzędne imprezy sportowe. Początek o godz. 15. Dojazd tramwajem do łazienek miejskich, lub autobusem ze Starego Rynku — na Rataje o godz. 14.30 i o godz. 15.30.

W zawodach eliminacyjnych w Jones Beach rekordzistka świata Helen Madison przepłynęła 100 m krawlem w czasie 1:09.2. Na 200 m st. kl. Marg. Hofman uzyskała wynik 3:12.6 ustanawiając nowy rekord amerykański. (tel. wł.)

PTP Poznańskie Tow. Pływackie
T. z. w Poznaniu
MIĘDZYKLUBOWE ZAWODY PŁYWACKIE
o nagrodę wędrowną firmy „START"
w niedzielę, 17 lipca rb. godz. 15
na pływalni własnej Poznań-Rataje
Piłka wodna klasa A o puhar wędrowny
P. T. P. — Warta
I. S. V. P. — A. Z. S.
Dojazd tramwajem do łazienek miejskich lub autobusem z Starego Rynku — Rataje godz. 14,30 i godz. 15,30. zw 15273/4

Tennis

„Poznański Klub Tennisowy" powstał w tych dniach. Do zarządu wybrano pp.: dyr. B. Sikorski — prezes, A. Pawłowski — wiceprezes, B. Pawłowski — sekretarz, St. Wojciechowski — skarbnik, T. Urbankowski — kierownik techniczny. Wszelkich informacyj dotyczących klubu udziela się codziennie w biurze na kortach „Teapaw" przy ul. Grunwaldzkiej. 31.

Oznaki
metalowe i emaljowane
Fabryka Wyrobów Metalowych
S. Jabłoński S. z o. odp.
Poznań, Ratajczaka 17, tel. 30 03
zw 15 188

RADJO

Programy radjofoniczne:

Niedziela, dnia 17 lipca 1932 r.

Poznań (335 m) godz. **10.30** tr. nabożeństwa z Piekar Wielkich na Śląsku, z kościoła N. M. P.; godz. **11.58** sygnał czasu; godz. **12.05** odczyt roln. pt. „Najtańsza a najlepiej procentująca się meljoracja (wgł. p. Seweryn Sarjusz - Zaleski); godz. **12.25** odczyt roln. pt. „Wpływ paszy na mleko i jego przetwory" (wygł. inż. Stanisław Wiodek); godz. **12.45** wykład dla gospodyń p. t. „Pielęgniarstwo i pomoc w nagłych wypadkach" (wygł. p. Marja Hinzówna); godzina **13.05** koncert gramofonowy; godz. **17.00** (Warszawa); godz. **18.00** koncert popołudniowy; wyk.: Kwartet solowy wokalny pp.: Ciążyński, Mowins, Kaczor i Rybski, Stefan Dobrowolski (wiolonczela), Bolesław Tyllja, kapelm. op. (akomp.); godz. **19.00** płyty; godz. **19.35** płyty; godz. **19.58** sygnał czasu, godz. **20.00** (W); godz. **21.55** sygnał czasu — komunikaty sport. i polic.; godz. **22.15** muzyka taneczna z płyt.

Warszawa (1412 m) godz. **10.00** tr. nabożeństwa ze Lwowa; godz. **12.15** poranek muzyczny; godz. **12.55** „Samorząd świata pracy (Izby pracy)" — p. Wł. Landau; godzina **13.10** koncert (d. c.); godz. **14.00** „Ignac Łukasiewicz — wynalazca lampy naftowej" — red. Nikodem Kopilewicz (Lwów); godz. **14.15** utwory skrzypcowe w wyk. L. Dworakowskiego; godz. **14.30** „Porady weterynaryjne" — prof. Lucjan Dobrzański; godz. **14.50** pieśni w wyk. Hanny Łosakiewiczówny; godz. **15.05** „Co słychać, o czem wiedzieć trzeba" — dyr. Sz. Mędrzecki; godz. **15.25** dalszy ciąg koncertu; godz. **15.40** radjotyg. dla młodzieży p. t. „Co się dzieje na świecie" w opr. J. Milewskiego; godz. **15.52** pogawędka dla dzieci starszych: „Jak pan Ros odkrył biegun magnetyczny" — dr. Feliks Burdecki; godz. **16.05** płyty; godz. **16.45** „Wiadomości przyjemne i pożyteczne"; godz. **17.00** koncert; godz. **18.00** „Żona i nie żona Goethego" — red Cezary Jellenta; godz. **18.20** muzyka taneczna; godzina **19.35** skrzynka pocztowa techniczna; godz. **20.00** koncert popularny w wyk. Ork. Filharmonji Warsz. pod dyr. K. Wiłkomirskiego, Fr. Bedlewicz (tenor) i L. Urstein (akomp.); godz. **20.50** kwadrans literacki, Jerzy Miecz. Rytard — opowiadanie sportowe pt. „35 st. w cieniu"; godz. **21.05** dalszy ciąg koncertu; godz. **21.50** wiadomości sportowe z prowincji; godz. **22.00** muzyka taneczna; godz. **22.50** muzyka taneczna.

Poniedziałek, dnia 18 lipca 1932 r.

Poznań (335 m) godz. **12.10** (Warszawa); godz. **12.58** sygnał czasu; godz. **13.05** koncert gram.; godz. **14.00** notowania giełdy; godz. **17.00** (W); godz. **18.00** (W); godzina **18.20** odczyt z zakresu kosmetyki (cz. I.) (wygł. dr. med. Marjan Kalinowski); godz. **18.35** lekcja jęz. ang. (lingwafon.); godzina **18.50** płyty; godz. **19.00** „Zwierciadło świata" (sensacje i rzeczy ciekawe); godz. **19.35** (W); godz. **19.45** płyty; godz. **19.58** sygnał czasu; godz. **20.00** koncert wieczorny; wykonawcy: Orkiestra 58 p. p. pod batutą kpt. Chmielewicza, Zofja Leszczyńska (sopran), Kajetan Kopczyński (baryton), Brunon Kubik (akomp.); godz. **21.50** (W); godz. **21.55** sygnał czasu — komunikaty sport. i polic.

Warszawa (1412 m) godz. **12.45, 13.35, 15.10** i **15.40** płyty; godz. **16.35** kom. centr. biura hydr. dla żeglugi i rybaków; godzina **16.40** pogadanka w języku francuskim; godzina **17.00** koncert solistów; wyk.: Grażyna Bacewiczówna (skrzypce), Janina Rupert (mzsopran) i L. Urstein (akomp.); godzina **18.00** „Naiwna wojna" — p. H. Eile; godz. **18.20** muzyka lekka z kawiarni „Gastronomja"; godz. **19.35** prasowy dziennik radjowy; godz. **19.45** skrzynka rolnicza; godzina **20.00** feljeton pt. „Potęga zamków na lodzie" — p. Wanda Woytowicz - Grabińska; godz. **20.15** muzyka żydowska; godz. **22.00** wiadomości sportowe; godz. **22.10** transmisja z teatru „Morskie Oko" I-szej części rewji pt. „Wesoła podróż".

POPIERAJCIE TANIE KUCHNIE BO ONE KARMIĄ WSZYSTKICH GŁODNYCH!

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony

Dnia 14 bm. zgłoszono: Kornel Niklewicz, kupiec sam., 48 l. Marja Tomaszewska, z domu Borowska, wdowa, 69 l. Barbara Wilczakówna, 4 l. 9 mies. 7 dni. Marja Gryska, z domu Jankowiakówna, wdowa, 31 l. Wojciech Augustyniak, inwalida wojenny, 57 l. Franciszka Czyżowa, z domu Szajówna, 57 l. Włodzimierz Siwiński, 1 godz. 45 min. Marjan Krzyżanowski, robotnik, 25 l.

25-ta Loterja Państwowa

(Nieurzędowa).

W drugim dniu ciągnienia 3 klasy wylosowano następujące wygrane:

Po 250 zł. + premje po 1000 zł. na nr. nr. 1143386 148652.

Po 200 zł. + premje po 1000 zł. na nr. nr. 31501 88357 16150 66616 36175 26687 14168 84933 1704 77215 34782 71860 35021 76179 2234 1120 74676 91391 151411 137747 132680 97358 92614 100749 94293 152222 114775 106629 150969 127532 110046 158322 126233 95210 98919 145216 155555.

30.000 zł. na nr. 14077.

15.000 zł. na nr. 42870.

Po **2.000 zł.** na nr nr.: 92653 123018.

1.000 zł. na nr. 26389.

500 zł. na nr. 21237.

Po **400 zł.** na nr. nr.: 66210 70328 92132 134260.

Po **350 zł.** na nr. nr.: 11065 11721 38945 53593 74645 88158 135707 136556 159173

Po **300 zł.** na nr. nr. 3457 27982 47857 49884 74277 74432 79438 80503 105617 108342 121980 127722 133254 142094 151043 157212 159815.

Po 250 zł. na nr. nr.: 3507 4086 5173 7862 9939 13498 14807 16821 19824 20018 27375 30544 38139 41024 46579 61035 66661 74962 77838 80094 85120 88273 100949 101853 105353 110222 111983 112721 112740 116168 120244 121206 123022 125050 125990 125546 126331 128499 129003 132091 134886 141040 142359 142782 144628 146841 152762 155465.

Po 250 zł. na numery:

149 216 46 72 **431** 49 574 719 170 856 1628 41 87 791 982 **2055** 133 328 38 83 94 533 84 709 811 96 **3006** 81 231 355 522 95 669 765 806 08 914 **4042** 143 251 319 74 571 646 89 955 **5083** 96 133 249 328 634 42 87 778 902 **6257** 372 562 601 770 83 905 **7029** 233 378 577 81 901 **8071** 281 364 480 639 806 48 915 28 51 **9330** 80 549 605 08 36 45 890 920 **10188** 99 228 363 415 87 531 95 630 884 945 **11229** 300 84 95 520 627 754 83 994 **12064** 103 310 897 **13072** 136 474 674 723 946 **14150** 410 77 93 515 73 656 745 76 820 39 61 **15102** 10 226 338 414 31 510 59 807 940 **16287** 444 86 556 812 15 30 **17167** 358 432 504 47 706 66 **20051** 66 134 40 262 503 643 708 46 **21029** 404 31 47 520 51 76 **18044** 194 343 467 522 99 626 988 **19090** 265 308 85 787 89 **22146** 286 94 651 714 24 823 58 969 **23611** 847 974 86 **24061** 310 34 415 533 641 708 875 77 920 40 **25049** 181 212 91 360 84 426 89 644 55 724 **26033** 76 261 451 605 60 728 873 78 **27305** 43 81 429 97 548 740 871 963 **28036** 196 269 309 65 842 71 **29003** 126 62 216 308 11 416 24 46.

30011 869 **31053** 348 444 612 36 755 849 65 **32087** 118 94 258 432 518 756 **33087** 257 71 86 307 99 816 53 933 **34049** 244 551 650 744 814 943 **35151** 381 495 546 678 787 908 **36102** 76 332 444 65 531 613 760 809 975 **37213** 78 390 477 514 96 795 910 18 61 **38014** 120 320 80 930 **39650** 867 86 92 **40060** 120 25 92 346 518 74 608 69 83 **41200** 367 717 891 **42019** 33 367 798 922 93 **43040** 128 74 92 329 585 869 **44362** 610 24 708 855 920 **45032** 39 186 273 311 451 510 743 979 **46048** 174 409 571 78 960 **47006** 356 568 602 07 753 55 802 948 97 **48368** 422 677 777 937 **49242** 414 59 552 883 90 47 86 **50050** 178 402 538 62 604 87 705 07 54 93 926 83 **51069** 159 463 578 642 71 839 67 907 28 35 64 **52159** 438 70 600 936 50 84 96 99 **53281** 340 409 39 57 60 79 81 816 92 942 56 **54011** 24 39 322 431 69 599 638 899 982 **55072** 237 40 369 648 720 **56014** 283 301 52 98 481 533 756 **57027** 128 82 388 519 76 835 922 **58061** 71 76 164 69 85 728 867 **59153** 326 51 558 634 80 97 743 877.

60028 34 148 257 315 404 31 540 629 743 94 918 19 **61207** 401 62 791 895 973 **62214** 45 82 301 51 515 46 653 66 **63000** 03 31 52 300 469 73 551 687 764 892 **64303** 470 613 774 878 981 93 **65082** 202 517 43 652 95 700 838 **66230** 91 308 419 502 663 749 **67110** 54 289 381 429 502 624 797 839 998 **68129** 38 62 255 599 686 752 **69253** 83 135 660 703 845 **70092** 159 284 302 38 460 546 704 905 **71082** 163 211 445 57 69 500 13 724 854 930 60 **72023** 132 207 318 583 631 52 65 953 **73240** 572 764 93 828 **74059** 101 278 489 518 654 817 46 94 956 **75000** 21 181 243 59 363 711 **76041** 68 696 725 875 **77357** 508 27 82 732 868 **78027** 68 77 143 93 518 88 638 723 801 **79137** 347 42 5 53 52 33 4 49 63 48 845 **80112** 68 217 47 438 659 882 **81028** 82 108 11 215 367 528 606 96 800 52 956 **82013** 108 27 255 56 592 641 **83097** 103 356 71 72 603 838 94 921 **84000** 211 735 **85019** 136 203 22 378 466 73 88 863 962 **86145** 48 327 446 510 668 742 72 835 97 927 44 94 **87038** 80 84 142 86 341 83 770 854 81 913 **88094** 96 110 19 233 501 739 **89182** 263 301 425 40 51 54 744 57 864 89.

90333 51 79 506 15 676 710 12 26 927 42 **91144** 370 86 481 612 61 995 **92173** 293 395 401 62 501 624 855 **93196** 210 45 53 80 337 95 463 84 575 637 806 921 **94036** 96 148 301 59 761 812 **95014** 82 325 66 584 708 92 **96982** 99 220 78 303 443 61 500 77 817 40 69 954 72 76 **97029** 266 334 425 57 665 **98138** 350 96 406 550 76 604 702 818 941 **99133** 220 431 605 64 99 **100195** 224 82 306 475 593 636 807 920 61 **101160** 285 337 42 570 77 708 887 950 64 **102091** 174 480 620 37 82 99 758 75 881 904 86 **103313** 761 68 876 **104014** 197 226 320 31 39 683 828 56 917 **105023** 102 316 50 92 463 628 32 46 715 834 **106008** 94 252 350 57 422 663 705 **107067** 267 333 71 448 85 553 80 603 92 723 **108092** 106 209 534 802 **109024** 123 43 205 325 693 846 949 **110065** 101 73 406 549 686 754 71 **111041** 93 188 278 79 349 681 755 832 904 **112211** 468 501 607 933 **113116** 31 256 380 501 791 806 90 **114092** 353 467 71 533 57 608 753 887 94 **115204** 44 384 433 631 701 23 30 806 906 32 46 85 **116099** 247 412 21 527 766 957 87 **117149** 240 424 71 500 6 72 616 68 721 874 13 20 80 **118068** 132 42 47 472 94 553 644 750 682 977 **119024** 27 49 119 203 24 529 764.

120034 52 65 118 29 213 572 627 62 735 860 87 **121029** 97 121 357 90 92 721 970 **122014** 469 99 567 656 90 966 72 90 **123069** 126 51 271 302 6 455 56 529 30 39 673 79 722 839 980 **124118** 367 592 654 97 764 821 38 66 72 **125079** 220 78 489 514 22 778 916 **126183** 84 234 471 72 85 565 896 **127227** 64 480 593 663 92 764 74 910 **128037** 115 232 381 428 500 39 646 874 951 68 98 **129071** 139 85 242 98 516 601 55 717 97 881 **130579** 628 787 801 25 943 **131061** 87 115 228 346 76 688 820 91 930 **132035** 294 351 459 91 543 73 617 91 700 61 74 891 **133000** 659 770 **134055** 141 90 364 543 615 784 922 43 **135192** 214 306 32 36 406 9 93 97 563 692 814 961 **136019** 126 310 48 426 529 90 713 821 37 53 984 **137022** 250 85 **471** 599 730 872 **138338** 788 838 **139299** 403 71 547 50 617 64 763 74 834 **140101** 549 55 397 653 971 78 **141310** 21 82 89 514 67 83 617 25 722 **142088** 416 529 600 37 737 **143161** 284 356 684 803 915 37 **144048** 83 421 677 798 **145195** 395 525 605 870 985 **146021** 96 152 208 344 469 552 650 712 92 822 24 919 62 **147034** 122 231 347 85 469 509 68 888 918 21 **148029** 71 286 344 500 36 726 **149020** 59 560.

150192 316 415 35 92 97 758 92 948 **151196** 294 379 437 99 527 634 706 13 846 75 **152076** 371 514 43 656 775 811 47 **153004** 6 77 288 436 512 46 705 26 924 49 98 **154224** 392 812 966 **155010** 105 236 425 630 938 **156055** 221 331 62 82 441 641 729 60 883 944 72 **157035** 240 48 302 403 677 739 938 **158013** 195 273 97 727 885 905 **159209** 79 326 525 900 24 92.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Czytajcie! Polecajcie! Popierajcie!
Tygodnik p. t.
„Żółta Mucha"
(TSE-TSE)
Cięta satyra i zdrowy humor.
Adres Redakcji i Administracji
w Poznaniu
ul. Ogrodowa 5, m. 18.
Godz. red. środa i sobota od 17 do 18.
Wszędzie do nabycia w cenie 20 gr za egz. zw 15 249/50

EKSIKANS ST. GÓRSKIEGO
POT NOG. RAK. PACH PO 1 UŻYCIU USUWA
ODCISKI NISZCZY BRODAWKI SKÓRY STWARDNIENIA
ARAGO ST. GÓRSKIEGO WARSZAWA
OD BÓL WIEKU POWSZECHNIE ZNANY ZE SKUTECZNOŚCI
Żądać wyraźnie
Pw 18 626-62.222

Zapewnia sobie w „Złotej Księdze Ofiar" pamięć po wszystkie czasy
kto złoży ofiarę na Pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu.
232 Wpłacono do kasy komitetu do dnia 12. 7. 1932. 199 mp

Dzieci szkolne z Wierzonki	2.—	J. Koch, Kraków	2.—	H. S. Antoszkiewicz, Gołub	20.—
Prof. W. Błażakówna, Poznań	10.—	Z. Kowalska, Radomsko	2.—	E. Mordawska, Śrem	1.—
J. Bręczewska, Bydgoszcz	2.—	K. Kośmińska, Warszawa	10.—	X. Prof. F. Baniecki, Lignowy	3.—
K. Wiśniewski, Rawicz	3.—	A. Szelągowski, Włocławek	2.—	H. Wesołowska, Mogilno	3.—
St. Różyńska, Kobylin	1.—	K. Kulaczówna, Rzeszów	2.—	J. Voss, Chełmża	5.—
J. Czekaska, Mogilno	10.—	R. Forecki, Lwówek	10.—	W. Wygralak, Chełmża	3.—
Fr. Feikisz, Biała	2.50	Wojciechowska, Toruń	5.—	J. Cyganowa, Chludowo z prośbą o błog.	2.—
R. Bartschówna, Leszno od N. N. z Niemiec	7.—	I. Wiśniewska, Toruń	3.—	E. Asmann, Działdowo	5.—
T. Kuźnierkówna, Leszno	3.—	J. Sośnicki, Strzelno	1.—	J. Zielińska, Wągrowiec	5.—
K. Przewoźna, Podrzewie za odebr. łaski z prośb. o dalsze	5.—	M. Góralska, Aleksandrów Kuj.	10.—	H. Cyranowiczówna, Przysieka	10.—
A. i St. Radtkówne, Gniezno	6.—	M. W. Stankiewiczówny, Kraków	5.—	M. Pellowska, Tuczno	20.—
J. Sahatowski, Będzmirowice	2.—	M. Lamers, Kraków	20.—	Cukr.	3.—
J. Grodowska, Warszawa	2.—	St. Krysztofowicz, Skierniewice	5.—	W. Kromczyński, Poznań	3.—
J. Szale, Warszawa	1.50	Z. Konasińska, Gdynia	1.—	H. Urzędowski, Lwów	5.—
E. Mroczkowa, Warszawa	2.—	Fr. Jackowski, Tarn. Góry	5.—	E. Grabowska, Warszawa	10.—
Fr. Banz, Szamotuły	3.—	Wł. Matuszewicz, Poznań	10.—	Fr. Kuchta, Kobylin	4.—
W. K., Wymysłowo z prośbą Bogu wiadomą	2.—	K. Łukasiewicz, Poznań	10.—	A. Kurowski, Kościan	3.—
Fr. Burdel, Zaniemyśl	2.—	A. Śmigielski, Opalenica	5.—	St. Lewicki, Puck	1.—
M. Golczakówna, Grodzisk	6.—	W. i M. Deutschówne, Wronki w pewnej int.	10.—	M. Nawrowska, Środa	5.—
J. Woźniak, Poznań	2.—	L. Dziubałka, Franciszkowo	10.—	M. Kudzianka, Kraków	2.—
M. Remiszewska, Międzychód	2.—	W. Pacanowska, Grudziądz	3.—	A. Esner, Krzeszowice	5.—
P. Sobkowski, Chodzież	3.—	J. Węglewiczowa, Gdynia	1.—	J. Jasica, Stara Wieś	5.—
P. Korbikówna, Kościan	5.—	J. Krzymiński, Rawicz	2.—	J. Filipowski, Mielec	5.—
P. Gąszczyk, Rozdzień	2.—	K. Frendel, Rawicz	10.—	X. A. Stefański, Mielec	3.—
Parafja Najśw. Serca Jezusowego, Bydgoszcz	50.—	A. Szydłowski, Rawicz	1.—	St. Kuta, Rzeszów	1.—
Z. Lisiecka, Pakość	5.—	M. Noskowiczowa, Żerków z prośbą o łaskę w pewn. intencji	2.—	Z. Kuglowa, Rzeszów	5.—
M. Falak, Odolanów	2.—	I. Zawadzińska, Świecie	10.—	K. Glińska, Zaleszczyki	10.—
X. Prof. Dr. P. Stach, Lwów	20.—	B. Jabłoński Tczew	10.—	Wł. Mandyna, Tłumacz	2.—
SS. Służebniczki N. S. J., Lwów	10.—	I. Sikorski, Gdańsk	5.—	A. K., Tłumacz	1.—
K. Bąk, Częstochowa	6.—	G. Waniorzanka, Gdańsk	18.30	M. Pleskaczowa, Stryj	5.—
Fr. Rakowski, Warszawa	5.—	St. S., Wolsztyn	3.—	W. i E. Obniscy, Stryj	5.—
M. Dihm i K. Bujak, Kraków	10.—	J. Maciejewska, Gniezno	2.—	Wł. Szuba, Stryj	1.—
Ig. Dobrowolski, Kraków	2.—	Stankówna i Nowakówna Leszno	6.—	S. Terpiłowska, Włodzimierz	2.—
R. Mikocki, Mielec	3.—	Niemczykowa, Grudziądz	5.—	J. Cichocki, Warszawa	5.—
Wł. Sidorowicz, Wilno	4.—	J. Dolczak, Ruchocice	5.—	Wł. Kubicki, Lublin	10.—
H. Czaki, Ciechocinek	10.—	H. M. Ł.	10.—	J. Wesołowski, Lublin	2.—
J. i T. Wężyk, Warszawa	2.—	L. Wieczorek, Gniezno za opiekę i odebr. łaski	5.—	J. Staniec, Lublin	1.—
M. S., Warszawa	2.—	St. Kublicka, Wojtowizna	3.—	M. Jurkowska, Lublin	0.50
M. Siedlecka, Warszawa	4.—	X. A. Berek, Kościan	10.—	T. Kula, Król. Huta	2.—
		N. N., Kościan, N. S. J. zmiłuj się nad nami	5.—	M. Krajewska, Warszawa	5.—
		N. N., Bydgoszcz	1.—	M. Jeszmanowska, Warszawa	10.—
				T. Lonka, Tarn. Góry	8.—
				Mierzwa, Szopienice	2.—
				L. Rozłowska, Lwów	5.—
				M. Manowska, Toruń	1.—

Konto P. K. O. 207 470. Sekretarjat św. Marcin 69.

Dnia 12 lipca 1932 r. zmarł nagle w 73 roku życia, mój najtroskliwszy, najdroższy Ojciec, brat, stryjek, ś. p.

Ludwik Bocheński

Pogrzeb odbył się 14. b. m. z domu żałoby. Wszystkim tym, którzy oddali ostatnią przysługę kochającemu Ojcu, składam serdecznie staropolskie

Bóg zapłać.

W ciężkim smutku pogrążeni

nw 4415 **syn i rodzina.**

Oborniki, Poznań, Grodzisk.

†

Dnia 14 lipca 1932 r., o godz. 18.30, zmarł po krótkich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz najtroskliwszy ojciec, dziadek i pradziadek, ś. p.

Jan Kurek

emeryt pocztowy

przeżywszy lat 76. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 17 b. m., o godz. 17-tej, z domu żałoby.

W ciężkim smutku pogrążona **rodzina.**

Borek, dnia 15. 7. 1932 r. zw 15277

†

W piątek rano, dnia 15 lipca 1932 r., zmarł po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., nasz najdroższy brat i wujek, ś. p.

Franciszek Lück

przeżywszy lat 74. Eksportacja zwłok do kościoła w Ujściu w niedzielę o godz. 19.30, w poniedziałek o godz. 9 rano nabożeństwo żałobne, poczem złożenie zwłok do grobowca rodzinnego na Kalwarji w Ujściu.

W ciężkim smutku pogrążeni **siostra i rodzina.**

Ujście, Poznań, 15. 7. 1932 r. zw 15280

W czwartek, 14 lipca 1932 r., zasnęła w Bogu po długich, z anielską cierpliwością znoszonych cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najtroskliwsza i najukochańsza matka, babka i siostra, ś. p.

z Jankowskich

Walentyna Poplewska

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 17 b. m., o godz. 18-tej, z kostnicy Zakładu św. Józefa na cmentarz Farny przy ul. Bukowskiej.

zw 15284 W ciężkim smutku pogrążeni

Poznań, ul. Kozia 2. **dzieci i rodzina.**

Najstarszy Zakład Pogrzebowy P. Piasecki. Poznań. Klasztorna 14. telefon 27-69

Dnia 15 lipca 1932 r. zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., moja najukochańsza żona, nasza najdroższa i najtkliwsza matka, ś. p.

Jadwiga z Łagodzkich Łuczakowa

przeżywszy lat 65.

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 18 b. m., o godz. 6 z kostnicy cmentarza świętomarcińskiego przy ul. Bukowskiej.

W nieutulonym smutku pogrążeni

zw 15 285/6 **mąż z dziećmi.**

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w poniedziałek o godz. 10-ej w kościele św. Wojciecha.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Czcigodnych Konfratrów prosi o memento

Poznań — Paryż — Tuluza. **Ks. Dr. Józef Łuczak.**

Zwiedzajcie piękną, słoneczną Francję,

która Was woła swoją historją i swemi pamiątkami. Ona Was zatrzyma swoim czarem, łagodnością klimatu, swoimi malowniczemi krajobrazami oraz swemi artystycznemi miastami.

Informujcie się o podróżach do Francji w biurach podróży w Polsce lub w Bureau des Chemins de Fer Français, Maison de France, 101, Avenue des Champs-Elysées, w Paryżu.

nw 4399

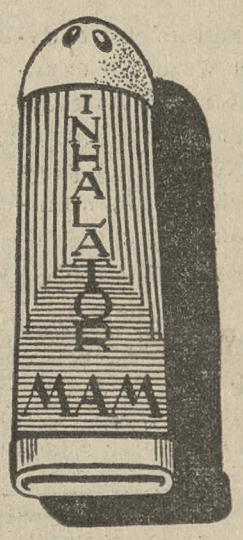

W okresie kanikuły letniej

najlepszy środek to suchy i trwały kieszonkowy inhalator

MAM

odświeża i orzeźwia

ułatwia oddech, gasi pragnienie, chroni od kataru, daje

humor i zdrowie

W aptekach i drogerjach

Lab. „MAM", Poznań, św. Wojciech 28.

dwp 657

PAPIERY

kancelaryjne i inne oraz materjały piśmienne i tektura staniały

Hurtowym i detalicznym składom materjałów piśmiennych jak i Hurtowniom Kolonjalnym oraz dla Przemysłu i Handlu poleca **najtaniej wszelkie papiery kancelaryjne i pakowe** w hurtowych ładunkach wagonowych i drobnicowych wysyłkach.

TANIO TANIO TANIO

Hurtownia papieru, artykułów biurowych i piśmiennych, zabawek i gier.

Fr. Szymański

Poznań, Pocztowa 31, telefon 21-87.

Specjalne papiery pakowe dla przemysłu

Na żądanie specjalne cenniki odrotnie

Pw 3365-28.137

Składparterowy

przy Starym Rynku

długość ok. 30 mtr., szerokość 5 mtr. z piwnicami i toaletami korzystnie bez odstępnego od 1 sierpnia r. b. do **wydzierżawienia.** Oferty Kurjer Poznański pod **rw 2240**

Większa solidna

fabryka wyrobów papierowych

wraz z drukarnią jest w Poznaniu do nabycia. Potrzebny na to kapitał około 100 tys. zł. Oferty do **„Par" w Poznaniu,** pod **nr. 28,102** Pw 3 337-20.104

Budowę nowych karoseryj

wszelkich typów

naprawy i modernizowanie

starszych karoseryj

naprawy mechaniczne

samochodów wszelkich systemów

wykonuje terminowo, tanio i rzeczowo

BRZESKIAUTO S. A. POZNAŃ

Dąbrowskiego 29, tel. 63-23, 63-65.

Najtańsze źródło zakupu przyborów, części zamiennych, opon itp. Prosimy żądać ofert. Pw 3369-28,143

Administracji domu

poszukuje wyższy urzędnik obeznany ze sprawami zarządu domami. Zgłoszenia: „Par", Aleje Marcinkowskiego 11, pod 55,497. Pw 3308-55.497

Niech to Panią **nie wprowadza w błąd,** jeśli kupiona gdzieś **pończocha** jest **napozór tania!**

PRZEKONA SIĘ Pani w noszeniu, że **TYLKO** w firmie ZNANEJ i SOLIDNEJ kupuje się zawsze **NAJTANIEJ!**

PEWNOŚĆ ZAUFANIE wzbudza firma

Górski

pl. Wolności 3, obok P. K. O.

Przyjmuję pończochy do naprawy.

DZIURKI

okrętkę, merežkę, plisowanie dekatyzowanie, obciąganie guzików, nadrabianie stóp, podnoszenie oczek, hafty, monogramy wykonuje terminowo najtaniej

„HAFTOPLIS„

St. Rynek 10 (wejście Kurzanoga obok firmy Czepczyński i Kruk) **Filja Romana Szymańskiego 1** pl. Świętokrzyski.

Pw 3 104-17.42

Po zniżonych cenach

poleca

Żelazo sztabowe
Blachę żelazną
Bednarkę
Tragarze budowlane
Gwoździe i łańcuchy
Śruby i nity
Okucia do drzwi
Okucia do okien

JAN DEIERLING

skład żelaza

Poznań, Szkolna 3

Tel. 35-18 i 35-43.

Pw 3363-23.48

Mieszkanie

po wojskowym lekarzu, który został po 9-letniej dobrej praktyce przesiedlony, jest w centrum **miasta**

do przejęcia.

Leon Neumann, Świecie (Pomorze).

nw 4408

Wydzierżawię

zaraz na korzystnych warunkach ca 1500 m² ubikacyj, dotychczas rozlewnia piw, nadających się również na każde inne przedsiębiorstwo. **W. Wawrzyniak, ul. Dąbrowskiego 76.**

zw 15 328

Maszynę

do wyrobu dachówek cementowych z płytami stalowemi **sprzedam tanio.** Oferty do Kurjera Pozn. pod **rw 15 259**

Fiat 614

nowy półciężarowy 3/4 tonny reklamowy, okazyjnie **sprzedam.** Adres wskaże eksped. Kurjera Pozn. pod **zw 15 283**

Powiększyliśmy nasz zapas

samochodów używanych

objektami pierwszorzędnemi za ceny okazyjne

polecamy specjalnie

Praga . . . . . 8/30 KM.
4-osobowy kryty

Nash . . . . . 12/50 KM.
4-osobowy kryty

Ford . . . . . 11/40 KM.
4-osobowy kryty

Ford . . . . . 11/40 KM.
4-osobowy otwarty

Tatra . . . . . 2 cyl.
4-osobowy kryty

Fiat 520 . . . . 9/45 KM.
4-osobowy kryty

Fiat 503 . . . . 6/30 KM.
4-osobowy otwarty

Essex . . . . . 10/40 KM.
4-osobowy kryty

Overland-Whippet 10/40 KM.
4-osobowy kryty

Minerva . . . . 8/40 KM.
4-osobowy kryty

i wiele innych

także **samochody wysyłkowe i ciężarowe** w doskonałym stanie.

Dogodne warunki zapłaty.

Brzeskiauto S.A.

Poznań

ul. Dąbrowskiego 29.

Tel. 63-23, 63-65.

Pw 3368-28.142

PIEGI

oraz wszelkie nieczystości skórne usuwa radykalnie od lat wypróbowany i niezawodny.

Krem Bella

wysyłka każdej ilości.

Cena za słoik 2,50 zł

Mydło Bella 1,25 zł

do nabycia w aptekach i drogerjach lub wprost we wytwórni.

Apteka p. Koroną

Poznań, Górna Wilda 61.

dw 3 202

Spichlerz 3 piętrowy

w Poznaniu, przy Grochowych Łąkach 5 masyw murowany, wewnątrz winda, pojemność przeszło 1000 mtr. kw. od zaraz korzystnie do **wynajęcia.**

Zgłoszenia firma

J. GLINKA, Wrocławska 26/30.

Pw 3366-28.138

We własnym interesie przed zakupnem

NOWEJ OPONY SAMOCHODOWEJ

należy zbadać stare opony!

Nakładamy na zupełnie zjeżdżone opony protektory różnych fasonów na które udzielamy **20 000 km. gwarancji**

Koszt nałożenia protektorów bardzo niski! — Informacyj udziela i zamówienia przyjmuje jedyny tego rodzaju zakład w Zachodniej Polsce

„WUL-GUM“ właśc. Antoni Kwiatkowski, Poznań, Wielkie Garbary 8 - Tel. 1864

Pozatem stale na składzie w wielkim wyborze i po korzystnych cenach **opony i dętki samochodowe, masywy i półpneumatyki.**

Akcesorja — Benzyna — Smary. **Największy Zakład wulkanizacyjny na miejscu.**

Pw 3208-28.12

Przystosowujemy się do kryzysu
za podstawową cenę **jednej**
można obecnie nabyć prawie **dwie**
OPONY SAMOCHODOWE
tylko pierwszorzędne fabrykaty —
towar zawsze świeży —
niezwłoczne wykonanie zleceń.
BRZESKIAUTO S. A. POZNAŃ
Dąbrowskiego 29, tel. 63-23, 63-65.
Najstarsze i największe przedsiębiorstwo branży samochodowej zał. 1894.

Pw 3368-28.141

Przekonaj się, że piwa
Gnieźnieńskie jasne pełne
o smaku Pilsnera
Kulmbachskie ciemno dubeltowe
Klasztorne leczniczo słodowe
jedynie polecone przez pp. lekarzy
są najlepsze nw 4351/2
z Browaru Koteckich Gniezno.

Dostarczamy niezależnie od syndykatu
PAPĘ DACHOWĄ, SMOŁĘ i t. d.
BRACIA SCHLIEPER
Fabryka Papy Dachowej i Destylacja Smoły
Hurtownia materjałów budowlanych
Tel. 306 **BYDGOSZCZ** **Tel. 361**
nw 4425

Porad fachowych
w sprawach i sporach **ubezpieczeniowych** wszelkich działów udziela rutynowany i doświadczony ubezpieczeniowiec przy udziale prawnika.
Br. Gnatowski, b. dyrektor Towarzystw Ubezpieczeń
Poznań, ul. Pocztowa 31 a, m. 8.
Pw 3 058/9 55 438/9

Budynek
dla industrji lub hurtowni w Poznaniu korzystnie do sprzedania. Oferty „Par“, Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. 26,27. Pw 3094-26,27

Inteligentna
lat średnich przyjmie posadę
do towarzystwa Pani lub do nadzoru dzieci, najchętniej na wieś. Zna szycie, haftowanie, książkowość, pisze na maszynie. Łaskawe oferty pod zw 15276 do Kurjera Pozn.

Bank Spółdzielczy Właścicieli Nieruchomości
Spółdzielnia z nieogran. odpowiedzialnością
w Poznaniu - Piekary 1
Telefon 50-56 **Rok zał. 1922**
przyjmuje wkłady oszczędnościowe, dyskontuje weksle, załatwia wszelkie czynności bankowe. Pozatem załatwia wszelkie transakcje związane z nieruchomościami, a więc: reguluje hipoteki, pośredniczy przy sprzedaży i kupnie nieruchomości, administruje nieruchomościami.
Przyjmuje zlecenia tyczące wolnych mieszkań
Przyjmuje kapitały do ulokowania
na zupełnie pewnych hipotekach po dozwolonych prywatnych procentach, nie licząc kosztów kapitalistom.
nw 4061/2

Po cenach fabrycznych
wszelkie lakiery, pokosty i farby
Lakier emaljowy biały kilowa puszka . zł 2,50
Lakier podłogowy z farbą kilowa puszka zł 2,40
Lakiery bursztynowe pod gwarancją od zł 2,40
za 1 kg.
Skład. det. Fabryki Lakierów i Pokostów
Wielkie Garbary 39.
Telefon 53-26 zw 15 278 **Telefon 53-26**

KOCIOŁ LOKOMOBILOWY
o pow. ogrzew. 60 m²×10 atm. kompletny z paleniskiem i armaturą bezpieczeństwa, **korzystnie na sprzedaż.** Oferty do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod **zw 15 279**

Niezwykła okazja.
Dobrze zaprowadzona piekarnia w pełnym biegu — śródmieście, blisko Starego Rynku — korzystnie do sprzedania. Zgłoszenia Kurjer Poznański dw 658.

Praktyka dla dentysty
Dobry lekarz-dentysta znajdzie wdzięczne pole pracy w większem mieście powiatowem Księstwa Poznańskiego. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod nw 4376.

Letnisko Bąblin
pod Obornikami, stacja kolejowa. nw 4094
Na lipiec i sierpień jeszcze kilka pokoi wolnych.
Zgłoszenia przyjmuje **Zarząd letniska, Poznań, Dyrekcja Kolejowa — pokój 214 — tel. 20-83.**

Przetarg ofertowy
Spółka Meljor. Dąbrówka Kuj., Dziemionna, Januszkowo Kuj., pow. Inowrocław, odda
prace ziemne,
faszynowanie i darnowanie.
Blankiety kosztorysowe można otrzymać za opłatą 2 zł u techn'ka spółki bud. melj. p. Z. Jasińskiego w Inowrocławiu, ul. Solankowa 56, telefon 197, u którego za poprzedniem zgłoszeniem można osobiście przeglądać projekt. — Zapieczętowane oferty w podwójnych kopertach należy składać do dnia 26 lipca 1932 r., godz. 12, na ręce przewodniczącego zarządu Spółki. Zastrzega się wolny wybór oferenta, lub nieprzyjęcie żadnego. dw 642
Dąbrówka Kuj., p. Nowawieś Wielka, dnia 16 lipca 1932.
(—) Adolf Sauer, Przewodniczący Zarządu Spółki.

UCHWAŁA. W sprawie upadłościowej nad majątkiem inżyniera **Stanisława Makowskiego, Poznań,** św. Marcin 33, w miejsce Władysława Ossowskiego mianuje się zawiadowcą masy Józefa Głowackiego z Poznania, ul. Kanałowa 8. Do powzięcia uchwały, czy mianowany zawiadowca masy ma pozostać ewentualnie celem wyboru nowego zarządcy oraz celem odebrania rachunku końcowego od był. zawiadowcy Ossowskiego, zwołuje się zebranie wierzycieli na dzień 17 sierpnia 1932 r., godz. 12, w gmachu tutejszego Sądu, pokój 29. Poznań, dnia 4 lipca 1932 r. **Sąd Grodzki.** nw 4095

WIELKI PRZETARG PUBLICZNY
Z polecenia zarządcy masy upadłościowej sprzedawać będę w firmie „Serwis“, ul. 27 Grudnia 2, w poniedziałek, 18 lipca, oraz w dni następne do czasu wyprzedaży od godziny 10 do godz. 18, przy ponownie zniżonych taksach najwięcej dającemu za gotówkę:
8 łóżek metalowych, 14 serwisów kompl. obiadowych, kilka kompl. garn. na umywalki, kompl. serwisy do kawy, różne lampy, wazy, klatki do ptaków, większą partję różnych szklanek, talerzy, filiżanek, maszynki do mięsa oraz wiele innych porcelanowych, fajansowych, szklanych przedmiotów urządzenia domowego i kuchni. Pw 3364-28,135
Brunon Trzeczak
zaprzysięż. i ustanowiony rzeczoznawca i aukcjonator na Województwo Poznańskie, ul. Wroniecka 4, tel. 2126 i 3175.

LICYTACJA
Dnia 25 lipca 1932 r., o godzinie 10-tej, w magazynie Ekspedycji Towarowej w Zbąszyniu sprzeda się w drodze licytacji
2864 kg. złomu miedzi. dw 653
Towar można oglądać w godzinach służbowych.
Ekspedycja Towarowa Zbąszyń.

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo.
Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Rowery
„Łucznik“ i innych marek od zł 200 gotówka, ratami. Rymkiewicz Wielkie Garbary 9. dw 534

Parcele
naprzeciw Osiedla, ul. Warszawska. Główna 24, Woźniak. rw 2248-9

Samochód
reklamowy na gumach detych cena 750 zł ciężarówka 4 t. na masywach cena 600 zł korzystnie na sprzedaż. św. Marcin 62, ptr. — mieszkanie 10. zdw 79 400

Majątek
200 mórg, budynki jak nowe, ziemia buraczana, żywy i martwy inwentarz kompletny, cena 68 000, wpłata 35.000, reszta na 20 lat. Strauss Trzemeszno. nw 4421

Gospodarstwo
108 mórg, od Niemca budynki dobre, ziemia dobra, żywy i martwy inwentarz kompletny, cena got. 23.000 Strauss, Trzemeszno. nw 4422

Sypialkę
białą (modelowa francuska) okazyjnie tanio sprzeda Lokal Licytacji, Wroniecka 4 Pw 3342/43-28.118/19

Poznań
Apteki pierwszorzędny bojekt z kamienicą, centrum, poszukuję na spłatę hipoteki po 30 tys. 50—110 tysięcy zł. Pośrednicy wykluczeni. Spieszne oferty Kurjer Poznański zdw 79 304

Kiosk
w śródmieściu spiesznie sprzedam. Zgłoszenia Strzelecka 15. zdw 79 310

86 mórg
budynki nowe, ziemia buraczana, żywy i martwy inwentarz nadkompletny od Niemca, majątek prima, cena 30.000. Strauss, Trzemeszno. nw 4423

Fiat
model 501 okazyjnie do nabycia. „Dlibor“, Gąsiorowskich 6. Pw 3324-28,79

Belki
żelazne okazyjnie sprzedam. Zapotrzebowania z specyfikacją — „Par“, Al. Marcinkowskiego pod 28,73. Pw 3309 28,73

0,85 reformy
damska kombinacja jedwabna 2,75 zł, fartuszki dziecięce 1,50, pajacyki 1,80, kalesony macco 1,50, koszula 2,00, spodenki kąpielowe 0,80, tylko Wielkie Garbary 10, proszę zważać na numer. zdw 79 427

Skład
kapeluszy damskich sprzedam tanio. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 388

Baczność!
Z powodu stosunków rodzinnych sprzedam folwark 230 mórg, 2 i 3 klasy ziemia, z wszelkim inwentarzem, zabudowanie wspaniałe, 1 klm. od miasta i kolei. Zgłoszenia Józef Świtajski, Nakło. zdw 79 182

Radjoaparat
na prąd kompl. 2 gramofony, różne inne instrumenty i meble sprzeda tanio Lokal Licytacji, Wroniecka 4. Pw 3 344/45-28.122/23

Kocioł lokomobilowy
o pow. ogrzew. 60 m² × 10 atm. kompletny z paleniskiem i armaturą bezpieczeństwa korzystnie na sprzedaż. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdw 79 399

Płoty druciane
po znacznie zniżonych cenach. — Warunki płatności dogodne. Prosimy żądać oferty z ilustr. „Drutownia-Poznań“ Fabryka płotów i siatek drucianych. Biuro sprzedaży tylko ul. św. Marcina 45a, II. ptr., tel. 24-01. Pw 3 258-27,60

Stół
składowy szufladami. Adres Kurjer Pozn. zdw 79 424

Wyraźne i czytelne pismo

jest koniecznym warunkiem przy wszystkich zleceniach ogłoszeniowych, — jeśli się chce uniknąć błędów w gazecie i niepotrzebnych wskutek tego n i e p o r o z u m i e ń. Otrzymujemy często ogłoszenia tak nieczytelnie napisane, że wskutek koniecznego odniesienia się do inserenta, ulega zamieszczenie niepożądanej zwłoce.

Za błędy, powstałe wskutek niewyraźnego pisma na zleceniach ogłoszeniowych, odpowiedzialności nie bierzemy.

Administracja.

Parcele
w najzdrowszej okolicy miasta do sprzedania, plany parcelacyjne i zezwolenie przez władze zatwierdzone. Zgłoszenia Bittner, Dąbrowskiego 79. zdw 79 429

Okazyjnie
tanio sprzedam jadalkę nowoczesna. Stolarnia Grobla 6. zdw 79 417

Trykotarka
Nr. 7, 36 cm, saneczkowa używana 250 zł. sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 405

Reklama
świetlno-lustrzana korzystnie na sprzedaż. Św. Marcin 62, ptr. m. 10. zdw 79 401

Klubowe
2 fotele, dobre wykonanie okazyjnie. Szewska 6, restauracja. zdw 79 501

Restauracja
w Poznaniu w śródmieściu korzystnie na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 551

Maszyny do szycia
najlepszej jakości, tanio również na spłaty poleca Otto Mix, Poznań, Kantaka 6 a. Pw 3 136-27.86

Skład
kolonjalny, 2 pokoje kuchnia, 12 lat w jednych rękach z powodu choroby. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 79 557

Okazyjnie
sprzedam w Smederewie (Jugosławja) winnicę półtora hektara. 10 tysięcy krzaków winogron eksportowych, kilkadziesiąt drzew orzechowych, brzoskwiniowych, migdałowych, morelowych. Willa murowana piętrowa, sześć pokoi, Komunikacja z Belgradem, kolej, statek, autobus. 1½ godziny. Cena 20 tysięcy złotych, włącznie urodzaju blisko wagonu winogron. Szczegóły: Bydgoszcz, Kołłątaja 6, m. 3. nw 4424

Od 40 gr
parcele, majętność Ławica, wpłata 100 zł., reszta na 3 lata spłaty, na budowle udziela się pożyczki, własne składnice na miejscu. Poznań, Aleje Marcinkowskiego 13, pokój 24, telefon 1301. Pw 3351-56.7

Gablotka
do zakąsek, kanapy i boksy restauracyjne odda okazyjnie Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pw 3354-28.117

Stoły składowe
sosnowe i debowe 2—3 mtr. odda okazyjnie Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pw 3355-28.116

4 saloniki
niebieski, czerwony, biały, brzozowy odda tanio Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pw 3356-28.115

Pianino
czarne, jak nowe, krzyżowe, odda okazyjnie Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pw 3357-28.114

Willa
12 pokojowa elektryczność, ogród owocowy, cena 12.500, Zgłoszenia Wały Królowej Jadwigi 2, m. 2. zdw 79 151/2

Domek
w Puszczykowie z ogrodem i 4 morgami ziemi na sprzedaż. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 79 606

Tania
sprzedaż pończoch Bemberga 2.50, 2.75, 3.— 3.75 4.50 zł. Olbrzymi asortyment kolorów tylko w specjalnym magazynie pończoch A. Szymański — Poznań, św. Marcin 1 przy Placu Świętokrzyskim. Pw 3135/6-27.47/8

Parcele
wszystkich dzielnicach miasta Poznania dogodnych warunkach ratalnych sprzedaje: „Biuro Agrarne", Plac Wolności 9. zdw 79 524

Parcele
dobrze położonem miejscu blisko dworca, szosy, fabryk lubońskich, sprzedaje Wawrzyniak, Lasek pod Poznaniem. zdw 79 148/9

Parcele
budowlane sprzedaje korzystnie gmina Junikowo, Poznań 7. Informacyj udziela zarząd gminy. zdw 79 454

Parcel
półmorgowych las jezioro, kolej od 0.40 metr Antoninek, „Osadopol". Rzeczypospolitej 9. zdw 79 261

„Lelcę"
fabrycznie nowa tanio sprzedam. Piastkowa 3, mieszkanie 28. zdw 79 616

Dom
6 ubikacyjny, chlew, ogród sprzedam. Mosina, ul. Kościuszki 12. zdw 78 316/7

40 drzwi
stolarnia Żurkiewicz, Wielkie Garbary 11. zdw 79 367

Tygiel
maszynę drukarską tanio sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdw 79 364

Rower
tanio na sprzedaż. Za Bramką 13, m. 9. zdw 79 337

Kuchnie
westfalskie haftowe sprzedam. Wożna 16, mieszkanie 12. zdw 79 320

Zakład
fryzjerski (filja Witaszyce) zaraz na sprzedaż. Kurczewski, Leonarda 1, Winiary. zdw 79 445

Kawiarenkę
sprzedam 2.500 w tem rok dzierżawy. Adres Kurjer Pozn. zdw 79 441

Bufet
i stół restauracyjny korzystnie. Adres Kurjer Pozn. zdw 79 423

Zakład fryzjerski
damsko-męski sprzedam korzystnie w Poznaniu. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 79 404

Maszyna
damska Singera okrągłe czołenko, Szyperska 3, m. 3. zdw 79 499

Maszynę
damską tanio sprzedam. Wolnica 4/5, mieszkanie 8. zdw 79 486

Dobrze
zaprowadzony skład cukierków i papieru z powodu choroby na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 79 473

Dywany Chodniki Kilimy
najtaniej w firmie Dywany Żywieckie Bracia Góreccy, Poznań Stary Rynek 44 I. piętro, wejście z ulicy Woźnej. Pw 3126-26.35

Wózek
4 kołowy okazyjnie sprzedam. — Zgłoszenia Sport, plac Św. Krzyski. zdw 79 539

Motocykle
Motosacoche modele 1932 sprzedaje. Ceny zniżone Koszczyński, Ogrodowa 15/16. Pw 1 873-16.42

Parcele budowlane
przy Szosie Warszawskiej w stronę Głównej bezpośrednio przy Osiedlach „Dom Własny", „Praca", wodociągi, kanalizacja, dogodna komunikacja, sprzedaje właściciel Malecki, Droga Dembińska, telefon 11-90. Pw 3092-25.77

Nowy
Dom Komisowy, Wożna 16, sprzedaje i kupuje meble używane, garderobę, różne inne przedmioty. Pw 3112/14-55.277

Dom
nowy sprzedam gotówką, Żabikowo 19 a. zdw 79 309

Interes
z 2 pokojowem mieszkaniem, z urządzeniem, ewentualnie z meblami do sprzedania. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 284

Pianino
krzyżowe sprzedam. Dolna Wilda 64, mieszkanie 1. zdw 79 244

Beczki
do wina octu 30—100 litrów, 30 sztuk pakunkowych sosnowych 200 kg sprzeda Guć, Marcelego Mottego 8. zdw 79 254

Parcela
987 metrów Grodziska, kanalizacja, woda światło 7,50 m². „Osadopol". Rzeczypospolitej 9. zdw 79 262

Na
sprzedaż dwumorgowa parcela budowlana z budynkiem mieszkalnym pod Poznaniem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 79 314

Wełnę
chemicznie czyszczoną i watę do kołder najtaniej poleca Przemysł Wełniany, św. Marcin 56, I. telefon 20-31. zdw 76 583

Sprzedam
skład cukierków. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 315

Legawca
tresowanego sprzedam. Plac Nowomiejski 6 a mieszkanie 25. zdw 79 292

Limuzyna
5 osobowa, elegancka okazyjnie. Wiadomość Garaż Międzynarodowy, telefon 1316. zdw 79 295

Drukarnię
mniejszą centrum Poznania, zaprowadzoną klientelą z powodu choroby sprzedam tanio. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 79 226

Zaprowadzony
skład nabiału, drobiu, ewentl. mieszkaniem, śródmieściu zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdw 79 172

Skład rzeźnicki
kompletnem urządzeniem i mieszkaniem w Poznaniu. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 179

Skład
kolonjalny, wina, piwa, tytoniu, magiel sprzedam, potrzeba 10 000 zł. Mieszkanie 2 pokoje, kuchnia. Adres Kurjer Pozn. zdw 79 181

Nowość
ślubne obrączki, rzeźbione i kolorowane, wąskie i szerokie para od 12 złotych poleca Chwiłkowski Św. Marcin 40. zdw 79 540

Wilka
ostrego 35 złotych. Ogrodowa 5, mieszkanie 8. zdw 79 525

Skład
owocu, drobiu i warzywa, dobrze prosperujący z powodu objęcia większego na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 79 534

Ogródek
przy Bielnikach nr. 80 sprzedam. Informacje: Dolina 7, m. 4. zdw 79 535

Skład rzeźnicki
bardzo dobrze od 40 lat prosperujący przy głównej ulicy od października do objęcia. Zgłoszenia Józef Kaźmierczak mistrz rzeźnicki, Kcynia, ul. Poznańska. zdp 77 713

Motocykl Douglas
w dobrym stanie, jak nowy, okazyjnie na sprzedaż. Centrala Magnetów, Składowa 12. zdw 77 965

Samochód
otwarty 6 cylindr, w najlepszym stanie na sprzedaż. Obejrzeć w garażach ul. Jeżycka 42a. zdw 78 403

Piękne meble antyczne
obrazy olejne, sztychy, porcelana, bronzy perski dywanik, fortepian na sprzedaż, — Prosimy zwiedzić wystawę, Antykwarjat, Wożna, narożnik Mostowej. zdw 78 661

Sypialnie
tanio wyprzedaje Stolarnia Kwiatowa 6. zdw 78 731

Motocykle
New Hudson nowe sprzedaje po bardzo niskich cenach „Motor", Dąbrowskiego 7. zdw 78 756

Skad skór i przyborów
przy ożywionej ulicy w Poznaniu, nadający się na każdą branżę zaraz korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 79 214

Gramofon
walizkowy 45 płyt sprzedam. — Wożna 5, mieszk. 5. zdw 79 207

Motocykl
z przyczepką tanio sprzedam. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 79 211

Konie
ciężkie i platformy różne tanio sprzedam, Oferty Kurjer Poznański zdw 79 212

Meblowe
wozy tanio sprzedam, Oferty Kurjer Poznański zdw 79 213

Skład
z towarem dzierżawa do końca roku, cena 1 500 zł, Przecznica 1 a. zdw 79 167

Skład kolonjalny
połączony ze sprzedażą jarzyn i owoców z towarem lub bez przy ruchliwej ulicy sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 125

Skład
cukierków tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 197

Parasole
ogrodowe, balkonowe, deszczowe i słoneczne poleca Wytwórnia Parasoli, Wielka 27/29. dw 585

Motocykle
„New Imperial" Royal Enfield, nowe modele po cenach zniżonych na dogodnych warunkach sprzedają Bracia Nowaczyk, G. Wilda 30. zdw 78 877

Kuracja! Gurgula Biszkopty!
dla dzieci, niemowląt, starców, chorych polecane przez Izby Lekarskie. Gdzie brak, wysyła fabryka Gurgula reklamową pocztówkę zł 9,50 zaliczeniem. Pw 3 140-70.68

Dobrze
zaprowadzony Dom Komisowy sprzedam (używanych rzeczy). — Oferty Kurjer Poznański zdw 79 456

Gospodarstwo
200 mórg dobre zamienię na dom Oferty Kurjer Poznański zdw 79 451

Polowczyk
w dobrym stanie na sprzedaż. — Umińskiego 16. zdw 79 307

Urządzenie
składu kolonjalnego tanio sprzedam, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 79 199

Aparat
Zeissa fotograficzny, doskonały sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 79 200

Głośnik
szafkowy, nowy 40 zł, Adres Kurjer Poznański zdw 79 194

Koncesja
tytoniowa do odstąpienia, Oferty Kurjer Poznański zdw 79 187

Parcele
przy Łukaszewicza i Kolejowej sprzedam, Zgłoszenia Restauracja Matejki 56. zdw 79 312

Kantówka
gotowe schody, oszklone wrota okna, blachy, najtaniej, Chełmońskiego 11 zdw 79 472

Radjoaparat
4 lamp, na prąd sprzedam, Żydowska 30, restauracja. zdw 79 470

Maszynę
do szycia jak nowa korzystnie sprzedam. Szamarzewskiego 36, m. 5. jw 1112

Skład
kolonjalny 2 pokoje, kuchnia sprzedam powodu objęcia rzeźnictwa. Osiński, Września, Poznańska. rw 2239

Sprzedam
dubeltówkę używaną, kaliber 12, Łask, zgłoszenie do Kurjera Poznańskiego rw 2241

Samochód
Ford, roczn. 29 otwarty sprzedam tanio. Zapytania Grochowe Łaki 2, garaże u portjera. rw 2251

Jamnik
na sprzedaż. Ul. Żydowska 27, m. 1. rw 2255

Dom
St. Rynku sprzedam. St. Rynek 18, skład. rw 2256

To jest tanio mówią wszyscy co kupują wprost
w Hurtowni Porcelany Wroniecka 24, podwórze — Słoje do zapraw — Aparaty (Wecka) — Najlepszą porcelanę — Najlepszą Alpakę — Całkowite wyprawy. zdw 79 529

Gospodarstwo
85 mórg buraczanej ziemi, budynki murowane, dom 5 pokoi, kuchnia, kompletne inwentarze, żniwa przy kolei od miasta gimnazjalnego 6 km od właściciela na 10 lat do wydzierżawienia, morgi 125 funtów, objęcie 6 000, Sowiński, Poznań, św. Marcin 22, telefon 18-97. zdw 79 442

Chłodnice ulowe

do samochodów błotniki itp. wykonuje nowe i naprawia wszelkiego rodzaju St. Gulczyński, Poznań ul. Dolna 17, narożnik ul. Szwajcarskiej telefon 7552. zdw 79 556

Wirówki
okazyjnie kilka sztuk, Urbański, Kozia 2. zdw 79 294

Skład
kolonjalny dwa pokoje, kuchnia, Ostrów, ulica najruchliwsza zaraz sprzedam, Kurjer Poznański, Ostrów, Rynek 35. nw 4 416

Urządzenie
składowe, towarów krótkich, kolonjalnych, Ślusarska 6, restauracja. zdw 78 779

58 buraczanej żniwami, nadkompletnym inwentarzem, sześciopokojowy dom
masywne zabudowanie 20.000, wpłaty 10.000, Nowak, Kramarska 15, telefon 16-89, zd 79 034

Kufer
samochodowy, Tomaszewski, — Ostrówek 15. śrw 6

Willka
3 mieszkaniowa, przy torze Junikowo—Plewiska, Zgł. Łukaszewicza 8, m. 30. zdw 79 323

Samochód
Renault limuzyna 6 osobowy, jak nowy okazyjnie, Szymandera, św. Marcin 15. zdw 79 327

Dom
pięciopokojowy Osiedle ul. Witkowska 3, sprzedam. zdw 79 374

Pończochy
Bemberga 2.25, 2.75, 3.25, 3.45, z strzałka 2.75, 3.50, 3.90, rękawiczki kremowe 1.60, 2.25, 2.75, 3.50 kombinacje jedw. 2.85, 3.85, koszule dzien. 1.25, 1.60, nocne 2.75, 3.50, torebki damskie skórkowe, modne 2.85, 3.50, nowość 7.50, 9.75, parasole od 3.50 zł., skarpetki damskie tenis, 45 groszy, 70 gr.; paski kozłowe od 70 gr. Najtaniej tylko w Warszawskim Składzie Fabrycznym Jadwiga Podbielska, Wielkie Garbary 40, naprzeciw Wodnej. zdw 79 380

Hallo! — Rolnicy!
sieczkarka, maneż, brony, pługi, siewnik, kraty do świniarni, wozy tanio likwidacji, Górczyńska 14, parter. zdw 76 719

85 groszy kąpielowe spodenki
kąpielowe całkowite od 1.75. Parasole plażowe od 3.90; skarpetki dziecięce od 0.35; damskie 0.50. Bezrękawniki jedwabne 2.75; — bluzki jedwabne od 5.70; siatkowe nowość — 6.50; apaszki wełniane 2.75; jedwabne od 3.50; pantalony jedwabne — 1.45; Miloneiz 3.25; największy wybór, najtaniej tylko w Warszawskim Składzie Fabrycznym Jadwiga Podbielska, Wielkie Garbary 40, naprzeciw Wodnej. zdw 79 381

Dom
rodzaj willi nowo wybudowany ogrodem, cena 12 000, wpłaty 8 000 złotych, dochód roczny 1680, przy Poznaniu. Bloch Poznań, Długa 5. zdw 79 382

10
mtr. kw. regałów, duży stół tanio do sprzedania, Oferty Kurjer Poznański zdw 79 386

Sypialnie
sprzedaje najtaniej Stolarnia, Rybaki 15. nw 4147/8

Okucia
budowlane meblowe najtaniej Stanisław Wiewiór — Poznań św. Marcin 34 Specjalny skład okuć. telefon 34-31. dw 542-3

Wiatrak
na rozbiórkę lub w całości sprzedam, Gniezno, Kiosk, narożnik Chrobrego-Lecha zdw 78 965/6

Meble kuchenne
najtaniej sprzedaje Konjecki — Piaskowa 3, kuchnie od 110 zł począwszy. zdw 77 495/6

Dom
2 pokoje kuchnia, ogród, blisko Poznania nad jeziorem. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego Kórnik nw 4385/6

Domek
5 pokoi z ogrodem do sprzedania. Stęszew, Szkolna 5. zdw 79 503

Drukarnia
mniejsza 5 000, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 79 504

Samochód
2—3 osobowy gotowy do jazdy za 500 zł sprzedam, Bartusch, Gasawa pow. żniński. zdw 79 496

„Kopalnia złota"
Interes zbożowy istniejący od roku 1905 natychmiast oddam w dzierżawę lub sprzedam korzystnie śpichrz zbożowy 4 piętrowy z elektr. ecIwatorami, tryjerami i telefonem, kapitał potrzebny 10—20 000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 495

Samochód
gotów do jazdy bardzo tanio na sprzedaż, Sporny i Przewoźniak, Grochowe Łaki 7. zdw 79 488

Cukiernia
z lokalem i przyległem mieszkaniem przy ruchliwej ulicy w Poznaniu komplet urządzoną sprzedam, Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 79 479

Pianino
krzyżowe w dobrym tonie na sprzedaż, Skarbowa 4, parter lewo zdw 79 517

Szpice
białe, rasowe 7 tyg. sprzedam. — Prusa 19, m. 9. zdw 79 518

Skrzypce
dobre, korzystnie sprzedam. Zielonacki, Zwierzyniecka 18. zdw 79 521

Skład
kolonjalny, narożnikowy, mieszkaniem sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 567

Lodownię, wagę
stołową do owocu. Piekary 9, m. 2. zdw 79 569

Skład
cukierków tanio. Adres Kurjer Poznański zdw 79 574

Dom
w centrum Gniezna II piętrowy, 5 składów, wolne mieszkanie, dochód 11 000, cena 75 000 zł. na sprzedaż. Talik, Gniezno, Chrobrego 35. nw 4419

Sprzedam
skład obrazów włącznie warsztatem w mieście powiatowem, zał. 1851, tylko za gotówkę. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 79 443

Siatka
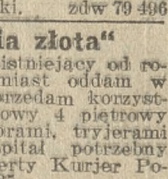

do wodnej ondulacji na przedział lub pod górę daje piękne fale szt. 5 zł, płyn do zwilżania włosów but. 1.50 zł tylko u Wenzlika, Aleje Marcinkowskiego 19. dw 641

Lokomobile
dobrym stanie fabrykat Wolff, Cegielski, do młócarni, korzystnie do nabycia. B. Ziółkowski i Ska, ul. Em. Szczanieckiej 4 b, telefon 69-48 zdw 79 301

Rzeźnictwo
większe w pełnym biegu, kompletnie urządzone, zapęd elektryczny i mieszkanie, większem powiatowem mieście sprzedam. Oferty do Kurjera Pozn. pod zdw 78 915

Zegar uliczny
mechaniczny w dobrym stanie na sprzedaż. Oferty Kurjer Pozn. zdw 78 924

Meble
kupuje się najtaniej z fabryki mebli Szczaniecki, Piaskowa 3. zdw 78 928

Tanie słoje gwarantowane
litrowe do wiązania 30 gr, do zaprawiania litrowy 95 gr, gumka 10 gr, sprężynka 5 gr. Staszewski, Wyspiańskiego 15. zdw 78 435

Płaszcz
damski, letni, eleg. beżowy na średnią figurę sprzedam. Strzelecka 28a, m. 5. zdw 78 292

Gospodarstwo
134 morgi w tem 14 lasu, 4 łąki budynki masywne, — inwentarz kompletny pełne żniwa sprzedam Oferty Kurjer Poznański zdw 78 457

Ostrzegam
każdego przed kupnem mebli od Franciszka Mühlnickela, Dolna Wilda 21, mieszkanie 3 gdyż meble oraz bielizna są moją własnością. Wanda Mühlnickel z domu Tomczakówna. zdw 78 789

„Antyki"
meble używane sprzedaje, kupuje. Wielkie Garbary 39. Pw 3138-56.1

Fiat
mała limuzyna w luksusowem wykonaniu jak nowy, tanio sprzedam. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 78 853

Kantówkę
mtr. 50 gr, łaty mtr 10 gr. — Skład Drzewa Rynek Łazarski 17. zdw 78 780

Wóz piekarski
lekki na jednego konia w bardzo dobrym stanie na sprzedaż. Zgłoszenia Przemysł Rybny Poznań-Zawady św. Michała tel. 5005. zdw 78 974

Konia
i platformę sprzedam. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 79 048

Skład
narożnik ze sklepem w śródmieściu sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 159

Sprzedam
fotel, łóżko, derezynę, żelazne łóżeczko dziecięce. Wysoka 12, mieszkanie 20. zdw 79 049

Ford
limuzyna nowoczesny dobrze utrzymany sprzedam. Żórawia 9, m. 1. zdw 79 018

Samochód
Buick 6 osobową limuzynę korzystnie sprzedam, Oferty Kurjer Poznański zdw 79 108

Motocykl
Wanderer nowy typ okazyjnie. Piotra Wawrzyniaka 28/30, Kujath. zdw 79 130

Dom
obej. skład, mieszkanie, warsztat, szopy oraz plac niezabudowany zaraz korzystnie do sprzedania i objęcia. — Sylwester Szyputa, Ostrów (Pozn.) Kolejowa 24. zdw 67 441

Dworek
willa 6 pokoi, 2 kuchnie, stajnia, ogród przy Poznaniu. Cena 16.000. Oferty Kurjer Pozn. zdw 77 870

Ford
otwarty 5 osob. starszy typ, bardzo mało używany, maszyna i karoserja jak nowa, cena niska, lecz za gotówkę. Niezarejestrowany, na wsi, blisko Poznania. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 78 665

Pszczoły — Roje
w cenie 10—15 zł wysyła „Pasekat" Kupczyce 6, poczta Denysów. zdw 79 586

Majątek I. kl.
67 mórg, dom 6 pokoi, 4 morgi ogrodu, cena 78 000, Jan Płoszyński, Mogilno, Plac Wolności 6. zdw 79 685

Tokarnia
1¼ długości toczenia jak nowa okazyjnie do nabycia. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 583

2 pokoje jadalne
wielkopańskie, wykonanie pierwszorzędne, odda okazyjnie Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3, tel. 24—42 Pw 3358-28.113

Jadalnia czarna
dębowa, solidnie wykonana zł 4.50 Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pw 3359-28.112

Garnitury klubowe
w gobelinie bardzo dobrze wykonane już od 100 zł. Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3 Pw 3360-28.111

Dywany
mniejszych rozmiarów, pluszowe i kokosowe odda okazyjnie Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pw 3361-28.110

Dom
piętrowy z piekarnią w pełnym biegu w mniejszem mieście z powodu stosunków rodzinnych na sprzedaż. Cena podług ugody. — Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 79 604

Srebrny lis
piękny, olbrzymi okazyjnie do wtorku 520, Pawełek, Ratajczaka 14. zdw 79 603

Autobus
stan dobry okazyjnie. Informacje Strzelecka 31, m. 7. zdw 79 601

Szopę
dobrze utrzymaną, którą można przestawić wielkości 33 × 14 m, obitą deskami z bocznemi i dachowemi oknami cena 750 złotych. Przemysłowa 23. zdw 79 593

Pianino
zagraniczne okazyjnie. Plac Wolności 2 (parter w sok), zdw 79 591

Mleczarnia
na Śląsku we wielkiem mieście, dobrze zaprowadzony interes mleczarski z sklepem, jednym pokojem i warsztatem, zagwarantowana egzystencja, z kompletnym inwentarzem do sprzedania. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 79 587

5 KUPNA

Kupię
stare samochody ciężarowe. — Oferty Kurjer Poznański zdw 78 312

Kupię
realność Żabikowo także parcelę. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 79 105

4 dobre konie robocze
kupię. Oferty z ceną Kurjer Poznański dw 637

Wózek
(krzesło) w dobrym stanie kupię. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 79 282

Stylowe
jadalnia i gabinet, duże, kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdw 79 288

Willę
kupię w Poznaniu, okolicy. Warunki Kurjer Pozn. zdw 79 223

Encyklopedję
Trzaski - Michalskiego kupię. — Oferty ostateczną cenę Kurjer Poznański zdw 79 110

Łódź
3—5 osobową ewentl. z żaglem kupię. Oferty z opisem i ceną do Kurjera Poznańskiego dw 650

Kupię
skład towarów krótkich lub papieru. Oferty cenę Kurjer Poznański zdw 79 198

Prostownik
anodowy, prąd zmienny kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdw 79 330

Gotówką
kupię dom masywny, piętrowy bez lokatorów, dużym najmniej dwumorgowym owocowym ogrodem przy Poznaniu lub w uzdrowisku, letnisku. Cena, dokładny opis do Kurjera Poznańskiego zdw 79 342

Samochód
ciężarowy kupię. Oferty cenę do Kurjera Poznańskiego zdw 79375

Mleczarnię
z zapędem kupię. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 273/4

Wózek
dobrze utrzymany dla bliźniąt kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdw 79 325

Domek
5-6 pokoi ogródkiem blisko tramwaju, ładna okolica kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdw 79 527

Całe urządzenia mieszkaniowe
przyjmuje do sprzedaży u siebie lub przeprowadza na życzenie korzystną sprzedaż na miejscu Lokal publ. Licytacji, Wronicka 4, tel. 31-75.
Pw 3 346/47-28,126/27

Sypialki
jadalki, pokoje męskie, różne meble przyjmuje do korzystnej sprzedaży Lokal Licytacji Wronicka 4. Pw 3 348/49-28,132/33

Kupię
platformę 20—30 ctr. i wóz 3 cal. Oferty z podaniem ceny Kurjer Poznański zdw 79 457

Wentylator
stojący, używany, lecz w dobrym stanie na prąd zmienny kupię. Zgł. Kurjer Poznański jw 1103

Fotograficzny
aparat dobry kupię. Oferty Kurjer Poznański jw 1104

Leica
aparat filmowy kupię. Spieszne oferty ceną Kurjer Poznański zdw 79 438

Fotograficzny
aparat 6×9 dobrym objektywem. Oferty opisem i ceną Kurjer Poznański zdw 79 483

Dynamo
60 volt ew. 200 ampère kupię. — Oferty Kurjer Poznański zdw 79 474

Domek
czynszowy, blisko tramwaju kupię, wpłaty 14.000, pośrednicy wykluczeni. Wyczerpujące oferty Kurjer Pozn. zdw 79 410

6 KAMIENICE

Willę
pięciomieszkoniową bez podatku, centrum, dochód 7 500 sprzedam korzystnie 40 000 wpłaty. Oferty Kurjer Poznański zdw 78987

Wybór
tanich kamienic, wpłaty 16—120 tysięcy korzystne warunki sprzeda Skotnicki, Wierzbięcice 26. zdw 79 582

Dom
ulica Wielka dochód 9 000. Cena 66 000 w tem 25 000 amortyzacja. Dutkiewicz, Chwaliszewo 70. zdw 79 408

Kamienica
komfortowa w śródmieściu niedaleko Zamku z wolnem 7 pokojowem mieszkaniem, bez długu korzystnie do sprzedania, wpłata zł 100 000, reszta do ugody. Tylko poważni reflektanci zechcą zgłosić się do Kurjera Poznańskiego zdw 79 397

Kamienicę
centrum Poznania sprzedam. Dochód 16 000, wpłaty 90 000 złotych. Oferty Kurjer Pozn. zdw 79 205

Administrację
domu przyjmie energiczny prawnik za kaucją. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 208

Administracji domu
poszukuje dobrze polecony obrońca prywatny. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 79 358

Kamienicę
dochodem 12 000 sprzedam za 70 000. Wpłaty 45 000. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 970

Kamienica
nowa, wolna od podatków, 12 000 dochód, 50 000 wpłaty, sprzeda właściciel. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 311

7 PIENIĄDZ

20—25 000 złotych
poszukuję na I. hipotekę budującego się domu 3 piętrowego. Dam 12 procent. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 778

12 000 zł
poszukuję na I. hipotekę komfortowej willi w Poznaniu wartości 50 000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 953

Wspólnika (czki)
z 5—6.000.— celem założenia składu delikat. drobiu, warzywa lokal z urządzeniem, sklepem, w śródmieściu Poznania. Oferty Kurjer Pozn. zdw 79 160

Wdowa
szuka pożyczki 200, zastaw czteropokojowe urządzenie. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 229

12 — 15 tysięcy
poszukuję do dobrze prosperującego interesu za zabezpieczeniem hipotecznem. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 79 256

Za kaucją
przyjmę dom w administrację, ewentl. dam pożyczkę. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 209

Wspólnika
(czki) z wkładem 700—1 000 złotych poszukuje sklep tytoniowy w mieście powiatowem w dobrym punkcie. Zgłoszenia Sklep tytoniowy, Rawicz, Paderewskiego 36. zdw 79 137

Dolarówki
po 46.— kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 111

Poszukuję
2 000 zł na I hipotekę. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 79 321

4 000 zł
ulokuję pierwszą hipotekę. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 347

Technik
lub mechanik do współpracy, 600 zł potrzebne. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 79 572

Oddam
towary spożywcze (zlikwidowanego składu). Propozycje, wspólnictwo. Adres Kurjer Pozn. zdw 79 532/33

Pożyczki
długoterminowej udzielamy. Oferty Kurjer Poznański zdw 79613-14

3—5 000 zł
12 % pewna gwarancja poszukuje Oferty Kurjer Poznański zdw 79 449

5 000
szukam na I miejsce na nowy dom wartości 40 000. Poznaniu. Oferty Kurjer Poznański rw 2253

5 000
wypożyczy kupiec otrzymaną posadę młynie, rzeźnictwie, piekarstwie przedsiębiorstwie. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 478

8 000 zł
mam do dyspozycji. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 79 419

Bakon - Export
wstąpię jako wspólnik. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 79 420

Dam
15% rocznie za pożyczkę 20—25000 na I. hipotekę domu z parcelą. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 403

5—8 000 zł
pożyczki poszukuję na gospodarstwo 140 mórg niedaleko Poznania. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 598

Złote
dolary sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 596

8 DO WYNAJĘCIA

3 pokoje
komfortowe do wynajęcia. Osiedle, Konińska 20. zdw 78 790

Trzypokojowe
kuchnia, Jeżyce, czynsz 2 lata zgóry 80 zł miesięcznie wskaże Radowicz, Półwiejska 38 a, mieszkanie 8. zdw 79 286

Centrum
pięknie położone 4 pokoje bardzo słoneczne, III. wyższe od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 289

Mieszkanie
3 pokojowe, Focha 186, Górczyn. zdw 79 235

8 pokojowe
słoneczne mieszkanie o bardzo dobrym rozkładzie pokoi na I. piętrze, blisko śródmieścia, wprost od gospodarza do wynajęcia od zaraz. Św. Marcin 74, mieszk. 17. zdw 79 255

Dwupokojowe
mieszkanie umeblowane z kuchnią balkonem i łazienką wydzierżawię. Zgłoszenia Restauracja, Matejki 56. zdw 79 313

3 pokoje
z kuchnią, komfortowe we willi, ul. Pogodna 15, przy ogródkach Chociszewskiego. zdw 79 215

2 — 3 pokojowe
mieszkanie z przynależnościami, gaz, elektryczność, w willi przy tramwaju wynajmie gospodarz. Czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 188

Trzypokojowe
I. piętro, Łazarz, niedaleko przystanku tramwajowego 120 zł miesięcznie. Do wykończenia 1½ roku zgóry. Spieszne zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 79 266

Dla Nowożeńców
dwupokojowe kuchnia korzystnie, Rynek Śródecki 7/8, m. 12. zdw 78 623

Dwupokojowe
360, pokój kuchnia 200, dzierżawa 30. Wskaże Zielona 3, m. 21. zdw 79 370

Mieszkania
jeden, dwa pokoje, kuchnia, miesięczna dzierżawa wolne przy Poznaniu, komunikacja stała autobusowa. Więckowski, Żabikowo. rw 2242-3

2 pokoje
kuchnia do wynajęcia, dzierżawa rok zgóry. Adres Kurjer Pozn. zdw 79 570

Dwupokojowe
Adres Kurjer Poznański Stary Rynek rw 2246

Dwa
pokoje kuchnia, ul. Wielka 1 200, w tem 1¼, roczna dzierżawa. Oferty Kurjer Poznański rw 2252

2 pokoje
kuchnia, łazienka przedpokój od gospodarza, Mickiewicza 3, telefon 79-77 od 2—5. zdw 79 437

2
pokoje, kuchnia łazienka do wynajęcia, Rataje Wioślarska 12. zdw 79 439

3 pokoje
komfortowe z przynależytościami przy głównej ulicy i tramwaju od gospodarza do wynajęcia. — Komorne ustawowe. Warunek pożyczka 5.000 zł na 12%. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 79 412

Mieszkania
dwupokojowe, trzypokojowe, czteropokojowe, pięciopokojowe, sześciopokojowe, siedmiopokojowe odda „Biuro Agrarne", Plac Wolności 9. zdw 79 523

Słoneczne
miłe ośm pokojowe mieszkanie. I., piętro, parkiety, balkony, elektryka, piece kaflowe, oraz nowoczesne, centralne ogrzewanie. 2 garaże wprost od gospodarza tanio wydzierżawi Olekszy, Wały Zygmunta Augusta 10a. dw 79 536

Mieszkanie
3, 4 pokojowe na Łazarzu odstąpię z meblami, względnie zamienię na 1—2 pokojowe. Oferty Kurjer Pozn. zdw 79 543

Czteropokojowe
komfortowe, mieszkanie parterowe w Luboniu, blisko dworca, wynajmę. Światło elektryczne, łazienka, chlew, ½ morgi ogrodu. Filipiak, Szamarzewskiego 24. zdw 79 553

3 pokojowe
czynsz miesięczny zaraz. Żądana gwarancja regularnej zapłaty. Burzyńska, Pałacza 70. zdw 79 599

9 SZUKA MIESZK.

Chłopca i dziewczynkę
chcę umieścić na stancji (dwa pokoje) w inteligentnej rodzinie okolica ulicy Focha. Oferty warunkami Kurjer Poznański zdw 73 862

Mieszkania
czteropokojowego poszukuje od zaraz wprost od gospodarza również z wygodami. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 872

Poszukuję
3—4 pokojowego, komfort, bliżej centrum. Spieszne zgłoszenia Jasna 5, Różnowski, od 5—8. zdw 79 003

Obejmę
stróżostwo wraz z mieszkaniem, znający się na elektrotechnice i instalatorstwie. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 299

Jedno - dwupokojowe
mieszkanie z kuchnią, możliwie parter lub I. piętro w pobliżu śródmieścia zaraz lub 1. 8. Dzierżawa regularna zapewniona. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 79 233 (Tylko od gospodarza).

Gospodarzowi
zapłacę zgóry za pokój, ewentualnie zmianą dopłatą. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 238

3 — 4
pokojowego w pobliżu Zwierzyńca od zaraz poszukuję. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 79 240

Nauczycielka
poszukuje jedno - dwupokojowego łazienką, centralnem, próżnego. Oferty Kurjer Pozn. zdw 79 259

Wyższy
urzędnik państwowy, bezdzietny szuka mieszkania dwupokojowego ewentualnie mniejsze trzypokojowe z przynależytościami. Oferty uprasza się z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego zdw 79 448

5 pokojowego
mieszkania I. lub II. piętro zaraz poszukuję czynsz naprzód, okolica Łazarz Jeżyce. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 79 258

Poszukuję
1—2 pokoi przynależytościami w centrum od gospodarza dzierżawa zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 260

Mieszkania
mniejszego poszukuje solidny lokator na stałej posadzie. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 176

3 pokojowego
mieszkania poszukuję. — Oferty Kurjer Poznański zdw 79 118

Emeryt. oficer sztabowy
poszukuję 3—4 pokojowego (3 duże lub 2 duże i 2 mniejsze) z przynależytościami niedaleko centrum. Czynsz zapewniony Oferty z podaniem ceny Kurjer Poznański zdw 78 991

Poszukuję
trzy pokoje wygodami wprost od gospodarza, Reja 2, m. 4. zdw 79 339

4 pokoi
przynależytości, pokoik sługi, spokojne, dogodne najwyżej II p. od września Poznań lub okolica Szczegóły Kurjer Poznański zdw 79 356

Poszukuje
1—2 pokoi kuchnią urzędnik etatowy. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 359

Młode
małżeństwo poszukuje pokoju skromnego chociaż w suterenie od gospodarza (spiesznie) dzielnica obojętna, płacę do 1½. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 79372

Dwupokojowego
albo duży pokój, kuchnia, sklep, wzgl. mała szopa, bezdzietne małżeństwo, pewny płatnik, za miesięczną dzierżawę, tylko w Głównej, wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 469

Poszukuję
5 do 7 pokojowego mieszkania. Hildebrandt, Stary Rynek 73/74, telefon 14-71. rw 2245

Małżeństwo
poszukuje próżnego pokoju lub z kuchnią, ewtl. stróżostwa. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 79 579

3—4
komfort, górna część miasta kulturalny dom, poszukuje zaraz, bankowiec (nowożeńcy) płacę do 50 zł za pokój, ewtl. zwrot remontu. Spieszne oferty do Kurjera Pozn. zdw 79 425

Cztero-
ewtl. 3-pokojowego mieszkania z przynależnościami poszukuje, bezdzietne małżeństwo. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 511

Dwupokojowe
kuchnia, balkon centrum, kompl. urządzenie z meblami. Powód: stosunki rodzinne wynajmę za zł 3 000,— nowe meble. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 531

Urzędnik
etatowy poszukuje 1 lub 2 z kuchnią od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 617

Prof. gimn.
szuka 3—4 pokoje od gospodarza, czynsz miesięczny. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 592

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamiana
Bydgoszcz — Poznań
zamienię 5 pokojowe mieszkanie w Bydgoszczy komfortowe na takież lub mniejsze w Poznaniu. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 78 691

Mieszkanie
2 pokoje komfortowe w pobliżu śródmieścia, słoneczne zamienię na 2 pokoje front. z wygodami. Oferty Kurjer Pozn. zdw 76 008

Mieszkanie
5 pokojowe przeważnie biurowe ma prywatne w centrum. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 452

Mieszkania
2—3 pokojowego komfort. od gospodarza, czynsz zgóry. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 79 455

Emerytowana
wdowa po urzędniku zamieni słoneczny pokój z kuchnią, blisko Rynku Wildeckiego na takie same lub większe w śródmieściu. — Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 79 537

5 pokojowe
mieszkanie w śródmieściu, zamienię z dopłatą na willę lub domek w Puszczykowie. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 608

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
dwuosobowy klatka schodowa, światło elektryczne zaraz wynajmie. Seweryna Mielżyńskiego 3, mieszkanie 20. zdw 79 278

Śródmieściu
przy Zamku ładny, Wały Jana III. 11, parter prawo. dw 78 861

Pokój
umeblowany, czysty, z używaniem telefonu zaraz wolny. Długa 4, m. 10 zdw 76 567

Pokój
przy Placu Wolności na krótszy lub dłuższy pobyt. Rzeczypospolitej 8, mieszkanie 11, front. zdw 79 475

Elegancki
tani wolny. Słowackiego 31/33, mieszkanie 17. zdw 78 908

Pokoik
wynajmę zaraz lub później. Mickiewicza 7, mieszk. 9. zdw 78 983

2 osobowy
wynajmę zaraz lub później. Mickiewicza 7 mieszk. 9. zdw 78 984

Frontowy
św. Wojciech 6 m. 5. zdw 79 285

Lepszy
inteligentowi. Półwiejska 24, mieszkanie 6, I. zdw 79 272

Dla
przyjezdnych, Kwiatwoa 4, mieszkanie 5. zdw 79 270

Dębiec
willa, paniom pokoje utrzymaniem, bez. Idealne pomieszczenie, opieka starszym paniom. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 253

Pokój
Strzałowa 6, mieszk. 2. zdw 79 291

Pokój
frontowy niekrępujący wynajmę. Matuszek, Działyńskich 11, parter. zdw 79 224

Pokój
skromny od podwórza lub wspólny wynajmę. Matuszek, Działyńskich 11 parter. zdw 79 225

Pokój
duży, frontowy parterowy na 1—2 osoby z meblami lub bez, ewentl używaniem kuchni wynajmę. Niegolewskich 7, mieszk. 1. zdw 79 189

Pokój
umeblowany, słoneczny tanio. Słowackiego 52, mieszk. 6. jw 1 099

Słoneczny
letnisko lub stale. Małopolska 7, II. zdw 79 620

Centrum
pokój, także przyjezdnym, Kręta 4, II., prawo. zdw 79 549

Pokój
20 zł. wynajmę. Strzelecka 21, m. 7. zdw 79 334

Pokój
umeblowany, św. Marcin 32, m. 7. zdw 79 345

Dwuosobowy
Poznańska 26, m. 9. zdw 79 526

Fredry
12 m. 10 pokoik od zaraz. zdw 79 538

Elektrycznością
zaraz. Aleje Marcinkowskiego 16, II, prawo. zdw 79 361

Miły
pokój dla intelig. pani od 1. 8. Jasna 16, m. 9. zdw 79 554

Pokój
umeblowany dla małżeństwa tanio. Wrocławska 17, m. 7. zdw 79 615

Czysty
20 zł. Zygmunta Starego 9, m. 58 zdw 79 393

Pokój
osobnem wejściem. Długa 8, m. 9 zdw 79 395

Tanio
dwuosobowy, wszelkiemi wygodami zaraz. Matejki 60, parter lewo. zdw 79 471

Balkonowy
Słowackiego 39, III. prawo. jw 1106

Dwuosobowy
pokój umeblowany, elektryczność Orzeszkowej 5, wysoki parter. jw 1109

Osobne
wejście 1—2 osobowy używaniem kuchni. Poznańska 27, m. 4. jw 1110

Pokój
umeblowany zaraz lub 1 sierpnia do wynajęcia. Szyperska 21, m. 8 rw 2247

Pokój
pan lub pani zaraz. Chwaliszewo 68, m. 9. rw 2254

Czysty
słoneczny u samotnej zaraz. Popiełuszkich 1 a, m. 7. zdw 79 489

Niekrępujący
tzkie przyjezdnem. Kantaka 1, II. prawo. zdw 79 477

Pokój
dwuosobowy. Piekary 6, m. 6. zdw 79 480

Pokój
Plac Nowomiejski 9, m. 6. zdw 79 476

Pokoik
dla pani. Wronicka 1—2, mieszkanie 16. zdw 79 564

Klatki
Grobla 19, m. 8. zdw 79 565

Panom
pamiętkom. Wrocławska 18, m. 11 zdw 79 573

Próżny
Fr. Ratajczaka 39, m. 5. zdw 79 577

Pokój
i przyjezdnym. Półwiejska 38a, mieszkanie 13. zdw 79 421

Klatka schodowa
elektr. zaraz. Wrocławska 10/11, I. ptr., lewo. zdw 79 416

Pokój
do wynajęcia, Strzelecka 3, III., mieszkanie 10. zdw 79 409

Frontowe
elektryka, łazienka, centr. ogrzewanie zaraz. Zgłoszenia Szkolna 9, mieszk. 5. zdw 79 541

Centrum
pokój umeblowany dwom (małżeństwu używaniem kuchni) Młyńska 4, parter prawo. zdw 79 366

Klatki
przyjezdnemu inteligentowi. Ratajczaka 38, mieszkanie 3. zdw 79 561

Dwuosobowy
lub małżeństwu. Staszica 25, m. 6. zdw 79 562

Frontowy
1—2 osobowy (lub małżeństwo bez kuchni). Długa 9, m. 4. zdw 79 581

Pokój
Plac Działowy 10, mieszkanie 9. dw 655

Półwiejska
2, mieszkanie, 6 także dni. zdw 79 594

Jednoosobowy
pokój do wynajęcia, Matejki 3, II., lewo. zdw 79 590

Elegancki
osobnem wejściem, Patschowska, Podgórna 13. zdw 79 360

Duży
1—2 osobowy, elektryczność, niebliwy, niekrępujący. Wały Jana III. 11, m. 4. zdw 79 331

12 SZUKA POKOJU

Taniego
pokoju umeblowanego poszukuje małżeństwo dzieckiem, możliwe śródmieście. Oferty cena Kurjer Poznański zdw 79 234

Urzędniczka
pokój czysty, słoneczny, łazienka, I.—II. piętro śródmieście. Cena Kurjer Poznański zdw 79 296

Dwuosobowy
z fortepianem tanio. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 219

Pani
szuka pokoiku śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 363

2 panów
poszukują taniego, niekrepującego pokoju. Śródmieście. Oferty z ceną Kurjer Poznański zdw 79 363

Próżnego
pokoju osobnem wejściem śródmieściu, cichą pracownię do 40 zł poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 498

Pani
poszukuje małego taniego pokoju w centrum. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 79 600

13 LOKALE

Obszerne lokale
ogólnej powierzchni ca. 600 mtrl położone w centrum miasta, nadające się na przemysł, hurtownie itp. stanowiące samodzielny budynek, trzy sale, 6 pokoi wiele ubikacyj bocznych z możliwością odgrodzenia podwórza wydzierżawi zaraz korzystnie właściciel domu. Zgłoszenia do „Par", pod nr. 28.29. Pw 3 305-28.29

Skład
wolny. Ul. Dąbrowskiego 4 gospodarz. zdw 76 366

Większe ubikacje
w centrum Poznania na biura, klinikę, pensjonat dla władz, lekarza itd. zaraz do wynajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 280

Skład
wolny. Długa 3, m. 9, gospodarz. zdw 78 740

Skład
wolny. Dąbrowskiego 4, gospodarz. zdw 78 832

Ubikacje
przemysłowe, nadające się na każde przedsiębiorstwo, parter i piętro, ca. 100 m² od zaraz do wydzierżawienia. — Ig. Liczbiński, właściciel domu, Poznań, ul. Kanałowa 17. zdw 79 303

Lokal z mieszkaniem
nadający się na skład żywnościowy, delikatesów i śniadaniowe parowe ogrzewanie, elektryczność, taras ogród Solacz wynajmę. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 79 277

Suterena
i stajnia do wynajęcia, Chwaliszewo 6. zdw 79 290

Pięć
pokoi kuchnia, niski parter odstąpi gospodarz na przemysł, rzemiosło. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 204

Lokal
restauracja z salką lub skład albo nadający się na składnice w śródmieściu natychmiast do wynajęcia. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 79 322

Pokój
umeblowany na biuro I ptr. klatka schodowa przy św. Marcinie, centr. ogrzewanie zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 402

Duże jasne lokale
przemysłowe parter i I piętro z suterenami przy Wielkich Garbarach do oddania. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 385

Lokale
nadające się dla towarzystw, klubów, 4 duże pokoje lub mieszkanie komfortowe, wszelkie wygody, ogrzewanie centralne śródmieście, zaraz wynajmę. Oferty Kurjer Poznański zw 2250

Lokalu poszukuję
na pracownię z jednej lub dwóch małych ubikacyj w pobliżu centrum. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 79 329

Poszukuje
się składu w pobliżu ul. Wielkich Garbar i ul. Wielkiej. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 79 485

Ubikacji
warsztatowej wprost od gospodarza poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 79 576

Warsztat
lub składnica do wynajecia. św. Marcin 15, gospodarz. zdw 79 326

14 DZIERŻAWY

Ubikacje
przemysłowe 60—1 100 kwm. jasne także kocioł parowy przy stadjonie wydzierżawie, ewentl. nieruchomość sprzedam. „Renoma" Wielkie Garbary 1. Pw 3 105-14,57

Restauracja
pełna koncesją mieszkaniem ruchliwej dzielnicy Poznań-wschód wydzierżawię, objęcie około cztery tysiące. Górczyńska 14 parter zdw 76 721

Zabudowania
fabryczne na każdy przemysł biurami do wydzierżawienia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 79 297

Willa
5 pokojowa, 2 kuchnie 3 klm. od Poznania z 2 morgowym ogrodem i warzywnikiem korzystnie do wydzierżawienia. Stacja kolejowa w miejscu. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 316

Warsztaty
garaże, składnice do wydzierżawienia. Globisz Kwiatowa 4. zdw 79 183

Wydzierżawię
plac przemysłowy z zabudowaniem na Jeżycach. Wiadomość telefon 2935 zdw 79 131

Skład
urządzeniem dobrem położeniu na każdą branżę wynajmie M. Koller. Kraszewskiego 4, m. 5. zdw 78 342

Skład
towarów kolonjalnych w kościelnej wsi wydzierżawię. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 250/1

15 LETNISKA I UZDROWISKA

Zakopane - „Januszek"
Chałubińskiego, pensjonat adwokatowej Rychlickiej. Kuchnia obfita na maśle. Piękny, ogrodzony park świerkowy. Ceny niskie. dw 538

Puszczykowo
Poznańska 53, pokoje z kuchnią do wynajęcia. zdw 79 605

Krawcowa
szuka pobytu na wsi — wzamian eleganckiego szycia. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 460

Na wyjazd
niezbędne garsonki swetry, jumpry, pullowery, kostjumy kąpielowe itp. również przeróbki wykonuję „Tricot", Pocztowa 23. Pw 3 118-23,144

Podhale mszańsko - limanowskie malowniczy zakątek letniskowy
dla pragnących ciszy nie szukających komfortu. Nabiał, kurczęta tanio. Pokoje w domach góralskich już od 20 zł miesięcznie. Furka bezpłatnie dla przyjazdu i wyjazdu z letniska. Zgłoszenia do Biura Informacyjnego: Pośrednictwo Powiatowej Komisji Letniskowej przy Wydziale Powiatowym w Limanowej wojew. krakowskie. zdw 77 631

Krynica
uroczo położony pierwszorzędny pensjonat „Reduta" (5 minut od Nowych Łazienek) pokoje słoneczne z balkonami — doskonała kuchia ceny kryzysowe. Otwarty cały rok. Do dyspozycji PP. Kuracjuszy własny powóz. dw 612

Mosina
dwupokojowe, jednopokojowe, — elektryczność las, woda. Willa Schildknecht. zdw 79 228

Mosina
pokoje z całodziennem utrzymaniem przy wodzie, lesie. Cabańska willa Schildknechta. zdw 79 230

Letnisko
panu zaraz blisko Poznania, woda las, wętkowanie. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 210

Zakopane
„Florida", nowy elegancki pensjonat M. Paryskiej — wielki zadrzewiony ogród — kuchnia bardzo staranna — ceny zniżone. nw 4 409

Kto
przyjmie artystę malarza na wakacje? wzamian wymaluje portrety. Oferty Kurjer Pozn. zdw 79 422

Letnisko
piękna okolica idealne warunki wypoczynku wygoda, godzina od Poznania, las, woda, tennis, radjo pisamo cena 121 zł. Adres Kurjer Poznański zdw 79 502

Gdynia
dwu pokojowe oddzielnie mieszkanie umeblowane ze wszystkiemi wygodami na sierpień do wynajęcia. Śródmieście przy morzu. Zgł. pod „Sezon" Ekspozytura Kurjera Poznańskiego, Gdynia, nw 4420

Gdynia
Hotel - pensjonat „Świt", w centrum miasta nad morzem otwarty cały rok, poleca pokoje z utrzymaniem i bez, kuchnia wyborowa pokoje odnowione, garaż ceny 30 % niższe. Telefon 14-14. nw 4155

16 OSOBISTE

Pani
ze synkiem która była w kawiarni Esplanada w ogrodzie dnia 9 lipca wieczorem, proszoną jest o podanie adresu do Kurjera Poznańskiego pod zdw 78 982

Panna
lat 25 posiadająca 70 000 wyjdzie zamąż. „Przyszłość". Ogrodowa 5, mieszk. 7. zdw 79 245

21 ZGUBY

Zgubiono
dnia 8. VII. na szosie Poznań—Gniezno, walizkę, zawartość: ubranie męskie, aparat fotograficzny, lampka elektryczna. Uczciwego znalazcę uprasza się o odesłanie za wynagrodzeniem pocztą pod adresem: Poznań - Chartowo, J. Mielke. zdw 79 300

Zgubiono
pochwę parasola - laski w środę Wjazdowa - Półwiejska, lub tramwaju 8. Oddać za wynagrodzeniem. Wały Jagiełły 20 mieszkanie 2. zdw 79 191

Złodzieja
z pływalni pamiątek (sygnet, zegarek, chusteczka) poznałem, oddaj, zachowam tajemnice. Trochowski, Rybaki 13. zdw 79 354

22 ROZMAITE

Fotografje
Bracia Pęcherscy, Aleje Marcinkowskiego 8. Ceny zniżone! dw 541

Trykoty
kąpielowe męskie, damskie i dziecięce w wielkim wyborze po cenach niskich poleca Fabryka Bielizny J. Schubert. Wrocławska 3. Pw 3 110-20.53

Zobacz
historyczny kamień z roku 1604 +++ Restauracja, Woźna 1. zdw 79 568

25—30
wykonuje gwarantowane ubrania i płaszcze. Kopernika 4. m. 7. zdw 79 580

Krawcowa
poszukuje pracy poza dom. Pocztowa 3, m. 9. zdw 79 444

Obiady
smaczne 60 gr. Św. Marcin 52/53. zdw 79 411

Eleganckie
suknie, kompleciki wykonuje tanio Słowackiego 39, III. prawo. jw 1105

Kołdry
przerabiam, poszywam nowe. — Smoczyńska Kwiatowa 8. zdw 79 482

Płyty gramofonowe
używane zamieniam, — kupuję. K. Jarosz, ul. 27 Grudnia 3 w podwórzu. zdw 79 546

Chiromantka
z długoletnia, doświadczoną praktyką, przepowiada przeszłość, teraźniejszość i przyszłość z rąk, z fizjognomji, grafologji, fotografji i kart. Liczne podziękowania. Przyjmuje od 10—1 i od 3—8 wieczór. Franciszka Ratajczaka 15, mieszkanie 10, II piętro, I. wejście w Pasażu Apollo, prawo. zd w79 355

Restauracja Silesia
Aleje Marcinkowskiego nr. 5, wydaje smaczne obiady 90 gr, kolacje 80 groszy. zdw 79 550

Dla naszych Milusińskich
Bielizna niemowlęca wszelkiego rodzaju w wielkim wyborze po cenach nadzwyczaj korzystnych poleca Fabryka Bielizny J. Schubert Poznań, ul. Wrocławska 3. Pw 3 120-24.5

Siostry Streich teraz Gwarna 15 Robótki
rysunki haftów wszelkiego rodzaju. Tw 188

Pluskwy
z zarodkami wytępiam radykalnie wydymieniem gazami trującemi. Tępię szczury, robactwo z powodzeniem tanio. Wawrzyniak (Amicusa Następca). Rynek Łazarski 4, mieszkanie 4. zdw 37 030

Kilku Studentów — Poznań!
Całkowite utrzymanie za prace organizacyjna, pomoc nauce.. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 79 227

Markizy
wykonuje Tomaszewski, Ostrówek 15. śrw 7

Tokarz
wykonuje wszelkie prace tokarskie w drzewie, także przyjmuje reperacje. M. Stefański, ul. Strzelecka 8. zdw 79 328

Wypożyczam
kompletny garnitur do omłotu zboża. Większe zgłoszenia za wynagrodzeniem. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 79 146/7

Mereżkę
mtr. 0,15, okrętkę 0,10, dziurki 1 grosz wykonuję Wroniecka 19, m. 11. zdw 79 368/9

Rysunki
budowlane, projekty z kierownictwem, wykonaniem budowy lub bez po najniższych cenach. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 544/5

Pobytu
na wsi bez wzajemnego wynagrodzenia szuka wdowa dla córki 17 letniej wykształconej. — Oferty Kurjer Poznański zdw 79 453

Która
starsza panna wdówka bezdzetna, posiadająca 3 000 poślubi wdowca z dziećmi, dobrego charakteru rzemieślnika na stałej państwowej posadzie, posiadającego 5 000 gotówki. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 79 201

Szatynka
lat 28, znużona samotnością poszukuje towarzysza szlachetnego charakteru urzędnika, wojskowego w celu matrymonjalnym. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 378

Wspólniczki
chrześcijanki, do lat 35 samotnej, z kapitałem 8 tys. złotych do zaprowadzonego interesu materjałów piśmiennych szukam. Małżeństwo nie wykluczone. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 351

NOWA USTAWA O ZGROMADZENIACH

z komentarzem

omawiającym obecny stan prawny w porównaniu z stanem dotychczasowym, który na **ziemiach zachodnich** wynikał z niemieckiej ustawy o stowarzyszeniach.

Stron 48.

Pouczająca broszura dla każdego, biorącego udział w pracy społecznej.

Cena egzemplarza 10 groszy, z przesyłką pod opaską 20 groszy. Przy zamówieniu najmniej 25 egzemplarzy przesyłka franko.

Wysyłkę uskutecznia za poprzedniem nadesłaniem należności

Drukarnia Polska S. A.
Poznań, św. Marcin 70.

Budujemy
wille, domy, na długoletnie spłaty. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 611-12

Pamiętać
stopy nadrabiają składy Marcin 22 Wielka 18, Dąbrowskiego 3, Górna Wilda 100 Śniadeckich 3. zdw 79 434/5

Chiromantka
przeprowadziła się z Szamarzewskiego na Kościelną 41, m. 13. zdw 79 340/1

Warszawska
Pracownia sukien, okryć, kostjumó wi futer, czynna całe lato. b. krojczy f. B. Herse. Franc. i Matylda Olszewscy. zdw 79 383

Akuszerka
Kleinwächterowa Poznań, centrum, ulica Romana Szymańskiego 2, pierwsze piętro lewo, drugi dom od Placu Świętokrzyskiego. zdw 52 305/6

Pracownia Gorsetów „Wanda"
Gorsety na miarę Gorsety gotowe — Pasy do ciąży — Paseczki sportowe Biustonosze wszelkiego rodzaju. Reparacje gorsetów. Ratajczaka 27, parparter. zdw 79428

Srebrzenie — złocenie
papierośnic, torebek alp., cukiernic, zastaw metalowych przedmiotów antycznych — wykonuje „Galwonostegja" (M. Borzyński), Wielkie Garbary 4. zdw 68 343

23 OŻENKI

Przystojną
pannę z dobrego domu do lat 28, wzrostu wyższego, pragnę poznać w celu matrymonjalnym. Kawaler, wiek średni, z rodziny ziemiańskiej, właściciel kamienic. — Łaskawe zgłoszenia nieanonimowe do Kurjera Poznańskiego zdw 77 846. Ścisła dyskrecja zapewniona.

Właściciel
pięknego letniska, kawaler poszukuje żony zdrowej, młodej i przystojnej gotówka cirka 20 000 zł potrzebna na spłatę hipotek. — Rzecz honorowa. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 308

Dla
swego krewnego, przystojnego kawalera, lat 35, ofic. rez., katolika, właściciela dużego przedsiębiorstwa gastronomicznego (rentownego), wartości kilku tysięcy dolarów, poszukuję odpowiedniej pani lub panny do lat trzydziestu, blondynki, jako wspólniczki. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia Kraków, Skrytka pocztowa 253, pod „Majątek 3.000 dolarów". nw 4 390

Wdowa
lat 39, z własnem mieszkaniem, wyjdzie zamąż. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 305

Dla
brata, kupca, lat 25, przystojnego, wysokiego ciemno - blondyna, posiadającego skład kolonjalno-spożywczy dobrze zaprowadzony, szukam żony z gotówką, dla własnego dobra. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 283. (Rzecz traktuję poważnie.)

Dwudziestopięcioletnia
panienka (z prowincji) przystojna, inteligentna, posiadająca gotówki kilkadziesiąt tysięcy, zapozna zdecydowanego celem zamążpójścia. Oferty Kurjer Pozn. zdw 79 168

Kulturalną
religijną właścicielkę przedsiębiorstwa l. 25—30, poślubi zamożny kierownik. Zgł. Kurjer Poznański zdw 79 346

Która
osoba samotna potrafi zastąpić dwom dzieciom matkę, wyjdzie za wdowca po 50, stan średni, gotówka pożądana, dyskrecja pewna. Łaskawe oferty ewtl. fotografją, którą zwrócę do Kurjera Pozn. zdw 78 922/3

Panna
lat 28, akuszerka, własnem mieszkaniem materjalnie niezależna, wyjdzie zamąż. — „Przyszłość". Ogrodowa 5, m, 7. zdw 79 248/9

Panna
lat 22, sierota, wyjdzie zamąż. — „Przyszłość" Ogrodowa 5, mieszkanie 7. zdw 79 246/7

Biuro
„Rekord" załatwia sprawy matrymonjalne. Skarbowa 15, telefon 40-18. zdw 79 387

Dla
mego krewnego wdowca lat 40, kupca, przemysł, w Poznaniu szukam tą drogą żony solidnej i gospodarnej z odpowiednim majątkiem — wdówki nie wykluczone. Dyskrecją zapewniona. Agenci wykluczeni. Łaskawe zgłoszenia tylko z fotografją do Kurjera Poznańskiego zdw 79 391

Kawaler
lat 33, posiadający dobrze zaprowadzony skład na prowincji i gotówki 60 000 poszukuje dla braku znajomości panny, ładnej, przystojnej z dobrym miłym charakterem ze zdrowej rodziny do lat 25. Cel matrymonjalny. Pośrednictwo krewnych mile widziane. Dla wspólnego szczęścia potrzeba do 3 000 lecz niekoniecznie. Oferty upraszam wraz z fotografją, którą się zwracą do Kurjera Pozn. zdw 79 461

Pani
pozna przystojnego pana do lat 45, Cel matrymonjalny. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 79 566

Inteligentny
pan, lat 41, nawiąże, celem późniejszego ożenku znajomość z zamożną panią do lat 45, najchętniej korpulentną blondynką. Zgłoszenia wyczerpujące Kurjer Poznański zdw 79 560

Kawaler
lat 27, inteligentny, posiadający realność wartości 30 000 zł., umeblowanie 3 pokojowe, pozna pannę lub wdówkę posiadającą gotówkę względnie interes lub gospodarstwo. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański jw 1111

Panna
lat 25, sympatyczna, właścicielka realności w dużej wsi, w której prowadzi piekarnię i skład kolonjalny, wyjdzie zamąż, najchętniej za fachowca. Panowie z gotówką od 8 000 raczą oferty skierować do Kurjera Poznańskiego nw 4428

Kawaler
kupiec, dobrego charakteru, sportsmen, bogaty, pozna odpowiednią panią do lat 27. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 584

24 NAUKA

Francuskiego
udzielę tanio. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 236/7

Niemieckiego
lekcyj i konwersacji udziela akademik niemiecki, katolik. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 192

Żeńskie Kursy Techniczne
(budowlane). Poznań Kraszewskiego 17, m. 15. Przygotowanie średnie (sześcioklasowe). Urzędnikom 75 % zniżka. Pw 3133-55.469

Doktor filozofji
tłumaczenia lekcje niemieckiego, francuskiego, włoskiego i wszystkich słowiańskich. Staszica 9, miezkanie 3. zdw 79 306

Tańczyć
wyucza — baletmistrz Szczurek, Dom Rzemieślniczy. zdw 79 178

Kursy
stenografji, pisania maszyną, książkowości, rachunków kup., korespondencji, Kromczyńska, Ogrodowa 16, II. zdw 79 458/9

Francuskiej
konwersacji poszukuje młody urzędnik wzamian niemieckiej. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 466

English lady
recommended gives lessons also on a walk. Ratajczaka 11a, m. 85, wejście 5. zdw 79 575

Eksternistę
kto przygotuje do matury. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 79 522

25 MUZYKA

Fortepian
tanio do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 79 185

26 ROZRYWKA

Kino „Muza"
Focha 23. Wielka atrakcja z Ken Maynardem. zdw 79 186

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Kupiec - mechanik
pożyczką 1 500 zł stałe stanowisko, zabezpieczenie gotówki, pensja miesięczna 200 zł potrzebny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 79 465

Fryzjerski
pomocnik młodszy, poszukuje posady za jakiemkolwiek wynagrodzeniem. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 79 467

Dziewczyna
młodsza, uczciwa pracowita szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 390

Książkowy - bilansista
z dłuższą prakyką samodzielnego rewizora u zaprzysiężonego rzeczoznawcy i rewizora ksiąg przyjmie dorywcze prowadzenie ksiąg handlowych stały nadzór nad buchalterją lub organizowanie buchalterji o każdej porze dnia. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 76 933

Rolnik - praktykant
Poznańczyk, 27 lat, z akademickiem wykształceniem, 4 lata praktyki, szczególnie wyspecjalizowany w hodowli zwierząt, poszukuje zaraz lub później odpowiedniej posady, Inż. Dr. agr. H. Fritz, Rabowice, poczta Swarzędz. zdw 77 950

Młodszy
urzędnik, wzgl. pisarz gospodarczy, 3 lata praktyki, obeznany książkowością, solectwem, poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański jw 1107

Handlowiec
szuka jakiejkolwiek posady inkasenta, magazyniera, woźnego, podróżującego ewtl. kelnera, bufetowego lub ekspedjenta. Może złożyć kaucję. Łask. zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 79 516

Krawcowa
w dom i poza dom szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 571

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem poszukuje posady zaraz lub 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 500

Kuchmistrz
siła pierwszorzędna poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 79 528

Mężatka
młoda szuka posługi lub posady do wszystkiego szyciem od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 530

Kowal - szofer
znający lokomobilę, kucie koni, trzeźwy, sumienny poszukuje jakiejkolwiek posady, możliwie kaucja. Adres Kurjer Poznański zdw 78 019

Mistrz młynarski
na długoletnich samodzielnych stanowiskach, specjalista na przemiał pszenicy, motory ssąco gazowe wykonuje reparacje i ulepszenia młynów dynamomaszyny, złoże kaucję z dobremi referencjami poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 78 478

Poszukuję
posady szofera lub woźnego z kaucją. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 78 656

Aptekarska
siła pomocnicza dobrze polecona 9 lat w jednej posadzie znająca wszelkie prace aptekarskie taksowanie recept i książkowość, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 827

Ślusarz maszynista
obeznany z wszelkiemi maszynami parowemi poszukuje posady jako palacz przy kotłach parowych. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 79 619

Dziewczyna
młodsza poszukuje posługi lub na cały dzień przychodnia od 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 79610

Gospodyni-kucharka
dobrem gotowaniem, praspwaniem chowem drobiu, szuka posady zaraz, lub 1. 8. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 607

Panienka
ze znajomością szycia szuka posady do szycia i dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 602

Stenotypistka
polsko-niemiecka, z dłuższą praktyką, biegła w stenografji i pisaniu na maszynie poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 79 595

Mężczyzna
29 lat, obeznany z pracą biurową przyjmie posadę praktykanta adwokackiego. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 79 589

Kolonjalista
lat 24, pracował w kilku interesach, poszukuje posady z branży lub pokrewnej, posiadam 3 000 gotówki, mogę dać jako kaucję lub do dyspozycji właściciela, lecz za dobrą gwarancją, najchętniej hipoteczną. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 588

Rotograwurzysta
(Tiefdruck trawiacz) oraz amerykański retuszer z ukończonym 1 rocznym kursem w Graficznej Szkole we Wiedniu i długoletnią praktyką poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 338

Rządca gospodarczy
kawaler, lat 30, z lepszej rodziny rolnej, z fachowem wykształceniem, 10 lat praktyki w postępowych gospodarstwach posiadający odpowiednie kwalifikacje w swoim zawodzie, wymagania skromne, pragnie przyjąć posadę zaraz lub później. Zgłoszenia uprasza: Stanisław Nowicki, Prusce, poczta Rogoźno (Wielkp.) zdw 78 845

Elektro - mechanik
szuka pracy w przemyśle, handlu lub rolnictwie. Oferty proszę Kurjer zdw 78 564

Studentka
poszukuje zaraz jakiejkolwiek posady za utrzymanie, najchętniej na wsi. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 78 960

Nauczycielka
skromnych wymagań z pozwoleniem, muzykalna, przyjmie posadę do młodszych dzieci. Wakacje bez wynagrodzenia. Ł. Wolińska, Wielkie Garbary 5. zdw 78 951

Nadmłynarz
energiczny, sumienny, rzetelny, obeznany z ryflarką i wszelką przebudową, 12 lat praktyki szuka stałej posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 000

Sierota
lat 21, ukończona szkoła gospodarcza, pracowała w składzie kolonjalno-restauracyjnym poszukuje zaraz posady. Oferty proszę skierować Zamorska, Turza, poczta Damasławek, powiat Wągrowiec. zdw 79 055

Bona
z długoletnią praktyką, dobremi świadectwami, zna szycie i robótki poszukuje posady od 1 sierpnia. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 368

Ślusarz - mechanik
szofer, spawacz, kilkanaście lat praktyki, znający wszelkie maszyny rolnicze, motory spalinowe, elektryczne, po zlikwidowaniu własnego warsztatu przyjmie jakąkolwiek posadę z własnemi narzędziami, aparatem do spawania. Oferty Kurjer Pozn. zdw 78 309

Ogrodnik - szofer
lat 27, długa praktyka, dobre polecenia, zna bartnictwo, szuka posady. Korzycki, Sobota, poczta Rokietnica. zdw 79 267/8

Pielęgniarka
młoda, energiczna, z praktyką, poszukuje posady do chorej bez spania. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 287

Służąca
z gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 79 231

Książkowy
kasjer, kawaler dobra praktyka, zna całokształt gospodarstwa, może zastąpić urzędnika poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 239

Kelner
biegły w swym zawodzie poszukuje posady za kaucją. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 79 257

Młoda
inteligentna niezależna pani przyjmie stanowisko sekretarki kasjerki najchętniej kancelarji, adwokackiej, ewentl. pracy społecznej. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 79 190

Nauczycielka wychowawczyni
z pozwoleniem nauczania — z niemieckiem poszukuje od 1. VIII. 32. lub później posady jako nauczycielka lub jakąkolwiek inna. Wymagania skromne. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 79 177

Maszynistka
polsko-niemiecka kilkoletnia praktyka, stenografja polska, obeznana książkowością, poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 79 206

Gosposia
szuka posady możliwie u samotnej osoby. Zgłoszenia Guhr, gazety, Ostrów (Pozn.). nw 4 412

Propagandzistka
z praktyką szuka posady. Zgłoszenia Guhr, gazety, Ostrów (Pozn.). nw 4 411

Czeladnik piekarski
szuka pracy za małem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 193

Książkowy
bilansista długoletni pracownik poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdwp 79 432

Nauczycielka
francuskiego lekcji za letnisko. Oferty Kurjer Pozn. zdw 79 344

Służąca
uczciwa, z gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 357

100
złotych dam za stałą posadę inkasenta woźnego, portjera lub podobną. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 174/5

Krawcowa
wykonuje suknie 6—10 zł. Nowakowa 12. zdw 79 298

Dziewczyna
wiejska poszukuje posady z praniem, szyciem, cośkolwiek gotowaniem zaraz lub 1. 8. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 078

Z prowincji
szukam zajęcia do wszystkiego, znam niemieckie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 79 079

Dziewczyna
uczciwa, pracowita poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdw 79 088

Panienka
skromna z szyciem poszukuje posady do jednej lub dwóch starszych osób. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 089

Panienka
ukończoną szkołą gospodarczą z bardzo dobrem szyciem szuka odpowiedniej posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 79 043

Biuralistka
początkująca przyjmie posadę za skromnem wynagrodzeniem. — Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdw 79 062

Dziewczyna
uczciwa z małego miasteczka poszukuje posady najchętniej do samotnej osoby za skromnem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 79 069

Panienka
18 letnia z prowincji, 2 lata praktyki w kiosku poszukuje posady najchętniej w składzie, miejscowość obojętna. Oferty: Bolechowo 15. zdw 79 124

Dziewczyna
uczciwa do wszelkich prac domowych cośkolwiek gotowania, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 992

Bona
wychowawczyni, kochająca dzieci poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 79 170

TEATRY

Teatr Polski: Dziś = „Płomienna noc", — premjera.
Niedziela, 17. 7. = „Płomienna noc".
Poniedziałek, 18. 7. = „Płomienna noc".
Wtorek, 19. 7. = „Płomienna noc".

Teatr Nowy: Dziś = „Małżeński ... urlop".
Niedziela, 17. 7. = „Małżeński ... urlop".
Poniedziałek, 18. 7. = „Małżeński ... urlop".

Teatr Letni (Plac Nowomiejski 5, tel. 2908).
Dziś — „Teść szaleje". Ceny od 50 gr do 2 zł.

DZISIAJ w KINIE

Apollo: „Miłość kozaka".
Aurora: Upiory Cyrku i Polowanie na ludzi.
Colosseum: I. Lucjano Albertini, Rinaldo Rinaldini, — Ken Maynard „Jeden przeciw 10-ciu".
Corso: „Goniec Napoleona" oraz „Rozwiedźmy się".
Metropolis: „Książę Dracula".
Muza: „Wielka atrakcja Ken Maynarda".
Odeon „Zakazana kobieta".
Orzeł: „Niewidzialna ręka" i Tam, gdzie pieprz rośnie.
Roxy: Pat i Patachon.
Sfinks: „Romans Królowej Piękności".
Słońce: „Kurjer Carski".
Wilsona: „Panna Elza".

Racjonalno-indywidualna kosmetyka
Środki i sposób Paryskiego Uniwersytetu de B-te i amerykański. Odtłuszczanie parafiną etc.
Masaż leczniczy przeciw reumatyzmowi, artretyzmowi, ischiasowi i wadliwemu krążeniu krwi.
„IRNIS"
Instytut Hygieniczno-Kosmetyczny
Poznań, Piekary 5. Tel. 25-91.
dw 504

Redakcje!
Ekonomista pragnie współpracować z redakcjami pism prowincjonalnych. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdpw 78 686

Panna
w średnim wieku, inteligentna, uczciwa, pracowita, znająca dobre gotowanie wszelką pracę domową szuka posady do samodzielnego prowadzenia gospodarstwa domowego. Okolica obojętna. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 78 993

Szofer
z kaucją szuka stałej posady. — Oferty Kurjer Poznański zdw 79 020

Gospodyni
kucharka z bardzo dobremi świadectwami, znająca wykwintną kuchnię, pieczenie ciast, poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 78 962

Pomocnik obuwniczy
z Francji poszukuje pracy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 78 935/6

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego, sztywnem prasowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 968

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady z gotowaniem do prac domowych lub do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 969

Zarząd
domem u inteligentnej, starszej, samotnej osoby przyjmie panna inteligentna z Kongresówki, lat 33. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 75 888

Młynarz
kilkoletnią praktyką poszukuje posady w parowym lub motorowym młynie, również obeznany obsługą motoru. Łask. zgł. Kasprowiak, Szklana—Huta, poczta Chrośnica, pow. Nowy Tomyśl. zdw 78 851

Zbożowiec
z 14-letnią praktyką z pierwszorzędnemi referencjami poszukuje odpowiedniej posady. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego nw 11 047

28 WOLNE MIEJSCA

Uczennica
zaraz potrzebna. F-a „Fryzjer", Dąbrowskiego 12/16 zdw 79 578

Biuralistka
początkująca pisząca na maszynie Orzeł może się zgłosić. F. Kaźmierski Stary Rynek 38/39. zdw 79 129

Ucznia (cę) dentystycznego
potrzebuje lekarz-dentysta, mała opłata nauki. Oferty Orędownik Wielkop. zd 79 497

Służąca - kucharka
z dobrem samodzielnem gotowaniem do wszelkich prac domowych potrzebna. Podanie wieku, pensji, odpis świadectw do Towarzystwa Wydawniczego Rawicz. nw 4377

Kucharka
restauracyjna potrzebna zaraz. Dąbrowskiego 34. jw 1108

Służąca
samodzielna, potrzebna powyżej czterdzieści lat, uczciwa, sumienna, znająca dobrą kuchnię, zaprawy, pranie, prasowanie do dwóch osób. Zgłoszenia Kurjer Poznański nw 2 115

Uczeń
z odpowiedniem wykształceniem może się zgłosić zaraz. Malepszy, Drogerja, Leszno, Dworcowa. nw 4426

Przepisuję
tanio na maszynie, ul. Małeckiego 5. m. 31. zdw 79 418

Dziewczyna
młodsza do wszelkich prac domowych. Czyżowa, Plac Nowomiejski 3, mieszk. 12. zdw 79 415

Szewcy
otwieram 4 filję, kto posiada warsztat frontowy — dam propozycję. Oferty Kurjer Pozn. zdw 79 413

Drogerja
przyjmie zaraz ucznia uczciwego z lepszej rodziny z 4 klas gimnaz., lub ukończ. szkoły wydziałowej. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 79 317

Uczni
ślusarskich przyjmiemy. Sienkiewicza 11. zdw 79 431

Gospodyni
samodzielna na majątek natychmiast potrzebna. Warunek kaucja. Właściciel starszy wdowiec. Zgłoszenia szczegółowe Kurjer Poznański zdw 79 343

Uczeń
do drogerji potrzebny. Drogerja Fortuna, Dąbrowskiego 41. zdw 79 333

Służąca
do wszystkiego wieku średniem, z samodzielnem, dobrem gotowaniem, świadectwmi dobrych domów, potrzebna od 1. 8. Zgłoszenia z podaniem warunków, wieku do Kurjera Poznańskiego zdw 79 232

Wiejska dziewczyna
uczciwa, czysta z pościelą, do wszystkiego, z dobrem gotowaniem do 2 osób potrzebna. Zgłoszenia od 6 wieczór św. Wojciech 3, mieszkanie 6. zdw 79 275

Uczeń
syn uczciwych rodziców z ukończoną Miejską Szkołą Handlową może się zaraz zgłosić, Ig. Liczbiński, Poznań, ul. Kanałowa 17, skład żelaza i sprzętów kuchennych. zdw 79 302

Panienka
tuczciwa do składu zegarmistrzowskiego może się zgłosić jako uczenica. Edward Benenowski, Chwaliszewo 76, przy Aptece. zdw 79 398

Panowie
do rozsprzedawania po ulicach łatwo pokupnego artykułu mogą się zgłosić. Ul. Zielona 1, mieszk. 2, od 4—6 po południu. zdw 79 173

Służąca
potrzebna zaraz. E. Rutawska, Wrocławska 35. zdw 79 597

Stenotypistka
biegła w polskim i niemieckim potrzebna. Z powodu samodzielnej pracy kaucja 500 zł wymagana. Oferty Kurjer Pozn. zdw 79 407

Kelnerki
z kaucją 100 zł zaraz. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 79 440

Uczennica
do Pracowni Futer potrzebna. — W. Zalewski, Fr. Ratajczaka 32. zdw 79 426

Osoby
do prowadzenia gospodarstwa domowego i sprzedaży w składzie rzeźnickim z powodu stałej choroby mojej żony, poszukuje zaraz. Posada stała, kaucja 800—1000 zł. Pomorze — wioska. Fachowość niekonieczna. Potrzebny także uczeń. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 494

Dzielnego ondulatora
lub ondulatorkę zaraz, posada stała. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 79 493

Magister
bez lub z małą praktyką potrzebny od 1. 8. — 15. 9. do apteki powiatowem mieście wojew. poznańskiego. Język niemiecki konieczny. Oferty Kurjer Poznański dw 638

Uczeń
uczciwy, z ukończoną szkołą handlową, może się zgłosić. — Jan Deierling, skład żelaza, Poznań, Szkolna 3. Pw 3352-28.134

Dentysta technik
starszy, przystojny, perfekt w operatywie i w technice, mówiący niemieckim i polskim językiem, potrzebny od zaraz na kierowniczе stanowisko. Zgłoszenia z fotografją do „Par", Katowice, pod „Dentysta". Pw 3353-71.79

Kuchmistrz
lub kuchmistrzyni do hotelu restauracji, samodzielny, z wykwintnem gotowaniem potrzebny. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 79 621

Służącej
bez gotowania. Chełmońskiego 21 m. 3. zdw 79 609

Panowie
przedstawiciele zredukowani urzędnicy na Poznań poszukiwani. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 79 414

Kierowniczkę
biura z kaucją 1 000 zł poszukujemy. Oprócz pensji udział w zyskach. Warunek: Pisanie na maszynie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 79 406

Krawiecki
pomocnik, Piekary 10, 3. zdw 79 558

Szofera-lokaja
kawalera, poszukuje się. Żądana bezwzględna uczciwość znajomość sprzątania pokoi i usługi domowej oraz dłuższa rutyna szoferska. Zgłoszenia z podaniem życiorysu praktyki, poleceń, kierować pod „Szofer-kamerdyner" do „Par", Lwów, Akademicka 14. Pw 3350-72.41

300
tylko kosztuje moja maszyna pończosznicza, która daje 400 złotych dochodu miesięcznie. Produkcja dzienna 20 par zarobek na parze 0.70. Zofja Poznań, Śniadeckich 3. zdw 79 436

„Madeleine"
Poznań — Warszawa — Kraków Urodę kobiecą pielęgnuje doskonali, odświeża, usuwa jej skazy i braki Instytut Racjonalnej Kosmetyki „Madeleine" D-rowej Magdaleny Poznańskiej. Wszelkie zabiegi kosmetyczne na wysokim fachowym poziomie. Usuwanie zmarszczek i wszelkich wad cery. Doraźne upiększania. Udoskonalone barwienie włosów. Trwałe przyciemnianie brwi. — manicure, pedicure. Tamże sprzedaż doskonałych kremów, płynów, pudrów „Madeleine" Poznań, Ratajczaka 29, telefon 54-37 zdw 79 547

1 dolara wypłacimy
za każdą żywą pluskwę znalezioną po przeprowadzeniu dezynfekcji domowej preparatem
„FUMIGATORE CIMEX"
który zabija pluskwy, mole i t. p. i dezynfekuje mieszkania po chorobach.
Do nabycia w aptekach i drogerjach.
Hurtownie: R. BARCIKOWSKI i CZEPCZYNSKI S. A.
Biuro Dezynfekcyjne Poznań, Chełmońskiego 9, tel. 71—14, przeprowadza pod gwarancją dezynfekcje domowe za minimalną opłatą. Tw 171

Bufetowa
z kaucją szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 973

Panienka
znająca gotowanie i lubiąca dzieci poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 978

Piekarz
z praktyką cukierniczą szuka posady w cukierni lub piekarni. — Oferty Kurjer Poznański zdw 78 627

Aptekarz dypl.
rutynowany z 16-letnią praktyką przyjmie zastępstwo szefa wzgl. zarządzającego apteką. I-a referencje. Zgłoszenia łaskawe do Kurjera Poznańskiego zdw 76 220

Dziewczyna
uczciwa czysta sumienną szuka posady do wszelkich prac dobrem gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 947

Starsza
dziewczyna szuka posady z gotowaniem do wszystkiego do starszego państwa. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 925

Dziewczyna
do dzieci poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdw 78 931

Posady
szukam zaraz lub od 1. do 2 osób gotowaniem, — Ukończyłam półroczny kurs szkoły gospodarczej. Oferty Kurjer Pozn. zdw 78 942

Młodszy książkowy
szuka posady 50 zł miesięcznie. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 78 296

Ogrodnik
obeznany w wszystkich działach ogrodnictwa poszukuje posady zaraz. — Józef Wojciechowski, Śmiłowa poczta Poniec, powiat Gostyń. zd 83 303

Kowal
maszynista szofer z ośmioletnią praktyką poszukuje jakiejkolwiek posady. Adres wskaże Orędownik Wielkopolski zd 79 218

Bona - freblanka
lat 25, biegła w niemieckim, z kilkoletnią praktyką w domach pierwszorzędnych poszukuje posady od 15 lipca też do Małopolski. Łaskawe zgłoszenia pod Marja Kośmiecka, maj. Borowiec, poczta Sobótki pow. Jarocin — Wielkp. zdw 69 187

Samodzielna
ekspedjentka potrzebna kaucją. Adres Kurjer Pozn. zdw 79 348

Restaurację
wydzierżawię: kaucje do banku. Metelski, Zielona 3, m. 21. zdw 79 371

Uczeń
młynarski potrzebny zaraz z wolnem utrzymaniem. Borówiec, Młyn, poczta Skoki, pow. Oborniki. zd 79 519

Chłopak
do posyłek może się zgłosić. Banaś, Plac Wolności 2. zd 79 384

Ucznia
malarskiego oraz ucznia z nieukończoną nauką przyjmie Mikołajski Długa 14. zd 79 379

Woźny
kontroler, kawaler potrzebny 500 zł, zabezpieczenie stała posada. Oferty Orędownik Wielkopolski zd 79 353

Pracę
stałą daje maszyna pończosznicza. Cena tylko 300 złotych. — Nauka bezpłatna. „Zofja", Poznań, Śniadeckich 3. zd 79 453

Chłopaków
do rozwożenia towarów z gwarancją poszukuję. Stablewskiego 3, m. 14. zd 79 318

Dziewczyna
do wszystkiego potrzebna zaraz. Nowak, Cieszkowskiego 4, mieszkanie 6. zd 79 271

Maszynistka
biegła potrzebna od poniedziałku. Zgłoszenia natychmiast. Al. Marcinkowskiego 19, II, o d5—6. zdw 79 481

Czeladnik
krawiecki na pracę miarową potrzebny zaraz. Bedyński, Różana 21, I. zdw 79 112

Krawcowa
dzielna potrzebna na wyjazd. Referencje, Górna Wilda 26, składa papieru. zdw 79 281

Akwizytorów
wprawowanych poszukuję. Plac Nowomiejski 6 a, mieszkanie 25. zdw 79 293

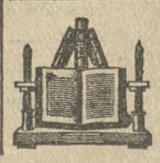
Oprawy książek wszelkiego rodzaju Introligatornia Drukarni Toruńskiej T. A. w Toruniu ul. św. Katarzyny 4.

Ogrodniczego
pomocnika przyjmie Grudzieniec 94, Poznań. zdw 79 324

Służąca
potrzebna zaraz. Grobla 28, m. 1. zdw 79 319

Gospodyni
starsza z gotowaniem, praniem prasowaniem za 20 zł miesięcznie do samotnych. Pierwszorzędne referencje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 79 377

Robotnik
na stałą posadę za pożyczką 500 złotych. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 79 552

Biuralista
samotny potrzebny zaraz kaucja 200—300 zł, lokata zapewniona. — Nowakowski, Wały Zygmunta Augusta 4, m. 9. zdw 79 555

Kucharka - służąca
potrzebna zaraz do 2 osób. Dąbrowskiego 28, m. 2. zdw 79 563

Chłopiec
do posyłek 15—16 lat, do biura potrzebny. Oferty Kurjer Pozn. zdw 79 542

Chłopca
do posyłek, kaucja 150.—. Zgłoszenia telefon 57-26. zdw 79 365

Czeladnik
krawiecki na stałą pracę potrzebny, warunek udzielenie 300 zł pożyczki. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 79 396

Panienka
do składu delikatesów zaraz potrzebna. Krüger, 3 Maja 7. zdw 79 394

Potrzebna
służąca w starszym wieku z dobrem gotowaniem oraz do wszelkich prac domowych. Jasna 12, restauracja. zdw 79 389

Młodszą
dziewczynę zaraz. Mostowa 37, m. 11. zdw 79 468

Kucharka
do Jadłodajni potrzebna zaraz, Rybaki 20. zdw 79 463

Ekspedjentka
dzielna do składu żywnościowego centrum od 1 sierpnia potrzebną pierwszeństwo z kaucją do tysiąca. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 79 450

Pw 3334-28.42

Humor zagraniczny

= I to jest wszystko, co mi dajesz na imieniny? Flaszeczkę rycynusu?!!

— Tak, najdroższa, ponieważ na zeszłoroczny prezent pozostałaś obojętną, przeto chciałem ci ofiarować coś, coby cię potrafiło wzruszyć.

(Judge, N. Jork). S. F.

Przedpłata na sierpień 1932 r. za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska" i „Nowiny Sportowe" w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.94, kwartalnie zł 14.82, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 9.00, w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr, na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej 100 gr, na stronie drugiej 120 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża: do wydania wieczornego „drobne" do godz. 11, w soboty i dni przedświąteczne tylko do godz 10; większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 25 gr każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.